

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**ÖĞRENCİLERİN İLETİŞİM BECERİLERİ İLE
TEKNOLOJİ BAĞIMLILIKLARI ARASINDAKİ
İLİŞKİNİN İNCELENMESİ: SPOR EĞİTİMİ VEREN
YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI ÖRNEĞİ**

Firdevs ÇALIK

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SPOR YÖNETİCİLİĞİ ANABİLİM DALI

**Danışman
Prof. Dr. Murat ERDOĞDU**

Konya- 2023

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**ÖĞRENCİLERİN İLETİŞİM BECERİLERİ İLE
TEKNOLOJİ BAĞIMLILIKLARI ARASINDAKİ
İLİŞKİNİN İNCELENMESİ: SPOR EĞİTİMİ VEREN
YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI ÖRNEĞİ**

Firdevs ÇALIK

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SPOR YÖNETİCİLİĞİ ANABİLİM DALI

**Danışman
Prof. Dr. Murat ERDOĞDU**

Konya- 2023

ÖNSÖZ

Bu çalışmada, yükseköğretim kurumlarında eğitim gören öğrencilerin teknoloji bağımlılığının iletişim becerilerine etkisi incelenmiştir. Yüksek lisans eğitimim boyunca her türlü desteğini benden esirgemeyen, her zaman yol gösterici olan ve tıkanığım zaman samimi sözleriyle beni motive eden çok değerli danışmanım Prof. Dr. Murat ERDOĞDU'ya, beni kendi ayaklarım üzerinde duran bir birey olarak yetiştiren, eğitim öğretim hayatım boyunca maddi manevi desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen annem Ayşe ÖZKAN'a, koşulsuz sevgi ve özveri ile elini her zaman omuzumda hissettiğim, aldığım bütün kararlarımda her zaman destekçim ve benim için çok kıymetli olan eşim Halil ÇALIK'a ve oğlum Mehmet Han ÇALIK'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Firdevs ÇALIK

Haziran, 2023

İÇİNDEKİLER

SIMGELER VE KISALTMALAR.....	iv
ÖZET.....	v
SUMMARY.....	vi
1.GİRİŞ.....	1
1.1.İletişim Kavramı ve Tanımı.....	2
1.2. İletişimin Amacı ve Önemi.....	3
1.3.İletişim Süreci ve Öğeleri.....	3
1.4.İletişim Modelleri.....	5
1.5. İletişim Türleri.....	7
1.5.1. Sözlü İletişim.....	7
1.5.2. Sözsüz İletişim.....	7
1.5.3. Sesli Sözsüz İletişim (Ses Dili).....	8
1.5.4. Beden Dili.....	8
1.5.5. Nesnel (Objesel) İletişim.....	10
1.5.6. Yazılı İletişim.....	10
1.5.7.Kitle İletişimi.....	10
1.5.8.Örgüt İçi İletişim.....	11
1.6.Teknoloji Kavramı ve Tanımı.....	11
1.7.Bağımlılık Kavramı.....	11
1.8. Bağımlılık Türleri.....	12
1.8.1. Fiziksel Bağımlılık.....	12

1.8.2. Davranışsal (Pisikolojik) Bağımlılık.....	12
1.9. Bağımlılık Nedenleri.....	13
1.10. Teknoloji Bağımlılığı.....	14
1.11. İnternet Bağımlılığı.....	15
1.12. Oyun Bağımlılığı.....	15
1.13. Telefon Bağımlılığı.....	17
1.14. Sosyal Medya Bağımlılığı.....	18
2. GEREÇ VE YÖNTEM.....	19
2.1. Araştırmanın Modeli.....	19
2.2. Evren ve Örneklem.....	19
2.3. Veri Toplama Araçları.....	22
2.3.1. İletişim Becerileri Değerlendirme Ölçeği.....	22
2.3.2. Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği.....	22
3.BULGULAR.....	24
3.1. Araştırma Kullanılan Ölçeklerden Elde Edilen Bulgular.....	24
3.1.1.İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeğine İlişkin Bulgular	24
3.1.2.Teknoloji Bağımlılığı Ölçeğine İlişkin Bulgular.....	30
3.2. İletişim Becerileri ve Teknoloji Bağımlılığı Arasındaki İlişkiye Ait Bulgular.....	42
4.TARTIŞMA VE SONUÇ.....	44
4.1. İletişim Becerileri Değerlendirme Ölçeği.....	45
4.2. Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği	50

5. ÖNERİLER	58
6.KAYNAKLAR.....	60
7. EKLER	68
EK- A: Kişisel Bilgi Formu	68
EK-B: İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği.....	70
EK-C: Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği	72
EK-D: Etik Kurul Kararı.....	74
8. TURNİTİN RAPORU.....	75
9. ÖZGEÇMİŞ.....	77

SİMGELER VE KISALTMALAR

TDK: Türk Dil Kurumu

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

ÖZET

T.C. SELÇUK ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Öğrencilerin İletişim Becerileri İle Teknoloji Bağımlılıkları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Spor Eğitimi Veren Yükseköğretim Kurumları Örneği.

Firdevs ÇALIK

Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı

YÜKSEK LİSANS TEZİ / KONYA-2023

Nicel paradigma kapsamında yer alan ve ilişkisel tarama modelinde kurgulanan bu çalışmada, üniversite öğrencilerinin iletişim becerileri ve teknoloji bağımlılıklarının belirlenen kişisel değişkenler açısından incelenmesi, teknoloji bağımlılık düzeylerinin iletişim becerileri üzerinde bir etkisinin olup olmadığının spor bilimleri fakülteleri özelinde belirlenmesi amaçlanmaktadır. Araştırmanın örneklemini, 2021-2022 eğitim öğretim yılında gönüllü katılımıyla 424'ü kadın ve 517'si erkek katılımcı olmak üzere toplam 941 spor bilimleri fakültesi öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışmada spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin iletişim becerilerinin değerlendirilmesinde Korkut (1996) tarafından geliştirilen “İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği” ve öğrencilerin teknoloji bağımlılıklarını tespit edebilmek amacıyla kullanılan Aydın (2017) tarafından geliştirilmiş olan Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği kullanılmıştır. Analiz sürecinde bağımsız gruplar t testi ve tek yönlü ANOVA testleri uygulanmış ve sonuçlar tablolaştırılmıştır.

Gerçekleştirmiş olduğumuz bu çalışmada; İletişim becerileri düzeyi ile demografik bilgileri arasında cinsiyet değişkeni açısından anlamlı farklılık tespit edilmiş ve diğer demografik değişkenler arasında herhangi bir anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Teknoloji bağımlılığı düzeyine göre; cinsiyet ve bölüm değişkenlerine göre anlamlı farklılıklar tespit edilirken Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt faktörlerden sınıf, anne ve baba eğitim düzeyi, anne- baba medeni durumu, anne-baba çalışma durumu, aile gelir düzeyi, kardeş sayısı, kalınılan yer ve ikamet yeri değişkenlerine göre Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt faktörlerden sosyal ağ bağımlılığı, anlık mesajlaşma bağımlılığı, çevrimiçi oyun bağımlılığı ve web siteleri bağımlılığı faktör puanlarının anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmiştir.

Araştırmada elde edilen bulgulara göre; İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği puan ortalaması dikkate alındığında öğrencilerin iletişim becerilerinin yüksek düzeyde olduğu söylenilebilir. Teknoloji Bağımlılığı Değerlendirme Ölçeği Ölçek alt faktörleri puan ortalaması dikkate alındığında öğrencilerin teknoloji bağımlılığının orta düzeyde olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bağımlılık, İletişim, İlişki, Teknoloji Bağımlılığı.

SUMMARY

REPUBLIC OF TURKEY SELCUK UNIVERSITY HEALTH SCIENCES
INSTITUTE

Examining the Relationship Between Communication Skills and Technology Addictions of Students: Example of Higher Education Institutions Providing Sports Education.

Firdevs alık

Department of Sports Management

MASTER'S THESIS / KONYA-2023

In this study, which is within the scope of the quantitative paradigm and designed in the relational screening model, it is aimed to examine the communication skills and technology addictions of university students in terms of the determined personal variables, and it is aimed to determine whether technology addiction levels have an effect on communication skills or not in the specific to the faculties of sports sciences.

The sample of the study consists of 941 sports science students, 424 female and 517 male participants, with voluntary participation in the 2021-2022 academic year. In the study, "İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği" developed by Korkut (1996) and Technology Addiction Scale developed by Aydın (2017) used to determine technology addiction of students were used to evaluate the communication skills of the students of the faculty of sports sciences. . In the analysis process, independent groups t-test and one-way ANOVA tests were applied and the results were tabulated.

In this research we have carried out; A significant difference was found between the level of communication skills and demographic information in terms of gender variable, and no significant difference was found between other demographic variables. According to the level of technology addiction; While significant differences were detected according to gender and department variables, Technology Addiction Scale sub-factors according to class, mother and father education level, parent marital status, parent working status, family income level, number of siblings, place of live and place of residence. It was determined that the factor scores of social network addiction, instant messaging addiction, online game addiction and website addiction, which are sub-factors of the scale, did not differ significantly.

According to the findings obtained in the research; Considering the average score of the Communication Skills Evaluation Scale, it can be said that the communication skills of the students

are at a high level. Technology Addiction Evaluation Scale Considering the average score of the sub-factors of the scale, it was determined that the students' technology addiction was at a moderate level.

Keywords: Addiction, Communication, Relation, Technology Addiction,

1.GİRİŞ

İnsanın sosyal çevresindeki memnuniyetini arttırmasının iletişimi iyi kurmasıyla gerçekleşebileceği söylenebilir. Bunun aksine bireyin çevresiyle kuracağı iletişimde başarısızlığa uğraması, kendini ifade edememesi ya da yanlış ifade etmesi gibi durumlarda da bireyin zamanla yalnızlık duygusuna itilebileceği ve mutsuz olmasına neden olabileceği söylenebilir (Jones ve ark, 1981). Bu bilgiler ekseninde teknoloji bağımlılıkları ve iletişim kavramları ile ilgili olarak literatür incelendiğinde teknoloji bağımlılıklarının iletişim ile ilişkilendirildiği gözlemlenmektedir. İletişim becerilerini de etkilediği düşünülen bağımlılık kavramının iletişimin yordayıcı bir değişken olduğu düşünülmektedir. Kişilerin teknoloji kullanımı esnasında sosyal yaşamla olan etkileşimini kesmesi aslında bu durum iletişim becerisi ile doğru orantıdadır. Fakat iletişim esnasında verilen mesajı doğru algılama, değerlendirme ve yanıt verme, sembolleri kullanarak veya oluşturarak düşüncüyü aktarmayı kolaylaştırma ve geri dönüt sağlayarak iletişimi gerçekleştirmek olarak tanımlanır.

Bağımlılık, herhangi bir maddeyi ya da hizmeti uzun bir süre almaları sonucunda kendilerinde oluşan geçici iyi hissetme durumu olarak tanımlanır. (Seferoğlu ve Yıldız, 2013). Patolojik bir davranış olan bağımlılık teknolojinin geliştiği ilk dönemlerde sadece televizyonlardan gördüğümüz, çevremizden duyduğumuz bir durum iken günümüzün en önemli sorunu haline gelmiştir. (Taşkent, 2010). Daha önce madde ve kumar gibi bağımlılık türlerinin olduğu bilinirken, bilinenlerin aksine son zamanlarda bağımlılık türlerine bir de teknoloji bağımlılığı kavramı eklenmiştir. Bilgi çağının gelişmesi, aslında teknolojinin gelişimine olanak sağlamıştır. Bu nedenle kendine en fazla teknik anlamda yarar sağlayan bilgi teknolojisi olmuştur. Teknoloji, gelişerek insanlara her zaman kullanma olanağı sağlayan bir kontrol mekanizması niteliği taşır hale gelmiştir. Bu nedenle de yeniliklere uyum sağlama çabasına giren bireylerin, teknolojiyi farkında olarak ya da olmayarak aşırı kullanma eğilimi göstermesi söz konusu haline gelmiştir.

Bir şeyi uzun süre kullanmak ve giderek kullanma süresini arttırmak bağımlılığın göstergesidir. Bu durumda bağımlılık; bir nesneye, maddeye ya da kişinin kontrolünü kaybetmesine yol açan bir rahatsızlık hali şeklinde tanımlanmaktadır. Kişi kullandığı ya da bağlandığı maddeyi yaşamının merkezine alarak tüm işlerini aksatabilmektedir. Buna kendi engel olamaz ya da olmak istediği durumda yoksunluk belirtileriyle karşı karşıya kalırsa kendini mutsuz hissedecektir. Görüldüğü üzere insanların keyifle yaptıkları her türlü faaliyet daha

sonraki süreç zarfında engellenemez ise bağımlılığa dönüşmektedir (Türkiye Yeşilay Cemiyeti, 2023).

Teknoloji kullanımı günümüzde yaşlı, yetişkin, genç olmasına bakılmaksızın küçük yaştaki çocuklara kadar herkesin yaşamında yerini almaya başlamıştır. Hatta insanlar için ihtiyaçlara dönüşmüştür. Öyle ki teknolojik araçlarla geçirilen zamanın farkına varılamaması, aşırı yoğun ve kontrolsüz davranışlarla birlikte durumun giderek arttırılmaya devam etmesi, tıpkı maddeye 2 olan bağımlılıkta olduğu gibi teknolojiye olan bağımlılığı gösterir niteliktedir (Kayri ve Günüş, 2016).

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK 2023) yapmış olduğu “Hane Halkı Bilişim Teknolojileri Kullanımı” araştırmasının sonuçlarına göre, internete erişim geçen yıl %88,3 iken bu yıl %90,7’ye yükselmiştir. Teknoloji bağımlılığı bu kaynaklara bağılı olarak farklı kullanım olanağı sağlayan durumlara göre sosyal medya bağımlılığı, internet bağımlılığı, oyun bağımlılığı, telefon bağımlılığı, bilgisayar bağımlılığı gibi alt boyutlar şeklinde incelemeye alınmıştır.

Teknoloji bağımlılıkları ile iletişim kavramını ilişkilendiren çalışma sayısı fazla değildir. Bu çalışmanın genel amacı teknoloji bağımlılıkları ve iletişim becerileri arasındaki ilişkiyi ortaya koymak ve ilgili önerileri geliştirmektir.

1.1. İletişim Kavramı ve Tanımı

Bütün canlıların, özellikle insanların yaşamları için gerekli olan iletişimin, ilk olarak duvarlara çizilen resim ve çizgilerle temelleri atılmış, yazının icadından sonra sözle devam etmiştir. İletişim kavramının esasen ne olduğunu anlayabilmek adına sayısız araştırmalar yapılmış ve bu araştırmalar sonucunda birçok tanım ortaya çıkmıştır (Sabuncuoğlu, Gümüş, 2008). Yaklaşık iki yüz civarında tanımları yapılan (Mutlu, 2012) ve ana fikir olarak anlaşmayı, ortaklığı ön plana koyan iletişim kavramı, bir yandan yoğun tanımlar nedeniyle kavram kargaşası, yani iletişimsizlik yaratırken, diğer yandan farklı disiplinlerin iletişime olan ilgisini ortaya koyarak zenginliğini göstermektedir (Sabuncuoğlu ve Gümüş, 2008). İletişim konusunda çoğu insan kendisini başarılı varsayar. Fakat yapılan birçok çalışma bu alanda ciddi sorunlar olduğuna işaret etmektedir (Sabuncuoğlu ve Gümüş, 2008). TDK’nin yaptığı tanıma göre duygu, düşünce veya bilgilerin akla gelebilecek her türlü yolla başkalarına aktarılması, bildirişim, haberleşme demektir (TDK, 2023).

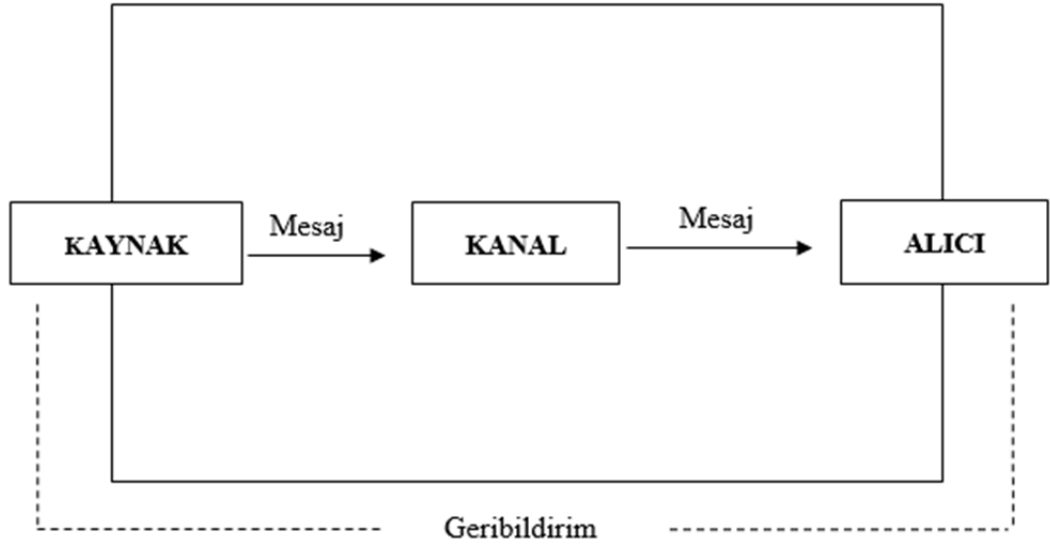
1.2. İletişimin Amacı ve Önemi

İnsanoğlunun sosyal bir varlık olduğundan dolayı yalnız başına yaşamını devam ettirebilmesi mümkün değildir. Varoluşundan beri ikincil şahıslara ihtiyaç duymaktadır. Ayrıca temel bir etmen olarak iletişim kişiler arası ilişkilerin, örgütlerin, toplumların oluşmasını sağlar ve bir arada tutar. İletişim sayesinde kişi, başkalarının deneyimlerinde faydalanır, yeni bilgi ve beceriler elde eder, kendini geliştirir. Birey, aynı zamanda kendi deneyim ve bilgilerini paylaşarak başkalarının gelişimini de etkiler. Diğer insanlarla kaliteli ve güven verici ilişkiler başlatmak ve sürdürmek kullandığımız iletişim becerilerinin niteliğine bağlıdır. Bu nedenle iletişim becerilerinin kalitesi çevremizle kurduğumuz sosyal bağ açısından çok önemli bir yere sahiptir.

1.3. İletişim Süreci ve Öğeleri

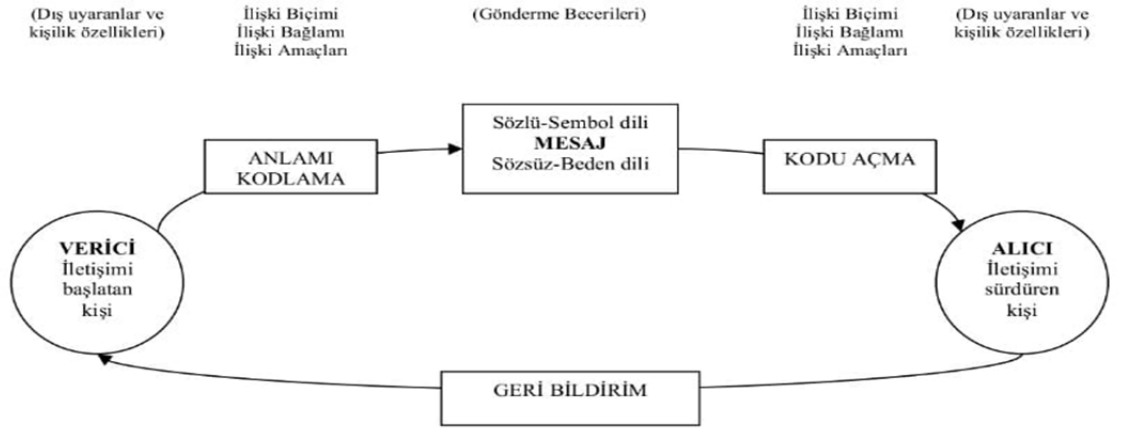
Bir olayın düzenli olarak ve birbirini izleyen değişimlerle gelişip, başka bir olaya dönüşmesine “süreç” denir. İletişim de bireyin doğumundan ölümüne kadar geçen zamanda biyolojik gelişimine, kültürel ve toplumsal çevresindeki ilişki ve etkileşimlerine koşut olarak sürekli gelişen, değişen ve buna karşılık bireyi de değiştiren bir süreçtir. Ayrıca insanın değişik durumlarda gerçekleştirdiği iletişimlerin (okuduğu her şey, seyrettiği ve/veya dinlediği her gösteri, katıldığı ya da tanık olduğu her konuşma, uyandırdığı olumlu/olumsuz düşünce ve duygularla, içinde gerçekleştirdikleri koşullar) her biri hem süreç gibi işler, hem de genel iletişim sürecinin bir aşamasını oluşturur (Zıllıoğlu, 2003).

Bu bağlamda, kişinin toplumun bir üyesi olmasını ve başkalarıyla ilişkiler geliştirmesini sağlayan temel bir süreç olan iletişimin (Coşkuner, 1994) beş temel öğeden oluştuğundan söz edilmektedir. Bu öğeler; “Kaynak, Mesaj, Kanal, Alıcı ve Dönüt” dür. Kaynak, bilgiyi, mesajı ileten birimdir (Demirel vd. 2001). Mesaj, iletişimin içeriğidir. Gönderilecek iletinin (duygu, düşünce, niyet,güdü,eylem vb.) oluştuğu ve gönderilmek üzere seçildiği bölümdür. Kanal, mesajın sunuluş biçimidir. Mesaj sözlü, sözsüz ya da yazılı olarak gönderilebileceği gibi günümüz teknolojisinin sağladığı tüm görsel ve işitsel araçlarda kanal işlevi görmektedir. Alıcı, kaynaktan gelen mesajları alan birimdir. Mesajı okuyan, dinleyen, izleyen kişidir (Tozluyurt E, 2007). Geribildirim ise, alıcının mesaja verdiği tepkidir. Alıcının mesajı nasıl yorumladığını gösterir. Şekil-1’de iletişim süreci ve temel öğeleri şematik olarak gösterilmiştir.

Şekil-1. İletişim süreci ve öğeleri

Baltaş 1999'd, iletişim sürecinin ve dolayısıyla iletişim sisteminin ana yapılarının verici kişi (iletişimi başlatan kişi), anlam kodlama, mesaj, iletişim biçimi, gönderme becerileri, alıcı kişinin özellikleri ve geri bildirimden oluştuğunu belirtmektedir (Baltaş ve Baltaş, 1999).

Şekil-2. İletişim modelinde yer alan sistemler

Bütün iletişimlerde anlamın kodlandığı bir mesaj, bunu gönderen bir verici ve mesajın kodunu açan bir veya birden fazla alıcı vardır; iletişim süreci içerisinde insanlara düşünce ve duygularını aktarma girişiminde bulunan, kendi duygu ve yaşantılarını, alıcı durumunda olanların bütün duygularına ulaşabilecek biçime getirmeye çalışan kişiye verici kişi denmektedir. Dolayısıyla iletişimi başlatan kişi verici kişidir(Baltaş ve Baltaş, 1999).

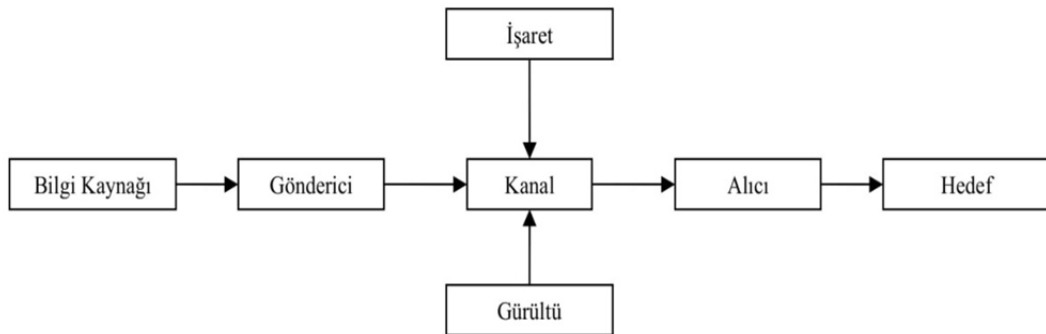
Bir yaşantıya ait duygu ve düşüncenin kodlanarak sözlü, sözsüz veya yazılı olarak alıcı kişiye ulaşmasını sağlayan sembollere mesaj denir. Mesaj, vericiden çıkan duygu ve düşüncelerin, alıcının duygu organlarıncı algılanmasına yöneliktir. Mesaj alıcıya ait ne kadar çok duyu organına ulaşırsa, anlatım o kadar başarılı olmaktadır (Baltaş ve Baltaş, 1999).

Ayrıca Baltaş ve Baltaş (1999)'a göre iletişim sürecindeki iletilecek mesajın kodlanmasını etkileyen üç temel faktör vardır. Bunlar; ilişkinin biçimi, ilişkinin bağlamı ve ilişkinin amaçlarıdır. Toplumda kişilerin üstlendiği roller, bulundukları statü ve durum, ayrıca yer, zaman, yaş gibi faktörler anlamın kodlanmasını etkileyen özelliklerdir. Bununla birlikte, olumlu iletişimde ve iletişimin etkin biçimde sürdürülmesinde ilişkinin amacı da çok önemli bir rol oynamaktadır. Verici kişi ile alıcı kişinin amaç ve ilgileri anlamın kodlanmasını belirleyen temel özelliklerdir(Baltaş ve Baltaş, 1999).

İletişimin sürecindeki diğer bir ana yapı ise geri bildirimdir. Alıcının iletişimdeki yeri ve mesajın alıcı üzerindeki etkisi ancak geri bildirimle açıklık kazanabilir. Ayrıca geri bildirimin kalitesi, iletişimin hem devamını, hem de yönünü belirler. Bundan dolayı alıcının mesajı çözüp değerlendirdikten sonra yeni bir mesaj kodlaması ve geri bildirim (feed back) vermesi önemli görülmektedir. Geri bildirim içinde, iletişim konusunda olumlu özelliklerin olması da mesajın anlaşılması ve iletişimin gerçekleşmesi bakımından önem taşımaktadır. (Baltaş ve Baltaş, 1999).

1.4. İletişim Modelleri

İletişimin ne olduğu konusunda çok sayıda yapılan tanımların yanı sıra kuramsal bilgileri somut biçimde açıklamak amacıyla birçok iletişim modeli geliştirilmiştir. Bu iletişim modellerinden en tanınmışlardan birisi olan Shannon ve Weaver'a ait model Şekil-3'de görüldüğü gibi beş temel öğeden oluşmaktadır.

Şekil-3. Shannon ve Weaver'in iletişim modeli (Dökmen, 2004)

Bu modelde tanımlanan iletişim ögeleri şöyle açıklanabilir:

Bilgi kaynağı: Mesajın oluşturulduğu yerdir. Eğer iletişimi başlatan bir insan ise, bu insanın beyni bilgi kaynağı sayılabilir.

Gönderici: Bilgi kaynağı tarafından oluşturulan mesajı alıcıya göndermek için işaretlere çeviren ögedir. İletiler sözlü ya da sözsüz olabilir. İletilerin sözlü olduğu durumlarda gönderici vokal sistemdir (ciğer, ses telleri, dil, diş vs). İletiler sözsüz olduğunda ise çeşitli jest ve mimikler, kişisel mesafe, göz hareketleri gönderici olmaktadır.

Kanal: Bilgi kaynağına ait, işaret şekline dönüştürülmüş mesajın, hedefe ulaşmasını sağlayan ileticilerdir. Mektup, telefon telleri yüz yüze konuşmada ortamdaki hava kanala örnek olarak gösterilebilir. **Alıcı:** Kanaldan gelen işaretleri hedefe ulaştıran yapıya verilen addır. Duyu organları (göz, kulak vs.) alıcı rolünü üstlenebilir.

Hedef: Bilgi kaynağından gelen iletilerin ulaştırılmak istendiği son noktadır. İletilen işaretlerin yorumlandığı anlamlandırıldığı yerdir. Karşıdan mesaj alan kişinin beyni hedef sayılabilir (Coşkun, 1994).

Alıcı: Göndericinin mesajına muhatap olan taraftır.

İşaret: Sözcükler dışında duyularımıza hitap eden her türlü harekettir.

Gürültü: Model, yerine getirilmesi gereken işlevleri belirtirken bir işlevde de aksatıcı öge olarak gürültüye dikkati çekmektedir(Mcquail vd.2005). Göndericinin gönderdiği mesaj ile hedefe ulaşan mesaj arasındaki farka neden olan her türlü etki “gürültü” olarak tanımlanır. İleticilerin yollanan ve alınan mesajın her zaman tamamen aynı olmayacağını fark edememeleri iletişimin başarıya ulaşamamasında önemli bir etmen olarak görülür. Shannon ve Weaver’ın modelinde gürültü faktörü önemli yer tutmaktadır.

Gürültünün nedeni gönderici, kanal, alıcı ve hedeften bir veya bir kaç olabilir (Mcquail ve. Windahl, 2005). Shannon ve Weaver, gürültünün neden olduğu iletişim sorunlarını üç başlık altında toplarlar.

a) Teknik sorunlar: Bu sorunlar iletilen mesajın kusursuz bir şekilde iletilememesinden kaynaklanan sorunlardır. Bir telefon hattındaki parazit ya da karşılıklı iletişim ortamındaki aşırı gürültüden kaynaklanan problemler teknik sorunlara örnek olarak verilebilir.

b) Anlamsal sorunlar: Oluşturulan mesajların dönüştürüldüğü simgelerin, gerçek anlamı ne kadar temsil ettikleri ile ilgili olan sorunlardır. Simgeler, gerçek anlamları tam olarak temsil etmediğinde anlamsal sorunlar ortaya çıkabilir.

c) Etkilik sorunları: Shannon ve Weaver iletişimde temel amacın karşıdaki kişiyi etkilemek, onun davranışlarını yönlendirmek olduğunu ifade eder. Etkililik sorunu, iletilen mesajların istenen davranışların ortaya çıkmasında ne derece etkili olduğu ile ilgilidir (Deniz, 2003).

1.5. İletişim Türleri

Bireyler hedeflerine ulaşmaları için en etkili, doğru ve verimli iletişimi sağlayacak olan iletişim araçlarını belirleyerek iletişim yapısını oluşturmalıdır. İletişim araçları seçilirken dikkat edilmesi gereken en önemli nokta; alıcıya kodlanan mesajın hızlı, doğru ve anlamını değiştirmeyecek şekilde aktarılacağı araçları seçmek olacaktır. Bireyler; duygularını, düşüncelerini, fikirlerini ve sosyal olgularını aşağıda belirtilen yöntemlerden biri ile ifade edebilirler (Çağlar ve Kılıç, 2014).

1.5.1. Sözlü İletişim

İnsanların duygu, düşünce, olayları farklı anlamlarda anlamlandırmalarını engellemek amacı ile dil birçok farklı sembol ve işaretlerden oluşarak; iletilmek istenen anlam ve mesajların hızlı ve etkili bir şekilde alıcıya ortak amaca uygun olarak aktarılmasını hedeflemektedir ayrıca sözlü iletişim konuşma dili olarak da belirtilmektedir (Çağlar ve Kılıç, 2014).

İletilen mesajın eş zamanlı olarak alıcıya ulaşması ile birlikte anlaşılmayan noktaların etkili ve detaylı olarak beden dili ile birlikte aktarılması sağlanarak oluşan sorulara cevap verilebilmesi ve alıcıdan geri bildirimin aynı anda alınabilmesine uygun ortam yaratmaktadır (Çağlar ve Kılıç, 2014).

1.5.2. Sözsüz İletişim

İnsanlar iletişimlerini gerçekleştirirken düşüncelerini anlamlandırmada sadece sözcüklerden yararlanmazlar bu yapıya ek olarak sözsüz iletişimin unsurlarını da kullanarak daha etkileyici iletişimi daha açık bir ifade ile duygularını, fikirlerini, en önemli anlarını, mutluluklarını veya mutsuzluklarını iletişimde oldukları insanların duygu, düşünce ve

tepkilerinden anlayacak şekilde daha açık bir ifade ile geri bildirim yaparak yönlendirmektedirler (Eskiyörük, 2015).

Sözsüz iletişimin birçok çeşidi bulunmaktadır; yüz hareketleri, göz hareketleri, el- kol hareketleri, mimikler, jestler olarak belirtilebilir. Son zamanlarda bedensel hareketler beden dili ya da vücut dili olarak adlandırılmaktadır (Güngör, 2011).

İletişimdeki en önemli etkiyi sadece beden dili ile sınırlandırmamak gereklidir; iletişimde olduğumuz insanın mimikleri, tepkileri, bir fikri onaylama veya onaylamama anında verdiği baş hareketi bazen bir kelimedenden daha çok mesaj vermektedir bu unsurlara ek olarak bulunulan ortam, kişinin kılık- kıyafeti, beden dili ve kelimelerini de bir bütün olarak değerlendirmek gerekir (Bahar, 2012). Sözsüz iletişim özellikle duyguları ifade etmekte oldukça etkilidir, kişiler iletişim kurdukları sözcükleri seçerken duygularını saklayabilir. Fakat, sözsüz iletişimde anlık duygular yüz ifadeleri ile oluşan tepkilerin derecesini ortaya çıkabilir, sözsüz iletişim insanların ilişkilerinin samimiyetini anlamaya yardımcı olur ve sözlü iletişimin yorumlanmasına katkıda bulunarak iletişimin etkisini artırır (Tutar ve Yılmaz, 2013).

Miller'a göre sözsüz iletişimin kullanılma nedenlerinden bazıları; birbirinden farklı ve karışık mesajları iletmede ek bir kanalı kullanmak gerekebilir, sözsüz mesajların etkisi ve inanırılığı güçlü olmakla birlikte sözlü iletişimde kullanılan kelimelerin sınırları vardır (Bahar, 2012).

1.5.3. Sesli Sözsüz İletişim (Ses Dili)

İnsanlar sözcük kullanmadan da olaylar, kişiler veya bulunduğu durumlar ile ilgili tepkilerini iç çekerek, eee, hımm, fısıltı, gülme, ağlama gibi ses dili unsurları ile farklı anlamlar çıkarılabilecek mesajlar verebilmektedirler (Sabuncuoğlu ve Gümüş, 2012).

1.5.4. Beden Dili

Beden dilinin genetik faktörlerden etkilendiği belirtilmektedir fakat her bireyin kişiliğinden etkilenen kendine has beden dilinin var olduğunu bildiğimiz için kişilikleri birbirinden ayırt etmemiz zor olmamaktadır (Güngör, 2011). Beden dili evrensel iletişim aracıdır aynı zamanda ilkel çağlarda yaşayan toplumlardan beri kullanılan her kültür için ortak olan iletişim şeklidir (Tutar ve Yılmaz, 2013,). Tanıdığımız ya da tanımadığımız kişiler ile ilişkilerimizi anlamlandırırken sözsüz iletişimin katkılarını da unutmamak gereklidir ki kişilerin

hareketleri, ses tonu, el sıkışmasının derecesi ile resmiyet ve samimiyet derecesi de kavranabilmektedir (Bahar, 2012).

Beden dilinde gözün büyüyüp küçülerek yaptığı farklı hareketler ile, yüz hareketleri ile mutluluk, endişe, korku gibi farklı hissin durumunu iletişimde olduğumuz kişilere jestler ile, birden çok anlam çıkarabileceği mesajlar verilebilir (Sabuncuoğlu ve Gümüş, 2012). Beden dilini kullanırken kontrolcü olmaya çalışsak da bulunduğumuz ortamdan dolayı ya da istemediğimiz biri ile iletişime girmeye mecbur kaldığımız durumlarda çoğu zaman istemsiz veya kontrolsüz hareketler ile beden dili ile karşımızdaki kişiye farklı mesajlar verilebilir (Güngör, 2011). Dokunma da beden dili ile iletişim kurmanın başka türlü bir göstergesi olarak belirtilmektedir; fiziksel olarak bir kişinin diğerine temas yolu ile iletişimde bulunması daha açık bir ifade ile dokunması birçok kültüre göre farklılık göstermektedir (Sabuncuoğlu ve Gümüş, 2012). İletişim kurarken mekanın da önemli olduğunu belirtmek gerekir çünkü insanın ilişkide bulunduğu mekanlar, sahipliği olduğu mekanlar ise bu kişiye hem kontrol şansı verir hem de kendini güvende hissetmesine neden olarak etkili iletişimde bulunmasını sağlar (Sabuncuoğlu ve Gümüş, 2012).

İletişim mesafeleri, kişilerin samimi, resmi, sosyal yakınlığının göstergesi olarak kişisel alanındaki mesafeleri kullanım şekli ile de ilgilidir (Tutar ve Yılmaz, 2013). Kişiler ile iletişimde bulunurken mesafeler de iletişimi etkilemektedir, iletişim mesafeleri dörde ayrılmaktadır (Sabuncuoğlu ve Gümüş, 2012);

- ✓ Özel mesafe; iletişimde bulunulan kişi ile arasında 0-40 cm'lik ölçünün bulunduğu özel mesafe olarak da adlandırılan mesafedir,
- ✓ Kişisel mesafe; Bireyler arasında 40 cm -120 cm uzaklık bulunan mesafede yapılan iletişimidir,
- ✓ Sosyal mesafe; 120 cm -3,5 m arasında uzaklığın bulunduğu ortamda sürdürülen mesafedir,
- ✓ Genel mesafe; kişiler arasında 3,5 metreden fazla olan mesafeler genellikle konferans alanlarında yapılan iletişimde uygulanmaktadır.

1.5.5. Nesnel (Objesel) İletişim

Fiziksel görünüş günlük iletişimi etkilemektedir hatta örgütlerde belirli pozisyonlarda çalışan alımı yapılırken belli beden ölçütlerine göre kişiler seçilirken aynı zamanda da kişilerin kimlik işaretleri olan giyimlerine, aksesuarlarına da dikkat etmeleri istenmektedir (Sabuncuoğlu ve Gümüş, 2012). Renkler; bireyin karşısındakine verdiği önemi anlamlandıracak, iletişimde bulunduğumuz bireylerin kişilikleri, ruhsal durumu, statüsü hakkında mesajlar verecek nitelikte öneme sahiptir (Tutar ve Yılmaz, 2013).

1.5.6. Yazılı İletişim

Alıcıya yönlendirilen mesajın değişikliğe uğramadan kalıcı olarak iletilmesini sağlamak için yazılı iletişim türü kullanılabilir (Akman,2011). İletişim türlerinden yazının icadı ile iletişim farklı bir boyut kazanarak sözlü iletişimin kayıtlara geçmesine olanak sağlamış, kalıcılığını artırarak bilginin nesilden nesile yaygınlaşması hatta bilgi ve iletişim teknolojilerinin gelişmesi ile dünya çapında hedef edindiği alanlara ulaşmasına olanak sağlamıştır (Güngör, 2011). Yazılı iletişimin işletmelerde en sık kullanılan tür olmasının en önemli nedeni yazılı belgelerin kanıt niteliği bulunduğu için hukuki geçerliliği bulunmasıdır bu nedenle işletmeler misyonlarını, vizyonlarını, politikalarını ve iş akışlarını yazılı belgeler ile ifade etmektedirler (Eskiyörük, 2015).

1.5.7.Kitle İletişimi

Birtakım amaçlara göre bir dizi bilgi/sembol oluşturularak, geniş kitlelere ve onu yorumlayanlara iletilme sürecine kitle iletişimi adı verilir. Medyada kaynak ve hedef varlıklar birbiriyle çelişmez. Medyada aktarım her zaman çift yönlü değildir. Tek bir kaynağın geniş bir kitleyi çektiğini ve kaynak ile hedefin karşı karşıya olmadığını düşünüyorsanız, mesaja verilen yanıt dolaylıdır, gecikir veya hiç gecikmez (Mcquail ve Windahl, 2005).

Kitle iletişim araçlarının yarattığı geniş etkileşim, toplumda her yönde değişimlere neden olmakta ve toplumsal yaşamı büyük ölçekte etkiler. Toplumsal değer ve isteklere dayalı toplumsal yaşamın değerli unsurlarından biri olan toplumsal roller, kitle iletişiminde göre de değişebilmektedir (Dökmen, 2004).

1.5.8.Örgüt İçi İletişim

Örgütlenme, ortak bir amaca ulaşmak için birlikte çalışan insanların, iş ve işlevleri bölerek bir güç hiyerarşisi içindeki faaliyetlerin koordinasyonunda belirtilir. Bireyin örgütünde kurduğu iletişim, o örgütün oluşturduğu kültüre paralel olarak gelişir ve bu kültür tarafından yönlendirilir. Her organizasyonun, organizasyon içindeki bireylere atadığı belirli rol ve görevlere göre geliştirilmiş bir iletişim dili vardır (Taşkın, 2012). Bir toplumdaki bireyler belirli organizasyonlara katılırlar. Teknik okul, aile, imalathane, kulüp, kuruluş, bölge, arkadaş grupları, kasaba, ana kent, ülke vb. olabilir. İç organizasyon iletişimi, bir organizasyonda çalışan kişilerin önceden tanımlanmış bir dizi role katılarak ve bu rollerin gereksinimlerini hiyerarşik bir düzende yerine getirerek iletişim kurmasıdır (Dökmen, 2004).

1.6. Teknoloji Kavramı ve Tanımı

Teknoloji, bir düşüncenin ya da bir kültürün herhangi bir ürüne yansıması olarak tanımlanmaktadır. Yani belirli bir amaca ulaşmak için çeşitli aşamalarla geliştirilen bilgi birikiminin üretim sürecine uygulanma şekli de denilebilir (Çakmakçı, 1999). Kısacası teknoloji belirli bir amacın, birçok tekniğe göre kullanılma yolları ile bu tekniklerin bilimsel kurallara uygun olma şartı gözetilerek sistemli hale getirilmesidir (Erbesler, 1987).

Türk Dil Kurumu teknolojiyi; “bir sanayi dalı ile ilgili yapım yöntemlerini, kullanılan araç-gereç gereçleri, aynı zamanda bunların kullanım biçimlerini kapsayan uygulama bilgisi, uygulayım bilimi” ve “insanın maddi çevresini denetlemek ve değiştirmek amacıyla geliştirdiği araç gereçlerle bunlara ilişkin bilgilerin tümü” şeklinde tanımlamaktadır (TDK, 2023).

1.7. Bağımlılık Kavramı

Bağımlılık kelimesi akla ilk olarak genellikle uyuşturucu, alkol, sigara gibi kimyasal maddeleri getirmektedir. Asıl olarak bağımlılık yalnızca kimyasal bağımlılıktan ibaret değildir. Bir davranış anormal bir şekilde uzun süre devam ettirmek de bir bağımlılıktır (Griffiths, 1999). Türk Dil Kurumu (TDK, 2023) bağımlılık kavramını “bağımlı olma durumu, tabiiyet” şeklinde tanımlamaktadır. Bağımlılık kelimesi çeşitli araştırmacılarca, bir davranış veya maddeyi kullanmayı kontrol etmekte zorlanmak veya bırakamamak (Egger ve Rauterberg, 1996); bir kişiye, bir varlığa veya bir nesneye duyulmakta olan önlenemez bir istek duymak ya da farklı bir iradenin etkisinde olmak (Uzbay, 2009); kişilerin eylemleri veya kullandıkları nesneleri kontrol edememesi ve o olmadan yaşamını sürdürememesi (Dinç, 2015) olarak tanımlanmıştır.

1.8. Bağımlılık Türleri

Literatürde bağımlılık türleri incelendiğinde, genel olarak bağımlılığın iki ana kategoride araştırıldığı görülmüştür. Bunlar, fiziksel bağımlılık ve davranışsal bağımlılıktır. Köknel (1998) de bağımlılığı, davranışsal ve maddesel bağımlılık olmak üzere iki ayrı şekilde ele almıştır bunlar:

1.8.1. Fiziksel Bağımlılık

Fiziksel bağımlılık, vücudun bağımlılık yapıcı maddeyi uzun süreli veya kısa süreli ve düzenli kullanılması sonrası vücudun bu maddeye alışması, bu maddenin yoksunluğu durumunda ise vücudunda bazı belirtilerin baş göstermesi durumudur. Kişilerin fiziksel bağımlılık düzeyleri, bağımlı olunan maddenin alınmaması hâlinde kişide oluşan belirtilerin şiddetine göre ölçülmektedir (Güçlü, 2015).

1.8.2. Davranışsal (Pisikolojik) Bağımlılık

Uyuşturucu etki veren kokain, esrar, nikotin, alkol gibi bağımlılıklar, davranışsal bağımlılıklar düşünüldüğünde herkes üzerinde neredeyse aynı etkiyi veren bağımlılıklardır. Oysaki davranışsal bağımlılıklarda bir bağımlılık bireydeki kişisel bazı şartlarına göre gerçekleşmektedir. Diğer bir deyişle, uyuşturucu etki veren maddelerin her insanda bağımlılık yapması çok olası iken, bir bireyin bağımlı olduğu bir davranışa başka bir birey bağımlı olmayabilir (Bektaş, 2018).

Alanyazında teknoloji bağımlılığının alt boyutları olan mobil telefon bağımlılığı, sosyal medya bağımlılığı ile internet bağımlılığı kavramları davranışsal olan bağımlılıklar içerisinde değerlendirilmektedir. Kwon ve ark. (2013) ile Lin ve ark. (2014), mobil telefon bağımlılığını, Griffiths (1996) ile Young (2004) internet bağımlılığını, sosyal ağ veya sosyal medya bağımlılığını ise Eijnden vd. (2016), davranışsal bağımlılıklar olarak tanımlamaktadır. Davranışsal bağımlılık olarak internet bağımlılığı belirginlik, nüksetme, uzaklaşma, ruh hali değiştirme ve çelişme unsurlarını içermektedir (Yengin, 2019).

Griffiths (2005), bir davranışın bağımlılık olduğu tanısının konulabilmesi için toplamda altı ölçüt belirlemiştir. Bunlar şu şekildedir:

1. Belirginlik: Belirli bir davranışın, bireylerin hayatındaki en önemli şey haline geldiğinde ortaya çıkar.

2. Yoksunluk: Bireylerin davranışlarını devam ettiremediklerinde ortaya çıkan olumsuz davranışlar veya duygulardır.
3. Çatışma: Bireylerin davranışları sebebiyle çevresindeki insanlar ile yaşadıkları sorunları, tartışmaları veya kendi içsel çatışmalarıdır.
4. Nüksetme: Bir davranıştan kendi iradesi ile uzaklaşamamak, davranışa tekrar başladığında ise bu davranışı bağımlı gibi kullanmaktır.
5. Tolerans: Bireylerin bir davranış sıklığını, süresini artırmasıdır.
6. Ruh hali değişikliği: Bireylerin bir davranış sergilerken, kendisini rahat hissetmesi, mutluluk duyması şeklinde açıklanabilir.

1.9. Bağımlılık Nedenleri

Bireysel sebeplerin yanı sıra sosyal çevrenin, arkadaş, aile ve ebeveynler bağımlılığın oluşumunda etkisi vardır. Bağımlılığın ortaya çıkmasının sebeplerinden bir tanesi bağımlı olunan maddeye ihtiyaç duyulmasıdır. Karşılaştığı negatif durumların üstesinden gelemediğinde birey hayatın gerçeklerinden uzaklaşmak istemektedir gücünün yetmediği durumlarda hayatın gerçeklerinden uzaklaşmak istemektedir (Savcı, 2015).

Türkiye Yeşilay Cemiyetinin “Türkiye Bağımlılıkla Mücadele Eğitim Programı (2016)” kapsamında hazırlanmış olduğu broşürde teknoloji bağımlılığının sebepleri arasında şunlar gösterilmiştir:

- ✓ Aşırı içe kapanma,
 - ✓ Bağımlı arkadaş gruplarında bulunma,
 - ✓ Sonuçlarını bilmeme veya önemsememe,
 - ✓ Can sıkıntısından ve yapacak bir şey bulamama,
 - ✓ Çevre tarafından beğenilmeme korkusu,
 - ✓ Hayatta sevecek şey bulamama,
 - ✓ Karamsarlık,
 - ✓ Kişinin dürtülerini kontrol etmemesi,
 - ✓ Hayatta doğru bir hedefinin olmaması,
 - ✓ Kendini tanınamaması ve gerçek hayatta ne yapacağını bilememesi,
 - ✓ Sosyal ilişki kurmada sorun yaşaması,
 - ✓ Kontrolsüz ve ölçsüz kullanımın ne olduğu bilememesi ve bilgi yetersizliği,
- Meraktan kurtulamama,

- ✓ Öz güven eksikliği,
- ✓ Problemleri nasıl çözeceğini bilmemekten ve sorunları çözmek yerine bağımlılığına yönelmek,
- ✓ Gerçek dünyada elde edemediği başarıları sanal dünyada elde etmeye çalışması.

Yapılan son araştırmalarda bağımlılığın türleri farklılık göstermesine rağmen genel itibarıyla benzer veya aynıdır. Bu sebeple teknoloji bağımlılığının oluşumunda rol oynayan nedenlerin diğer bağımlılık nedenlerinden çok farklı olmayacağı kanaatinde bulunulmalıdır.

1.10. Teknoloji Bağımlılığı

Teknoloji bağımlılığı; aşırı teknoloji kullanma sebebiyle kişinin zihinsel, ruhsal ve psikolojik durumunun mesleki ve sosyal hayatında diğer insanlarla iletişiminin zarar görmesi ve bozulması olarak tanımlanabilir (Beard 2005).

Teknoloji deyince internet, telefon, tablet, oyun konsolu ve televizyon gibi birçok aletin akla ilk gelen kavramlar olduğu farz edildiğinden herkes tarafından bilindiği varsayılmaktadır. Bağımlılık ise türü ne olursa olsun insanların hayatlarında yaşam boyu olumsuz etkiler bırakabilmektedir. Özellikle öğrencilerin sık kullandığı teknoloji, akademik hayatı da yakından etkilemektedir. Kullanılan teknoloji her ne amaçla olursa olsun bir kere dahi kullanıldığında, kullanıcıda tekrar kullanma isteği uyandırma ve dikkat çekme meydana getirmektedir (Kar ve Agarwal 2015).

Teknoloji bağımlılığı; teknolojiden uzak kalınması durumunda çeşitli semptomlara sebebiyet veren yani sıkıntı, kaygı ve stres gibi sorunlara yol açan bir rahatsızlık durumudur (Ramirez, 2018). TUIK'in 2020 yılında yapmış olduğu "Hane Halkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırma Sonuçları", bir önceki seneye göre oranların arttığını göstermektedir. İnternet kullanımı 16-74 yaş grubundaki bireylerde %79,0 olurken bu oran, bir önceki yıl %75,3'tür. İnternet kullanım oranı cinsiyete göre incelendiğinde; erkeklerde %84,7 iken, kadınlarda %73,3 olduğu gözlenmiştir. Geçen yıl hanelerin %88,3'ü evden internete erişim imkanına sahip olduğu gözlenirken, bu oran bu yıl %90,7'ye yükselmiştir. Bu durumda teknoloji kullanım oranlarında her geçen yıl giderek artış yaşandığını göstermektedir (TUIK, 2023).

Yapılan birçok araştırmada teknoloji bağımlılığı ile internet bağımlılığı aynı anlamda kullanılmaktadır. Bu nedenle kişiler üzerinde gözlemlenen fiziksel istismar, problemler internet

kullanımı, bağımlılık ile ilgili bozukluklar, internetin aşırı kullanımı gibi yapılan tanımlamalar araştırmacıların üzerinde durduğu konular olmuştur. Aynı zamanda teknoloji bağımlılığı sadece internet bağımlılığı olarak değil, telefon bağımlılığı, sosyal medya bağımlılığı, sanal ortamda oynanan oyun bağımlılığı, televizyon bağımlılığı gibi bağımlılıkların oluşması da genel anlamda teknoloji bağımlılığının tamamını kapsar niteliktedir (Dinç 2017). Özellikle de internetin yaşamdaki öneminin artmasıyla birlikte diğer iletişim araçlarına kıyasla daha önemli bir yeri olduğu söylenilebilir (Günüç ve Kayri 2010)

1.11. İnternet Bağımlılığı

İnternet bağımlılığı kavramı ilk olarak Ivan Goldberg tarafından 1995 yılında yaptığı eleştirel şaka ile ortaya çıkan bir rahatsızlıktır (Suler, 1998). Ivan Goldberg bu kavramdan ilk olarak Mental Hastalıklar Teşhis ve İstatistiği El Kitabı'nda bahsetmiştir (Morahan, 2005). Başka bir tanımda internet bağımlılığı, kumar oynama gibi madde kullanımına bağlı olmayan dürtü-kontrol bozukluğu olarak tanımlanmıştır (Young, 2004). Young internet bağımlılığını, internet kullanma isteğinin sınırlandırılmaması, internetsiz geçen zamanın boşa geçtiği düşüncesi, internetten yoksun kalındığında kişinin aşırı sinirli olması, saldırgan olması, iş, sosyal ve aile hayatının giderek bozulması olarak da tanımlamıştır (Young, 2004).

Gelişen ve değişen teknoloji ile birlikte yaşamın her alanında akıllı telefon, bilgisayar, tablet, televizyon gibi teknolojik cihazların kullanımı yaygınlaşmıştır. İnsanlar günlük sıradanlaşmış işlerini gerçekleştirmede internete bağlı bir akıllı telefon ya da bilgisayar kullanmaktadırlar. İnternetin, bilgiye ulaşmada en hızlı ve etkili yöntem olması internetin insanlar için bir ihtiyaç haline gelmiştir. İnternetin artan popülaritesine bağlı olarak internete bağlı olmayan teknolojik cihazlar da insanlar açısından önemini yitirmiştir.

1.12. Oyun Bağımlılığı

Oyun kelimesinin farklı tanımlar kullanılarak yapılmasının beraberinde Türk Dil Kurumu'nun yaptığı tanım; “yetenek ve zekâ geliştirici, belli kuralları olan, iyi vakit geçirmeye yarayan eğlence” şeklindedir (TDK, 2023). Oyun, çocukların gelişimine katkı sağlayan bir aktivite olup bu sayede duygu ve düşüncelerini dışa vurarak, başkaları ile olan ilişkilerini dışarıdan gözlemlene fırsatı sağlamaktadır. Ayrıca birlikte hareket etmeyi öğrenerek, öğrendikleri oyunları eğlenceli bir ortama dönüştürmektedir (Aydın, 2010).

Bağımlılık yapan aktivitelerin en önemlisi, internet ortamında kullanılan dijital oyunlardır. Bunun en güzel örneği, bireylerin interneti çoğunlukla oyun oynama amacıyla tercih etmeleridir. Ayrıca bu durumda internet bağımlılığı ile dijital oyun bağımlılığının birbiri ile ilişkili olduğu söylenilebilir. Belli bir puanı ödüllendiren bilgisayar oyunları, ödül olarak para sunan şans oyunları ve para kazanmayı amaçlatan kumar oyunları, ödül mekanizmasının uyarıcıları arasındadır. Kişiler bu faaliyetlerden bireysel, ailevi ve sosyal anlamda kayıp vermelerine rağmen devam etme dürtülerine engel olamadıklarından bu durum oyun ya da kumar bağımlılığı şeklinde ifade edilmektedir (Uzday, 2018).

Oyunun toplumsal kuralları, kültürel faktörleri, gelenek göreneklerin yaşama yansıma biçimini ve çocuğun öğrenmesini kolaylaştırmada etkisi olduğu bilinmektedir. Ayrıca gelecekte yaşayacağı problemlerin oyun sayesinde çocuğa ön hazırlık sağlayacağını düşünülmesinden dolayı önemli olduğu ifade edilmiştir (Aydın, 2010).

Oyun bakıldığında sadece çocukların vakit geçirdiği bir etkinlik olarak görülmektedir. Ancak yaşı ne olursa olsun herkesin oyun oynamaya ihtiyacı vardır. Oyun stresi azaltır. Kişilere mutluluk hissi verir. Ayrıca sorunlara karşı çözüm üretmede de faydası olan ve keyifli zaman geçirmeye yarayan güzel bir etkinliktir (Nash ve Schaefer, 2017).

Oyunlar teknolojiyle birlikte video oyunları, bilgisayar oyunları, mobil oyunlar şeklinde birbirine yakın kavramların bir merkezde toplandığı ve oynanırken tuş, kumanda, klavye gibi araçların kullanıldığı ve bu sayede dijital oyun olarak adlandırılan bir kavram haline gelmiştir (Kirriemuir, 2002). Dijital oyunların her biri birden fazla oyunculu ve farklı ortamlar sunan bir özelliğe sahip olmakla birlikte, oyunu oynayan kişilere mutluluk hissi vererek onların eğlenmesini sağlarken, sanal düşünce ve kişilerarası iletişim kurmada olumlu bir ortam yaratmaktadır (Tsai ve Lin, 2003).

Dijital oyunlar çocukları yeniliklere açık hale getirmede bir grupla beraber çalışma ve problemlerine karşı çözüm üretmede yardımcı olur (Tüzün, 2006). Aynı zamanda bir rekabet ortamı oluşturarak kazanma ve kaybetmeyi, duygularını kontrol altında tutabilmeyi öğretir (Bayırtepe ve Tüzün, 2007).

Olumlu yönlerinin bireye her ne kadar faydası çok fazla olsa da oyuna belli bir sınır konmaksızın aşırı oynanması da olumsuz etkiler yaratmaktadır. Saatlerce oturduğu yerden kalkmadan oyun oynayan kişiler hem fizyolojik hem psikolojik anlamda zarar görmektedir. Bedenen vücudunda yorgunluk, bel, sırt, boyun ağrıları, kaslarda ve iskelet sisteminde

bozulmalara rastlanmaktadır. Ayrıca sürekli bir şeyler yeme 15 isteğiyle birlikte obezite ile sonuçlanan sorunlar meydana getirebilmektedir (AMATEM, 2023).

1.13. Telefon Bağımlılığı

İletişim amacıyla kullanılan telefonlar ilk zamanlar fazla bir özelliğe sahip değildi. Sonraki süreçte bu telefonlara mesajlaşma, sesli konuşma, görüntülü konuşma, fotoğraf çekme, mail vs. gibi birçok özelliğin internet ile beraber eklendiği görülmektedir. Herkesin rahatlıkla cebinde taşıyabileceği, erişebilirliği kolay olan cihazlar yani diğer adıyla akıllı telefonlar hayatımızda yerini almaya başlamıştır (Chave ve Seo, 2018). Geniş kitlelere sahip olan akıllı telefon kullanıcılarının da her geçen gün artmaya başlamasıyla birlikte küçük yaştan yaşlı kesime kadar herkesin kullanabileceği bir iletişim aracı haline gelmiştir. Teknolojinin gelişmesiyle birlikte kullanımı ve taşınması daha pratik olan güçlü, kişisel ve küçük yapıda birçok araç geliştirilmiştir. Telefon ve tablet buna verilebilecek en iyi örnekleri oluşturmasıyla birlikte, bilgisayar teknolojisinin bir cihazda toplama özelliği olan akıllı telefonlar en iyi araç özelliği göstermektedir.

Akıllı telefonlar, kullanım bakımından daha geniş bir yapıya sahip olması ve çok daha fazla uygulaması olduğundan günlük yaşamda insanların vazgeçilmezleri arasına girmeyi başarabilmiştir (Alfawareh ve Jusoh, 2014). Bu cihazdan her alanda yardım alınabilmektedir. Örneğin ders ortamında slaytların/fotoğraflarının çekilmesi, dersi dinlerken not tutulmasının zor olduğu alanda ses kaydının yapılması, not defteri amacıyla kullanılması gibi birçok örnek verilebilir. Ancak bu kadar ileri düzeyde hayatımıza giren akıllı telefonlar bağımlılık yaratmaya başlayarak pek çok riskin de oluşmasına sebep olmaktadır. Akıllı telefonlar ne kadar günlük hayatta kolaylaştırıcı bir etkiye sahip olsa da bireyi psikolojik açıdan da etkileyen sorunları beraberinde getirebilmektedir. En büyük problem ise giderek artan telefon bağımlılığıdır. Akıllı telefon bağımlılığı yeni gelişen bir bağımlılık türü olduğundan, bu belirtiyi tanımlayan kavram ya da çalışmalar da azdır (Kim ve ark, 2014). Akıllı telefonlar, çoğu uygulamaları çalıştırmada internet tabanını kullanmakta ve aynı zamanda bilgisayar oyunlarının da telefonlarda oynanabilmesi imkânı sunmaktadır. Akıllı telefon bağımlılığı tıpkı internet bağımlılığı veya oyun bağımlılığı gibi davranışsal bağımlılık kavramlarıyla aynı özelliklere sahiptir. Bir yandan da bilgisayar kullanımından farklı olarak, akıllı telefonların daha küçük ve taşınabilir olması, ulaşımında kolaylık sağlaması, bu aracın diğerlerinden daha özellikli olduğunu göstermektedir (Marks, 1990).

Akıllı telefon bağımlılığı, aşırı ve kontrolsüz kullanmada sonucu her ne olursa olsun kullanımının bırakılmaksızın devam edilmesi durumudur (Kamibepu ve Sugiura, 2005). Her güzelliğiyle hayatımıza sağladığı kolaylıkla bize olumlu birçok etkisi olan akıllı telefonların da uzun süre kullanılması, cihazlara olan bağımlılığın başlamasıyla, kişileri olumsuz bir sürü sorunla karşı karşıya bırakabilir. Sürekli kullanım sağlayan kişilerde başta uyku problemleri, agresiflik, stres, kaygı, patolojik bozulma ve sosyal ilişkilerde bozulmalara sebep olabilmektedir (Samaha ve Hawi, 2016). Yapılan bir 17 araştırmaya göre, kişilerde duygusal dengesizlik durumunun olduğu ayrıca yalnızlık, utangaçlık ve kararsızlık gibi olumsuzluklara da rastlanıldığı bilinmektedir (Bian ve Leung, 2015).

1.14. Sosyal Medya Bağımlılığı

Sosyal medya, herhangi bir iletişim aracını tanımlama amacıyla kullanılan kavram olmakla birlikte kişilerin birbiriyle fikir alışverişi yaptıkları, düşüncelerini paylaştıkları, ortak bir beğeni sağladıkları, fikirlerin uyumu ile ilgili bir alandır. Aynı zamanda web, bilinen üzerine teknoloji temelli olup, insanları istediği uygulamaların içeriklerinde değişiklik yapmalarını sağlamaları ve paylaşım yapmaya olanak sağlayan uygulamalar şeklinde tanımlanmıştır (Daştan, 2012).

Sosyal medya kişilerin kendilerine bir profil oluşturarak arkadaş edinmelerine ve onlarla iletişim kurmalarına imkân vermektedir. Oluşturulan profil ile insanların kendi özelliklerini bu sayfaya yazmaları, karşılığında diğer insanları görüp kendi kişiliklerine uygun olan bireylerle sohbet etme, takipleşme gibi olanakların sağlandığı bir uygulamadır (Boyd ve Ellison 2007). Sosyal medya aşırı kullanıldığı zaman kişilerde bağımlılık etkisi yaratarak çeşitli problemlere yol açmaktadır. Bağımlılık ise kullanım süresindeki artış ve bu sürenin giderek artmaya devam etmesi durumunda oluşmaya başlamaktadır. Durumun devam etmesi halinde olumsuz bir sürü etken ile karşılaşabilmektedir. Yaşanılan olumsuzluklarda kişiyi günlük yaşamdaki faaliyetlerinden alıkoymaktadır. Ayrıca çeşitli sağlık problemleri ve akademik hayatta başarısızlıklar gibi sorunları beraberinde getirebilmektedir (Otu 2015).

Bu sorunları oluşturan etmenler; sürekli sosyal medyayı düşünerek zamanını harcamak, sosyal medya dışında geçirilen zamanın anlamsız olduğunu düşünmek, kullanımda giderek bir artışın olması ve bu durumu kontrol edememe, aile ve sosyal yaşamdan uzaklaşma, sosyal medyaya erişimin olmadığı veya aşırı kullandığı zamanlarda olumsuz duygu ve düşünceye kapılması şeklinde sıralanabilir (Arısoy 2009).

Sosyal medya bağımlılığı, literatürde görülen diğer bağımlılık türleri gibi, davranışa dönük olan bağımlılık türlerine dahil edilmiştir. Sosyal medyanın internet ortamında kullanılan uygulamalara dahil edilmesi, ayrıca sanal ortamın her türlü imkanına sahip olması, onu bir açıdan internet bağımlılığı olarak da değerlendirmeye sebep olmaktadır (Ünal 2018).

2. GEREÇ VE YÖNTEM

Bu bölümde çalışma ile ilgili, araştırmanın modeli, araştırmanın evreni ve örnekleme, araştırmada kullanılan veri toplama araçları ve veri analizine yer verilmiştir. Ayrıca araştırmanın “Öğrencilerin İletişim Becerileri İle Teknoloji Bağımlılıkları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Spor Eğitimi Veren Yükseköğretim Kurumları Örneği” konulu proje Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğünün 27/04/2022 tarih ve 16/20 sayılı kararı ile tez olarak hazırlanmasına ve Selçuk Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesinin Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulundan 10/05/2022 tarihli E.282162 /53 etik kurulu onayı ile hazırlanmasına oy birliği ile karar verilmiştir.

2.1. Araştırmanın Modeli

Nicel paradigma kapsamında yer alan ve ilişkisel tarama modelinde kurgulanan bu çalışmada, üniversite öğrencilerinin iletişim becerileri ve teknoloji bağımlılıklarının belirlenen kişisel değişkenler açısından incelenmesi, teknoloji bağımlılık düzeylerinin iletişim becerileri üzerinde bir etkisinin olup olmadığının spor bilimleri fakülteleri özelinde belirlenmesi amaçlanmaktadır. Değişkenler arasındaki ilişkilerin sebep ve sonuç ekseninde belirlenebilmesini amaç edinen ilişkisel tarama modelinin (Büyüköztürk Çakmak Akgün Karadeniz ve Demirel 2014) hedefi, iki ve daha çok sayıdaki değişken arasındaki değişim varlığını veya değişim derecesini belirlemektir (Karasar 2005). Ayrıca belirlenen kişisel değişkenlere göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için de nedensel karşılaştırma modeli kullanılmıştır.

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini; 2021-2022 eğitim öğretim yılında Türkiye’de beden eğitimi ve spor eğitimi veren devlet üniversitelerinin spor bilimleri fakültelerinin beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü, antrenörlük eğitimi bölümü, spor yöneticiliği bölümü ve rekreasyon bölümünde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi ve Selçuk Üniversitesi’nin spor bilimleri fakültesi beden

eğitimi ve spor öğretmenliği, antrenörlük eğitimi, spor yöneticiliği ve rekreasyon bölümlerinde okuyan öğrenciler arasından basit tesadüfî örnekleme yöntemiyle seçilen 941 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin bölümlere göre dağılımlarına Tablo 2.1’de yer verilmiştir.

Tablo 2.1. Araştırma örnekleminde bulunan öğrencilerin bölümlerine göre sayısal dağılımları.

Bağımsız Değişken		f	%
Bölüm	Antrenörlük Eğitimi	280	29,8
	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	129	13,7
	Rekreasyon	166	17,6
	Spor Yöneticiliği	366	38,9
	Toplam	941	100,0

Tablo 2.1 incelendiğinde; spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin 280 (%29,8)’sinin antrenörlük eğitimi, 129 (% 13,7)’unun beden eğitimi ve spor öğretmenliği, 166 (%17,6)’sının rekreasyon ve 366 (%38,9)’sının spor yöneticiliği bölümde öğrenim gördüğü görülmektedir.

Araştırmaya katılan spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin kişisel özelliklerine ilişkin değişkenlere ait bilgiler ile ilgili frekans ve yüzdelik değerleri Tablo 2.2’de verilmiştir.

Tablo 2.2 incelendiğinde; spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin 517 (%54,9)’sinin erkek ve 424 (%45,1)’ünün kadın olduğu; 240 (%25,5)’inin 1. sınıfta, 162 (%17,2)’sinin 2. sınıfta, 287 (%30,5)’sinin 3. sınıfta, ve 252 (%26,8)’sinin 4. sınıf öğrencisi olduğu; 421 (%44,7)’inin annelerinin ilkokul, 248 (%26,4)’inin ortaokul, 172 (%18,3)’sinin lise, 52 (%5,5)’sinin üniversite ve 48 (%5,1)’inin lisansüstü mezunu olduğu; 303 (%32,2)’ünün babalarının ilkokul, 251 (%26,7)’inin ortaokul, 252 (%26,8)’sinin lise, 101 (%10,7)’inin üniversite ve 34 (%3,6)’ünün lisansüstü mezunu olduğu; 842 (%89,5)’sinin anne-babasının birlikte ve 99 (%10,5)’unun ayrı olduğu; 631 (%67,1)’inin babasının, 40 (%4,3)’nın annesinin, 170 (%18,1)’inin anne ve babasının beraber ve 100 (% 10,5)’ünün anne ve babasının çalışmadığı; 86 (%9,1)’sının 3000-4000 TL, 97 (%10,3)’sinin 4001-5000 TL, 114 (%12,1)’ünün 5001-6000 TL, 237 (%25,2)’sinin 6001-7000 TL ve 407 (%43,3)’sinin 7001 TL ve üzeri aylık gelire sahip olduğu; 106 (%11,3)’sının 1 kardeş, 213 (%22,6)’ünün 2 kardeş, 274 (%29,1)’ünün 3 kardeş, 180 (%19,1)’inin 4 kardeş ve 168 (%17,9)’inin 5 ve üzeri kardeşi olduğu; 310 (%32,9)’unun anne-baba, 246 (%26,1)’sının öğrenci evinde ve 385 (%40,9)’inin öğrenci yurdunda kaldığını; 104 (%11,1)’ünün köy-kasaba, 210 (% 22,3)’unun ilçe, 271 (% 28,8)’inin şehir ve 356 (%37,8)’sının büyük şehirde yaşadığı görülmektedir.

Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin 34 (% 78,7)'ünün teknolojik araçları kullanma süresinin 0-1 saat, 123 (%31,1)'ünün 1-2 saat, 307 (% 32,6)'sinin 2-4 saat, 477 (%50,7)'sinin 4 saat ve üzeri olduğu görülmüştür (Tablo 2.2).

Tablo 2.2. Araştırma örnekleminde bulunan öğrencilerin kişisel özelliklerine göre sayısal dağılımları.

Bağımsız Değişkenler		f	%
Cinsiyet	Kadın	424	45,1
	Erkek	517	54,9
Sınıf	1. Sınıf	240	25,5
	2. Sınıf	162	17,2
	3. Sınıf	287	30,5
	4. Sınıf	252	26,8
Anne Eğitim	İlkokul	421	44,7
	Ortaokul	248	26,4
	Lise	172	18,3
	Üniversite	52	5,5
	Lisansüstü	48	5,1
Baba Eğitim	İlkokul	303	32,2
	Ortaokul	251	26,7
	Lise	252	26,8
	Üniversite	101	10,7
	Lisansüstü	34	3,6
Anne-Baba Medeni Durum	Birlikte	842	89,5
	Ayrılmış	99	10,5
Anne-Baba Çalışma Durum	Baba çalışıyor	631	67,1
	Anne çalışıyor	40	4,3
	Anne-baba çalışıyor	170	18,1
	Anne-Baba çalışmıyor	100	10,5
Aile Gelir Düzeyi	3000-4000 TL	86	9,1
	4001-5000 TL	97	10,3
	5001-6000 TL	114	12,1
	6001-7000 TL	237	25,2
	7001 TL ve üzeri	407	43,3
Kardeş Sayısı	1 kardeş	106	11,3
	2 kardeş	213	22,6
	3 kardeş	274	29,1
	4 kardeş	180	19,1
	5 ve üzeri kardeş	168	17,9
Kalınılan Yer	Anne-Baba	310	32,9
	Öğrenci Evi	246	26,1
	Öğrenci Yurdu	385	40,9
İkamet Yeri	Köy-Kasaba	104	11,1
	İlçe	210	22,3
	Şehir	271	28,8
	Büyük Şehir	356	37,8
Teknolojik Araçları Kullanma Süresi	0-1 saat	34	3,6
	1-2 saat	123	13,1
	2-4 saat	307	32,6
	4 saat ve daha fazlası	477	50,7
Toplam		941	100,0

2.3. Veri Toplama Araçları

Çalışmada kullanılan veri toplama araçları üç kısımdan oluşmaktadır. Bunlar; “Kişisel Bilgi Formu” (bölüm, cinsiyet, sınıf, anne eğitim, baba eğitim, anne-baba medeni durum, anne-baba çalışma durum, aile gelir düzeyi, kardeş sayısı, kalınılan yer, ikamet yeri ve teknolojik araçları kullanma süresi) “İletişim Becerileri Değerlendirme Ölçeği” ve “Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği” dir (EK-A).

2.3.1. İletişim Becerileri Değerlendirme Ölçeği

Çalışmada spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin iletişim becerilerinin değerlendirilmesinde Korkut (1996) tarafından geliştirilen “İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği” kullanılmıştır. Ters kodlanan maddenin yer almadığı İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği tek boyut (faktör) ve 25 maddeden oluşmaktadır. Her zaman=4, sıklıkla=3, bazen=2, nadiren=1, hiçbir zaman=0 olmak üzere derecelendirilmiştir. Alınabilecek en yüksek puan 100, en düşük puan 0’dır. Puan miktarı arttıkça kişi iletişim becerisini olumlu istikamette değerlendirmektedir. Korkut ölçeğin geçerlilik ve güvenirlik çalışmalarını yapmış ve alfa iç tutarlılık katsayısı 0,80 olarak bulunmuştur. Testin tekrarı yöntemi ile yapılan güvenirlik çalışması sonucunda ölçeğin güvenirlik katsayısı 0,76 ($p<,001$) olarak elde edilmiştir (Korkut, 1996).

2.3.2. Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği

Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin teknoloji bağımlılıklarını tespit edebilmek amacıyla kullanılan Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği Aydın (2017) tarafından Ankara’daki üç üniversitenin çeşitli programlarında öğrenim görmekte olan ve toplamda 463 lisans öğrencisi üzerinde geliştirilmiştir. Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği 24 madde ve dört alt faktörden (Web Siteleri Bağımlılığı, Anlık Mesajlaşma Bağımlılığı, Sosyal Ağ Bağımlılığı ve Çevrimiçi Oyun Bağımlılığı) oluşmaktadır. Aydın (2017) her bir alt faktörün geçerlik ve güvenirliğini ayrı ayrı yaptığı çalışmada;

Sosyal Ağ Bağımlılığı alt faktörünün güvenirlik Cronbach α değerini 0.786, açımlayıcı faktör analizi sonucu KMO değerini 0,827, Bartlett küresellik sonucunu X^2 : 463,197, $p=0,000$ ve $\chi^2/df=1,56$, RMSEA= 0,053, RMR= 0,044, SRMR= 0,034, NFI= 0,97, NNFI= 0,98, CFI= 0,99, GFI= 0,98, AGFI= 0,95 olarak hesaplamıştır.

Anlık Mesajlaşma Bağımlılığı alt faktörünün güvenirlik Cronbach α değerini 0,806, açımlayıcı faktör analizi sonucu KMO değerini 0,837, Bartlett küresellik sonucunu X^2 : 672,224, $p=0,000$

ve $\chi^2/df= 1,95$, RMSEA= 0,069, RMR= 0,064, SRMR= 0,042, NFI= 0,97, NNFI= 0,97, CFI= 0,98, GFI= 0,97, AGFI= 0,93 olarak hesaplamıştır.

Çevrimiçi Oyun Bağımlılığı alt faktörünün güvenirlik Cronbach α değerini 0.897, açımlayıcı faktör analizi sonucu KMO değerini 0,918, Bartlett küresellik sonucunu $X^2: 1094,063$, $p=0,000$ ve $\chi^2/df= 2,12$, RMSEA= 0,075, RMR= 0,046, SRMR= 0,032, NFI= 0,98, NNFI= 0,98, CFI= 0,99, GFI= 0,97, AGFI= 0,93 olarak hesaplamıştır.

Web Siteleri Bağımlılığı alt faktörünün güvenirlik Cronbach α değerini 0.861, açımlayıcı faktör analizi sonucu KMO değerini 0,857, Bartlett küresellik sonucunu $X^2: 737,325$, $p=0,000$ ve $\chi^2/df= 1,29$, RMSEA= 0,038, RMR= 0,034, SRMR= 0,022, NFI= 0,99, NNFI= 0,99, CFI= 1,00, GFI= 0,98, AGFI= 0,96 olarak hesaplamıştır. Aydın (2017)'nın geliştirdiği Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği için bulunan bu değerlerin ölçeğin güvenirlik düzeyinin kabul edilebilir düzeyde olduğu görülmüştür.

Bu alt faktörlerde kullanılan maddelerin ölçülmesinde hiçbir zaman=1, nadiren=2, bazen=3, çoğu zaman=4, her zaman=5 olmak üzere derecelendirilmiştir. Ölçeğin sosyal ağ bağımlılığı, anlık mesajlaşma bağımlılığı, çevrimiçi oyun bağımlılığı ve web siteleri bağımlılığı alt faktörlerine ait aritmetik ortalamalar yorumlanırken 0-6 puan aralığı “Bağımlı değil”, 7-12 puan aralığı “Düşük düzeyde bağımlı”, 13-18 puan aralığı “Orta düzeyde bağımlı”, 19-24 puan aralığı “Oldukça Bağımlı”, 25-300 puan aralığı ise “Tam Bağımlı” olarak kabul edilmiştir. Teknoloji Bağımlılığı Ölçeğinden alınan toplam puanların aritmetik ortalamaları yorumlanırken ise 0-24 puan arası “Bağımlı değil”, 25-48 puan arası “Düşük düzeyde bağımlı”, 49-72 puan arası “Orta düzeyde bağımlı”, 73-96 puan arası “Oldukça Bağımlı”, 97-120 puan arası “Tam Bağımlı” olarak teknoloji bağımlılığı düzeyleri belirlenmiştir (Aydın 2017).

Verilerin Analizi

İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği ve Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği toplam ve alt faktör puanlarının normallik sınavında çarpıklık (Skewness) ve basıklık (Kurtosis) değerleri dikkate alınmış ve “İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği” Skewness= -,735 ile Kurtosis= ,059 değerleri ile, “Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği” alt faktörü olan sosyal ağ kullanımı Skewness= ,325 ile Kurtosis= ,024 değerleri ile, Anlık Mesajlaşma Skewness= ,316 ile Kurtosis= -,307 değerleri ile, Çevrimiçi Oyun Skewness= ,582 ile Kurtosis= -,619 değerleri ile, Web Sitesi Kullanımı Skewness= ,467 ile Kurtosis= -,578 değerleri ile Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği toplam Skewness= ,460 ile Kurtosis= -,095 değerleri ile tüm değişkenlerin çarpıklık ve basıklık değerlerinin normal sınırlar (± 1) içinde olduğu belirlenmiş ve puanların normal

dağılımdan önemli bir sapma göstermediği şeklinde yorumlanmıştır. Hair ve ark (2009) çarpıklık ve basıklık değerlerinin +1 ile -1 aralığında olması verilerin dağılımının normal olarak yorumlanabileceğini belirtmiştir. Bu analizler neticesinde verilerin normal dağıldığı yönünde sonuca varılmış ve parametrik testlerin kullanılmasına karar verilmiştir. Analiz sürecinde bağımsız gruplar t testi ve tek yönlü ANOVA testleri uygulanmış ve sonuçlar tablolastırılmıştır. ANOVA testinin sonucunda varsa farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek için ise çoklu karşılaştırma testlerinden Tukey testi ve Tamhane-2 kullanılmıştır. Tukey testi grup varyanslarının homojen olduğu durumda, varyanslarının homojen olmadığı durumda Tamhane-2 testleri ikiden fazla sayıda ortalamayı ikişerli ortak bir hata payıyla eş zamanlı karşılaştıran çoklu karşılaştırma testleridir (Karagöz 2016).

3. BULGULAR

Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinden elde edilen bulgular, iki bölümde ele alınmıştır. Birinci bölümde; araştırmada kullanılan ölçeklerin tanımlayıcı istatistikleri ve kişisel özelliklere ilişkin farklılıklar, ikinci bölümde; değişkenler arasındaki ilişkilerin derecesini ve yönünü belirlemek amacıyla yapılan korelasyon ve regresyon analizi sonuçları yer almaktadır.

3.1. Araştırma Kullanılan Ölçeklerden Elde Edilen Bulgular

Bu bölümde araştırmada kullanılan iletişim becerilerini değerlendirme ve teknoloji bağımlılığı ölçeklerine ait betimsel istatistikler ve spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin kişisel özelliklerine ait farklılıklar yer almaktadır.

3.1.1. İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeğine İlişkin Bulgular

Araştırmada yer alan İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği'nin minimum, maksimum ve ortalama değerleri ile standart sapmaları bu başlık altında verilmiştir. Ayrıca İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği ile öğrencilerin kişisel özelliklerine göre görüşlerinin karşılaştırılmasına ilişkin bulgular sunulmuştur.

Tablo 3.1 İletişim becerilerini değerlendirme ölçeğinin minimum maksimum aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri.

	N	Min.	Maks.	$\bar{X}$	SS
İletişim Becerileri	941	13,00	100,00	76,74	14,84

Tablo 3.1'de öğrencilerin İletişim becerilerini değerlendirme ölçeği puanları 13 ile 100 arasında olup İletişim becerilerini değerlendirme ölçeği ortalaması $76,74 \pm 14,84$ olarak

hesaplanmıştır. Ölçek puan ortalaması dikkate alındığında öğrencilerin iletişim becerilerinin yüksek düzeyde olduğu söylenilebilir.

Tablo 3.2. Üniversite öğrencilerinin iletişim becerilerini değerlendirme ölçeği puanlarının cinsiyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan bağımsız grup t-testi sonuçları.

	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	Ss	t	sd	p
İletişim Becerileri	Kadın	424	78,87	14,10	4,032	933	,000*
	Erkek	517	74,99	15,21			

*p<,05

Tablo 4.12.'de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan üniversite öğrencilerinin İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği'nden aldıkları puanların cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Bağımsız Grup t-Testi sonucunda; cinsiyet değişkenine göre iletişim becerileri puanlarının kadın öğrencilerin lehine anlamlı bir şekilde farklılaştığı belirlenmiştir (t=4,032; p<,00).

Tablo 3.3. Üniversite öğrencilerinin iletişim becerilerini değerlendirme ölçeği puanlarının bölüm değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları.

	Bölüm	N	$\bar{X}$	Ss	Varyan s Kaynağ ı	KT	Sd	KO	F	p
İletişim Beceriler i	Antrenörlük	28	76,1	14,3	G.Arası	405,918	3	135,30		
	Eğitimi	0	6	5				6		
	Beden	12	76,4	14,2	G. İçi	206701,84	93	220,60		
	Eğitimi ve	9	6	9		6	7	0		
	Spor									
	Öğretmenliğ								,61	,60
	i								3	6
	Rekreasyon	16	78,0	14,0	Toplam	207107,76	94			
		6	9	1		4	0			
	Spor	36	76,6	15,7						
	Yöneticiliği	6	6	5						

Tablo 3.3'te görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan üniversite öğrencilerinin İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği'nden aldıkları puanların bölüm değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda; bölüm değişkenine göre iletişim becerileri puanlarının anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmiştir (F=,613; p>,05).

Tablo 3.4. Üniversite öğrencilerinin iletişim becerilerini değerlendirme ölçeği puanlarının sınıf değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları.

	Sınıf	N	$\bar{X}$	Ss	Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
İletişim Becerileri	1. Sınıf	240	77,42	13,44	G.Arası	357,987	3	119,329	,541	,654
	2. Sınıf	162	75,67	15,70	G. İçi	206749,777	937	220,651		
	3. Sınıf	287	77,06	15,16	Toplam	207107,764	940			
	4. Sınıf	252	76,40	15,20						

Tablo 3.4’de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan üniversite öğrencilerinin İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği’nden aldıkları puanların sınıf değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda; sınıf değişkenine göre iletişim becerileri puanlarının anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmiştir ($F=,541$; $p>,05$).

Tablo 3.5. Üniversite öğrencilerinin iletişim becerilerini değerlendirme ölçeği puanlarının anne eğitim düzeyi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları.

	Anne Eğitim	N	$\bar{X}$	Ss	Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
İletişim Becerileri	İlkokul	421	76,64	14,84	G.Arası	1440,996	4	360,249	1,640	,162
	Ortaokul	248	77,32	14,61	G. İçi	205666,768	936	219,729		
	Lise	172	75,11	15,19	Toplam	207107,764	940			
	Üniversite	52	76,19	13,58						
	Lisansüstü	48	81,02	15,60						

Tablo 3.5’de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan üniversite öğrencilerinin İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği’nden aldıkları puanların anne eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda; anne eğitim düzeyi değişkenine göre iletişim becerileri puanlarının anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmiştir ($F=1,640$; $p>,05$).

Tablo 3.6. Üniversite öğrencilerinin iletişim becerilerini değerlendirme ölçeği puanlarının baba eğitim düzeyi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları.

	Baba Eğitim	N	$\bar{X}$	Ss	Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
İletişim Becerileri	İlkokul	303	76,68	15,10	G.Arası	1393,527	4	348,382	1,585	,176
	Ortaokul	251	77,96	13,98	G. İçi	205714,237	936	219,780		
	Lise	252	75,42	15,10	Toplam	207107,764	940			
	Üniversite	101	75,85	13,77						
	Lisansüstü	34	80,58	18,84						

Tablo 3.6’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan üniversite öğrencilerinin İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği’nden aldıkları puanların baba eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek

yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda; baba eğitim düzeyi değişkenine göre iletişim becerileri puanlarının anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmiştir ($F=1,585$; $p>,05$).

Tablo 3.7. Üniversite öğrencilerinin iletişim becerilerini değerlendirme ölçeği puanlarının anne-baba medeni durum değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan bağımsız grup t- testi sonuçları.

	Anne-Baba Medeni Durum	N	$\bar{X}$	Ss	t	sd	p
İletişim Becerileri	Birlikte	842	76,79	14,85	,326	939	,745
	Ayrılmış	99	76,28	14,79			

Tablo 3.7’de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan üniversite öğrencilerinin İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği’nden aldıkları puanların anne-baba medeni durum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Bağımsız Grup t-Testi sonucunda; anne-baba medeni durum değişkenine göre iletişim becerileri puanlarının anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmiştir ($t=,326$; $p>,00$).

Tablo 3.8. Üniversite öğrencilerinin iletişim becerilerini değerlendirme ölçeği puanlarının anne-baba çalışma durum değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları.

	Anne-Baba Çalışma Durum	N	$\bar{X}$	Ss	Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
İletişim Becerileri	Baba çalışıyor	631	76,59	14,92	G.Arası	277,383	3	92,461	,419	,739
	Anne çalışıyor	40	74,77	16,24	G. İçi	206830,381	937	220,737		
	Anne-baba çalışıyor	170	77,38	14,07	Toplam	207107,764	940			
	Anne-Baba çalışmıyor	100	77,37	15,13						

Tablo 3.8’de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan üniversite öğrencilerinin İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği’nden aldıkları puanların anne-baba çalışma durum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda; anne-baba çalışma durum değişkenine göre iletişim becerileri puanlarının anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmiştir ($F=,419$; $p>,05$).

Tablo 3.9. Üniversite öğrencilerinin iletişim becerilerini değerlendirme ölçeği puanlarının aile gelir düzeyi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları

	Aile Gelir Düzeyi	N	$\bar{X}$	Ss	Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
İletişim Becerileri	3000-4000 TL	86	77,73	13,51	G.Arası	1550,171	4	387,543	1,765	,134
	4001-5000 TL	97	78,23	13,93	G. İçi	205557,594	936	219,613		
	5001-6000 TL	114	76,09	16,52	Toplam	207107,764	940			
	6001-7000 TL	237	74,73	15,63						
	7001 TL ve üzeri	407	77,52	14,28						

Tablo 3.9’de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan üniversite öğrencilerinin İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği’nden aldıkları puanların aile gelir düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda; aile gelir düzeyi değişkenine göre iletişim becerileri puanlarının anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmiştir ($F=1,765$; $p>,05$).

Tablo 3.10. Üniversite öğrencilerinin iletişim becerilerini değerlendirme ölçeği puanlarının kardeş sayısı değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları.

	Kardeş Sayısı	N	$\bar{X}$	Ss	Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
İletişim Becerileri	1 kardeş	106	75,34	14,47	G.Arası	424,023	4	106,006	,480	,750
	2 kardeş	213	77,70	12,93	G. İçi	206683,741	936	220,816		
	3 kardeş	274	76,58	15,41	Toplam	207107,764	940			
	4 kardeş	180	76,87	15,63						
	5 ve üzeri kardeş	168	76,50	15,59						

Tablo 3.10’de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan üniversite öğrencilerinin İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği’nden aldıkları puanların kardeş sayısı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda; kardeş sayısı değişkenine göre iletişim becerileri puanlarının anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmiştir ($F=,480$; $p>,05$).

Tablo 3.11. Üniversite öğrencilerinin iletişim becerilerini değerlendirme ölçeği puanlarının kalınılan yer değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları.

	Kalınılan Yer	N	$\bar{X}$	Ss	Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
İletişim Becerileri	Anne-Baba	310	76,46	15,58	G.Arası	354,264	2	177,132	,804	,448
	Öğrenci	246	77,76	13,59	G. İçi	206753,500	938	220,420		
	Evi				Toplam					
	Öğrenci	385	76,31	15,00		207107,764	940			
	Yurdu									

Tablo 3.11’de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan üniversite öğrencilerinin İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği’nden aldıkları puanların kalınılan yer değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda; kalınılan yer değişkenine göre iletişim becerileri puanlarının anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmiştir ($F=,804$; $p>,05$).

Tablo 3.12. Üniversite öğrencilerinin iletişim becerilerini değerlendirme ölçeği puanlarının ikamet yeri değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları.

	İkamet Yeri	N	$\bar{X}$	Ss	Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
	Köy-Kasaba	104	76,40	15,73	G.Arası	496,640	3	165,547		
İletişim Becerileri	İlçe	210	77,08	13,74	G. İçi	206611,124	937	220,503	,751	,522
	Şehir	271	75,70	15,77	Toplam	207107,764	940			
	Büyük Şehir	356	77,42	14,47						

Tablo 3.12’de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan üniversite öğrencilerinin İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği’nden aldıkları puanların ikamet yeri değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda; ikamet yeri değişkenine göre iletişim becerileri puanlarının anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmiştir ($F=.751$; $p>.05$).

Tablo 3.13. Üniversite öğrencilerinin iletişim becerilerini değerlendirme ölçeği puanlarının teknolojik araçları kullanma süresi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan tek yönlü varyans Analizi (ANOVA) sonuçları.

	Teknolojik Araçları Kullanma Süresi	N	$\bar{X}$	Ss	Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
	0-1 saat	34	75,00	16,83	G.Arası	347,379	3	115,793		
	1-2 saat	123	77,81	16,64	G. İçi	206760,385	937	220,662		
İletişim Becerileri	2-4 saat	307	77,08	13,81	Toplam	207107,764	940		,525	,665
	4 saat ve daha fazlası	477	76,36	14,86						

Tablo 3.13’de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan üniversite öğrencilerinin İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği’nden aldıkları puanların teknolojik araçları kullanma süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda; teknolojik araçları kullanma süresi değişkenine göre iletişim becerileri puanlarının anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmiştir ($F=.525$; $p>.05$).

3.1.2. Teknoloji Bağımlılığı Ölçeğine İlişkin Bulgular

Tablo 3.14. Teknoloji bağımlılığı ölçeği alt faktörlerinin minimum maksimum aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri.

Alt Faktörler	N	Min.	Maks.	$\bar{X}$	Ss	Düzey
Sosyal Ağ Bağımlılığı	941	6,00	30,00	15,64	5,04	Orta düzeyde
Anlık Mesajlaşma Bağımlılığı	941	6,00	30,00	15,39	5,43	Orta düzeyde
Çevrimiçi Oyun Bağımlılığı	941	6,00	30,00	13,55	6,54	Orta düzeyde
Web Siteleri Bağımlılığı	941	6,00	30,00	14,31	6,31	Orta düzeyde

Tablo 3.14’de görüldüğü üzere öğrencilerin sosyal ağ kullanma bağımlılığı puan ortalaması 15,64±5,04, anlık mesajlaşma bağımlılığı puan ortalaması 13,39±5,43, çevrimiçi oyun bağımlılığı puan ortalaması 13,55±6,54, web siteleri bağımlılığı puan ortalaması 14,31±6,31’dir. Ölçek alt faktörleri puan ortalaması dikkate alındığında öğrencilerin teknoloji bağımlılığının orta düzeyde olduğu belirlenmiştir.

Tablo 3.15. Üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılığı ölçeği alt faktör puanlarının cinsiyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan bağımsız grup t- testi sonuçları.

Alt Faktörler	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	Ss	t	sd	p
Sosyal Ağ Bağımlılığı	Kadın	424	15,07	5,04	-3,147	939	,002*
	Erkek	517	16,10	4,99			
Anlık Mesajlaşma Bağımlılığı	Kadın	424	15,12	5,38	-1,423	939	,155
	Erkek	517	15,62	5,47			
Çevrimiçi Oyun Bağımlılığı	Kadın	424	11,29	5,74	-10,070	939	,000*
	Erkek	517	15,40	6,59			
Web Siteleri Bağımlılığı	Kadın	424	13,46	6,39	-3,754	939	,000*
	Erkek	517	15,00	6,16			

*p<,05

Tablo 3.15’de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan üniversite öğrencilerinin Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt faktörlerinden aldıkları puanların cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Bağımsız Grup t-Testi sonucunda; cinsiyet değişkenine göre Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt faktörlerinden anlık mesajlaşma bağımlılığı ($t=-1,423$; $p>,00$) faktör puanının anlamlı düzeyde farklılaşmadığı, sosyal ağ bağımlılığı ($t=-3,147$; $p<,00$), çevrimiçi oyun bağımlılığı ($t=-10,070$; $p<,00$) ve web siteleri bağımlılığı ($t=-3,754$; $p<,00$) faktör puanlarının erkek öğrencilerin lehine anlamlı bir şekilde farklılaştığı belirlenmiştir.

Tablo 3.16. Üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılığı ölçeği alt faktör puanlarının bölüm değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları.

Alt Faktörler	Bölüm	N	$\bar{X}$	Ss	Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
Sosyal Ağ Bağımlılığı	Antrenörlük Eğitimi	280	16,22	5,19	G.Arası	262,814	3	87,605	3,470	,016*
	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	129	14,69	5,20	G. İçi	23653,496	937	25,244		
	Rekreasyon	166	16,02	4,93	Toplam	23916,310	940			
	Spor	366	15,35	4,86						
	Yöneticiliği									
Anlık Mesajlaşma Bağımlılığı	Antrenörlük Eğitimi	280	15,83	5,69	G.Arası	256,024	3	85,341	2,907	,034*
	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	129	14,31	5,15	G. İçi	27511,534	937	29,361		
	Rekreasyon	166	15,89	5,25	Toplam	27767,558	940			
	Spor	366	15,22	5,36						
	Yöneticiliği									
Çevrimiçi Oyun Bağımlılığı	Antrenörlük Eğitimi	280	14,16	6,67	G.Arası	235,812	3	78,604	1,837	,139
	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	129	12,56	6,69	G. İçi	40086,938	937	42,782		
	Rekreasyon	166	13,43	6,65	Toplam	40322,750	940			
	Spor	366	13,48	6,32						
	Yöneticiliği									
Web Siteleri Bağımlılığı	Antrenörlük Eğitimi	280	14,63	6,44	G.Arası	325,339	3	108,446	2,733	,043*
	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	129	12,86	5,98	G. İçi	37177,551	937	39,677		
	Rekreasyon	166	14,34	6,34	Toplam	37502,891	940			
	Spor	366	14,56	6,27						
	Yöneticiliği									

*p<,05

Tablo 3.16’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan üniversite öğrencilerinin Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt faktörlerden aldıkları puanların bölüm değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda; bölüm değişkenine göre Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt faktörlerden çevrimiçi oyun bağımlılığı (F=1.837; p>.05) faktör puanının anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı, sosyal ağ bağımlılığı (F=3.470; p<.05), anlık mesajlaşma bağımlılığı (F=2.907; p<.05) ve web siteleri bağımlılığı (F=2.733; p<.05) faktör puanlarının anlamlı bir şekilde farklılaştığı belirlenmiştir.

Elde edilen bu sonuçların ardından Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt faktörlerden sosyal ağ bağımlılığı, anlık mesajlaşma bağımlılığı ve web siteleri bağımlılığı puanlarının grupların ortalama farklılıklarının kaynaklarını belirlemek amacıyla tamamlayıcı post-hoc analizlerine geçilmiştir. Hangi tekniğin tercih edileceğine karar verirken öncelikle varyansların homojenliği denetlenmiş, varyansların sosyal ağ bağımlılığı (L=,162; p=,922>,05), anlık mesajlaşma bağımlılığı (L=1,053; p=,368>,05) ve web siteleri bağımlılığı (L=,369; p=,775>,05) puanlarında homojen olduğu bulunmuştur. Bu nedenle varyansların homojen olduğu durumlarda kullanılan tekniklerden Tukey testi tercih edilmiştir. Çıkan sonuçlar Tablo 3.17’de sunulmuştur.

Tablo 3.17. Üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılığı ölçeği sosyal ağ anlık mesajlaşma ve web siteleri bağımlılığı puanlarının bölüm değişkeni gruplarına göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tukey testi sonuçları.

Alt Faktörler	Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{X}_i - \bar{X}_j$	Sh $\bar{X}$	p.
Sosyal Ağ Bağımlılığı	Antrenörlük Eğitimi	Beden Eğitimi ve Spor	1,52375*	,53465	,023*
		Rekreasyon	,19733	,49217	,978
		Spor Yöneticiliği	,86351	,39891	,134
	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	Antrenörlük	-1,52375*	,53465	,023*
		Rekreasyon	-1,32642	,58971	,111
		Spor Yöneticiliği	-,66025	,51445	,574
	Rekreasyon	Antrenörlük	-,19733	,49217	,978
		Beden Eğitimi ve Spor	1,32642	,58971	,111
		Spor Yöneticiliği	,66617	,47015	,489
	Spor Yöneticiliği	Antrenörlük	-,86351	,39891	,134
		Beden Eğitimi ve Spor	,66025	,51445	,574
		Rekreasyon	-,66617	,47015	,489
Anlık Mesajlaşma Bağımlılığı	Antrenörlük Eğitimi	Beden Eğitimi ve Spor	1,51788*	,57660	,043*
		Rekreasyon	-,05585	,53079	1,000
		Spor Yöneticiliği	,61440	,43021	,482
	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	Antrenörlük	-1,51788*	,57660	,043*
		Rekreasyon	-1,57374	,63599	,065
		Spor Yöneticiliği	-,90348	,55482	,363
	Rekreasyon	Antrenörlük	,05585	,53079	1,000
		Beden Eğitimi ve Spor	1,57374	,63599	,065
		Spor Yöneticiliği	,67025	,50705	,549
	Spor Yöneticiliği	Antrenörlük	-,61440	,43021	,482
		Beden Eğitimi ve Spor	,90348	,55482	,363
		Rekreasyon	-,67025	,50705	,549
Web Siteleri Bağımlılığı	Antrenörlük Eğitimi	Beden Eğitimi ve Spor	1,77525*	,67028	,041*
		Rekreasyon	,29234	,61703	,965
		Spor Yöneticiliği	,06741	,50011	,999
	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	Antrenörlük	-1,77525*	,67028	,041*
		Rekreasyon	-1,48291	,73932	,187
		Spor Yöneticiliği	-1,70784*	,64497	,041*
	Rekreasyon	Antrenörlük	-,29234	,61703	,965
		Beden Eğitimi ve Spor	1,48291	,73932	,187
		Spor Yöneticiliği	-,22493	,58943	,981
	Spor Yöneticiliği	Antrenörlük	-,06741	,50011	,999
		Beden Eğitimi ve Spor	1,70784*	,64497	,041*
		Rekreasyon	,22493	,58943	,981

Tablo 3.17’de görüldüğü gibi, öğrencilerin Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt faktörlerinden sosyal ağ bağımlılığı, anlık mesajlaşma bağımlılığı ve web siteleri bağımlılığı puanlarının hangi gruplar arasında anlamlı bir farklılık gösterdiğini belirlemek amacıyla yapılan post-hoc Tukey testi sonucunda; söz konusu farklılığın sosyal ağ, anlık mesajlaşma ve web siteleri bağımlılığı faktörlerinde antrenörlük eğitimi bölümü öğrencileri ile beden eğitimi ve

spor öğretmenliği bölümü öğrencileri arasında ve antrenörlük eğitimi bölümü öğrencileri lehine anlamlı olduğu belirlenmiştir.

Tablo 3.18. Üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılığı ölçeği alt faktör puanlarının sınıf değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları.

Alt Faktörler	sınıf	N	$\bar{X}$	Ss	Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
Sosyal Ağ Bağımlılığı	1. Sınıf	240	15,21	4,39	G.Arası	68,615	3	22,872	,899	,441
	2. Sınıf	162	15,58	5,17	G. İçi	23847,695	937	25,451		
	3. Sınıf	287	15,86	5,30	Toplam	23916,310	940			
	4. Sınıf	252	15,84	5,23						
Anlık Mesajlaşma Bağımlılığı	1. Sınıf	240	15,11	5,19	G.Arası	42,859	3	14,286	,483	,694
	2. Sınıf	162	15,41	5,37	G. İçi	27724,699	937	29,589		
	3. Sınıf	287	15,67	5,66	Toplam	27767,558	940			
	4. Sınıf	252	15,33	5,44						
Çevrimiçi Oyun Bağımlılığı	1. Sınıf	240	13,45	6,42	G.Arası	51,928	3	17,309	,403	,751
	2. Sınıf	162	13,22	6,44	G. İçi	40270,822	937	42,978		
	3. Sınıf	287	13,88	6,64	Toplam	40322,750	940			
	4. Sınıf	252	13,48	6,64						
Web Siteleri Bağımlılığı	1. Sınıf	240	14,04	5,96	G.Arası	26,554	3	8,851	,221	,882
	2. Sınıf	162	14,38	6,50	G. İçi	37476,337	937	39,996		
	3. Sınıf	287	14,47	6,53	Toplam	37502,891	940			
	4. Sınıf	252	14,34	6,30						

Tablo 3.18’de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan üniversite öğrencilerinin Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt faktörlerden aldıkları puanların sınıf değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda; sınıf değişkenine göre Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt faktörlerden sosyal ağ bağımlılığı ($F=.899$; $p>.05$), anlık mesajlaşma bağımlılığı ($F=.483$; $p>.05$), çevrimiçi oyun bağımlılığı ($F=.403$; $p>.05$) ve web siteleri bağımlılığı ($F=.221$; $p>.05$) faktör puanlarının anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmiştir.

Tablo 3.19. Üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılığı ölçeği alt faktör puanlarının anne eğitim düzeyi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları

Alt Faktörler	Anne Eğitim	N	$\bar{X}$	Ss	Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
Sosyal Ağ Bağımlılığı	İlkokul	421	15,27	4,86	G.Arası	234,796	4	58,699	2,320	,055
	Ortaokul	248	15,64	4,96	G. İçi	23681,514	936	25,301		
	Lise	172	16,63	5,20	Toplam	23916,310	940			
	Üniversite	52	15,25	5,87						
	Lisansüstü	48	15,72	5,17						
Anlık Mesajlaşma Bağımlılığı	İlkokul	421	15,25	5,28	G.Arası	240,514	4	60,129	2,045	,086
	Ortaokul	248	15,45	5,28	G. İçi	27527,044	936	29,409		
	Lise	172	16,11	5,67	Toplam	27767,558	940			
	Üniversite	52	13,75	5,68						
	Lisansüstü	48	15,56	6,11						
Çevrimiçi Oyun Bağımlılığı	İlkokul	421	13,36	6,48	G.Arası	282,738	4	70,685	1,652	,159
	Ortaokul	248	13,23	6,29	G. İçi	40040,012	936	42,778		
	Lise	172	14,34	6,93	Toplam	40322,750	940			
	Üniversite	52	12,65	5,92						
	Lisansüstü	48	14,93	7,36						
Web Siteleri Bağımlılığı	İlkokul	421	14,26	6,19	G.Arası	142,993	4	35,748	,896	,466
	Ortaokul	248	13,91	6,21	G. İçi	37359,898	936	39,914		
	Lise	172	14,89	6,53	Toplam	37502,891	940			
	Üniversite	52	13,86	6,23						
	Lisansüstü	48	15,16	7,14						

Tablo 3.19’de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan üniversite öğrencilerinin Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt faktörlerden aldıkları puanların anne eğitim değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda; anne eğitim değişkenine göre Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt faktörlerden sosyal ağ bağımlılığı ($F=2.320$; $p>.05$), anlık mesajlaşma bağımlılığı ($F=2.045$; $p>.05$), çevrimiçi oyun bağımlılığı ($F=1.652$; $p>.05$) ve web siteleri bağımlılığı ($F=.896$; $p>.05$) faktör puanlarının anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmiştir.

Tablo 3.20. Üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılığı ölçeği alt faktör puanlarının baba eğitim düzeyi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları.

Alt Faktörler	Baba Eğitim	N	$\bar{X}$	Ss	Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
Sosyal Ağ Bağımlılığı	İlkokul	303	15,18	4,89	G.Arası	222,526	4	55,631	2,198	,067
	Ortaokul	251	15,53	4,83	G. İçi	23693,785	936	25,314		
	Lise	252	16,20	5,40	Toplam	23916,310	940			
	Üniversite	101	15,37	4,82						
	Lisansüstü	34	17,08	5,41						
Anlık Mesajlaşma Bağımlılığı	İlkokul	303	15,15	5,35	G.Arası	37,519	4	9,380	,317	,867
	Ortaokul	251	15,59	5,37	G. İçi	27730,039	936	29,626		
	Lise	252	15,35	5,37	Toplam	27767,558	940			
	Üniversite	101	15,60	5,70						
	Lisansüstü	34	15,79	6,40						
Çevrimiçi Oyun Bağımlılığı	İlkokul	303	12,94	6,27	G.Arası	366,387	4	91,597	2,146	,073
	Ortaokul	251	13,38	6,55	G. İçi	39956,363	936	42,688		
	Lise	252	14,03	6,54	Toplam	40322,750	940			
	Üniversite	101	13,83	6,79						
	Lisansüstü	34	15,85	7,73						
Web Siteleri Bağımlılığı	İlkokul	303	14,07	6,13	G.Arası	119,265	4	29,816	,747	,560
	Ortaokul	251	14,03	6,17	G. İçi	37383,625	936	39,940		
	Lise	252	14,55	6,57	Toplam	37502,891	940			
	Üniversite	101	14,70	6,45						
	Lisansüstü	34	15,55	6,65						

Tablo 3.20’de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan üniversite öğrencilerinin Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt faktörlerden aldıkları puanların baba eğitim değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda; baba eğitim değişkenine göre Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt faktörlerden sosyal ağ bağımlılığı ($F=2.198$; $p>.05$), anlık mesajlaşma bağımlılığı ($F=.317$; $p>.05$), çevrimiçi oyun bağımlılığı ($F=2.146$; $p>.05$) ve web siteleri bağımlılığı ($F=.747$; $p>.05$) faktör puanlarının anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmiştir.

Tablo 3.21. Üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılığı ölçeği alt faktör puanlarının anne-baba medeni durum değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan bağımsız grup t- testi sonuçları.

	Anne-Baba Medeni Durum	n	$\bar{X}$	Ss	t	sd	p
Sosyal Ağ Bağımlılığı	Birlikte	842	15,66	5,02	,369	939	,712
	Ayrılmış	99	15,46	5,23			
Anlık Mesajlaşma Bağımlılığı	Birlikte	842	15,43	5,40	,556	939	,578
	Ayrılmış	99	15,11	5,66			
Çevrimiçi Oyun Bağımlılığı	Birlikte	842	13,51	6,48	-,509	939	,611
	Ayrılmış	99	13,86	7,10			
Web Siteleri Bağımlılığı	Birlikte	842	14,38	6,31	,995	939	,320
	Ayrılmış	99	13,71	6,29			

Tablo 3.21.’de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan üniversite öğrencilerinin Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt faktörlerden aldıkları puanların anne-baba medeni durum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Bağımsız Grup t-Testi sonucunda; anne-baba medeni durum değişkenine göre Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt faktörlerden sosyal ağ bağımlılığı ($t=,369$; $p>,00$), anlık mesajlaşma bağımlılığı ($t=,556$; $p>,00$), çevrimiçi oyun bağımlılığı ($t= -,509$; $p>,00$) ve web siteleri bağımlılığı ($t=,995$; $p>,00$) faktör puanlarının anlamlı düzeyde farklılaşmadığı belirlenmiştir.

Tablo 3.22. Üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılığı ölçeği alt faktör puanlarının anne-baba çalışma durum değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) Sonuçları

Alt Faktörler	Anne-Baba Çalışma Durum	N	$\bar{X}$	Ss	Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
Sosyal Ağ Bağımlılığı	Baba çalışıyor	631	15,71	5,07	G.Arası	65,251	3	21,750	,854	,464
	Anne çalışıyor	40	16,17	4,50	G. İçi	23851,059	937	25,455		
	Anne-baba çalışıyor	170	15,68	5,10	Toplam	23916,310	940			
	Anne-Baba çalışmıyor	100	14,93	4,94						
Anlık Mesajlaşma Bağımlılığı	Baba çalışıyor	631	15,56	5,38	G.Arası	160,032	3	53,344	1,810	,144
	Anne çalışıyor	40	16,52	4,81	G. İçi	27607,526	937	29,464		
	Anne-baba çalışıyor	170	14,95	5,65	Toplam	27767,558	940			
	Anne-Baba çalışmıyor	100	14,64	5,54						
Çevrimiçi Oyun Bağımlılığı	Baba çalışıyor	631	13,67	6,46	G.Arası	58,520	3	19,507	,454	,715
	Anne çalışıyor	40	13,87	7,08	G. İçi	40264,230	937	42,971		
	Anne-baba çalışıyor	170	13,37	6,70	Toplam	40322,750	940			
	Anne-Baba çalışmıyor	100	12,93	6,63						
Web Siteleri Bağımlılığı	Baba çalışıyor	631	14,58	6,35	G.Arası	263,235	3	87,745	2,208	,086
	Anne çalışıyor	40	15,32	6,66	G. İçi	37239,655	937	39,743		
	Anne-baba çalışıyor	170	13,36	5,97	Toplam	37502,891	940			
	Anne-Baba çalışmıyor	100	13,83	6,34						

Tablo 3.22’de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan üniversite öğrencilerinin Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt faktörlerden aldıkları puanların anne-baba çalışma durum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda; anne-baba çalışma durum değişkenine göre Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt faktörlerden sosyal ağ bağımlılığı ($F=.854$; $p>.05$), anlık mesajlaşma bağımlılığı ($F=1.810$; $p>.05$), çevrimiçi oyun bağımlılığı ($F=.454$; $p>.05$) ve web siteleri bağımlılığı ($F=2.208$; $p>.05$) faktör puanlarının anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmiştir.

Tablo 3.23. Üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılığı ölçeği alt faktör puanlarının aile gelir düzeyi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları.

Alt Faktörler	Aile Gelir Düzeyi	N	$\bar{X}$	Ss	Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
Sosyal Ağ Bağımlılığı	3000-4000 TL	86	15,55	5,48	G.Arası	61,436	4	15,359	,603	,661
	4001-5000 TL	97	15,69	4,51	G. İçi	23854,875	936	25,486		
	5001-6000 TL	114	15,50	5,53	Toplam	23916,310	940			
	6001-7000 TL	237	16,06	4,75						
	7001 TL ve üzeri	407	15,44	5,09						
Anlık Mesajlaşma Bağımlılığı	3000-4000 TL	86	15,01	5,48	G.Arası	92,923	4	23,231	,786	,535
	4001-5000 TL	97	15,00	4,97	G. İçi	27674,635	936	29,567		
	5001-6000 TL	114	15,18	5,91	Toplam	27767,558	940			
	6001-7000 TL	237	15,89	5,24						
	7001 TL ve üzeri	407	15,34	5,50						
Çevrimiçi Oyun Bağımlılığı	3000-4000 TL	86	12,53	5,84	G.Arası	160,311	4	40,078	,934	,443
	4001-5000 TL	97	12,93	6,47	G. İçi	40162,439	936	42,909		
	5001-6000 TL	114	13,85	6,62	Toplam	40322,750	940			
	6001-7000 TL	237	13,61	6,39						
	7001 TL ve üzeri	407	13,79	6,77						
Web Siteleri Bağımlılığı	3000-4000 TL	86	13,97	6,47	G.Arası	62,593	4	15,648	,391	,815
	4001-5000 TL	97	13,87	6,40	G. İçi	37440,297	936	40,000		
	5001-6000 TL	114	14,60	6,65	Toplam	37502,891	940			
	6001-7000 TL	237	14,13	6,08						
	7001 TL ve üzeri	407	14,51	6,31						

Tablo 3.23’de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan üniversite öğrencilerinin Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt faktörlerden aldıkları puanların aile gelir düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda; aile gelir düzeyi değişkenine göre Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt faktörlerden sosyal ağ bağımlılığı ($F=.603$; $p>.05$), anlık mesajlaşma bağımlılığı ($F=.786$; $p>.05$), çevrimiçi oyun bağımlılığı ($F=.934$; $p>.05$) ve web siteleri bağımlılığı ($F=.391$; $p>.05$) faktör puanlarının anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmiştir.

Tablo 3.24’de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan üniversite öğrencilerinin Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt faktörlerden aldıkları puanların kardeş sayısı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda; kardeş sayısı değişkenine göre Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt faktörlerden sosyal ağ bağımlılığı ($F=.530$; $p>.05$), anlık mesajlaşma bağımlılığı ($F=.876$;

$p>.05$), çevrimiçi oyun bağımlılığı ($F=.366$; $p>.05$) ve web siteleri bağımlılığı ($F=1.500$; $p>.05$) faktör puanlarının anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmiştir.

Tablo 3.24. Üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılığı ölçeği alt faktör puanlarının kardeş sayısı değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları.

Alt Faktörler	Kardeş Sayısı	N	$\bar{X}$	Ss	Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
Sosyal Ağ Bağımlılığı	1 kardeş	106	16,11	5,06	G.Arası	54,096	4	13,524	,530	,713
	2 kardeş	213	15,29	4,87	G. İçi	23862,214	936	25,494		
	3 kardeş	274	15,72	5,17	Toplam	23916,310	940			
	4 kardeş	180	15,56	5,15						
	5 ve üzeri kardeş	168	15,72	4,92						
Anlık Mesajlaşma Bağımlılığı	1 kardeş	106	15,06	5,97	G.Arası	103,606	4	25,902	,876	,477
	2 kardeş	213	14,94	5,13	G. İçi	27663,951	936	29,556		
	3 kardeş	274	15,53	5,44	Toplam	27767,558	940			
	4 kardeş	180	15,88	5,73						
	5 ve üzeri kardeş	168	15,44	5,11						
Çevrimiçi Oyun Bağımlılığı	1 kardeş	106	14,06	6,67	G.Arası	63,000	4	15,750	,366	,833
	2 kardeş	213	13,70	6,41	G. İçi	40259,751	936	43,013		
	3 kardeş	274	13,51	6,83	Toplam	40322,750	940			
	4 kardeş	180	13,50	6,78						
	5 ve üzeri kardeş	168	13,13	5,92						
Web Siteleri Bağımlılığı	1 kardeş	106	15,16	6,60	G.Arası	238,903	4	59,726	1,500	,200
	2 kardeş	213	13,58	6,08	G. İçi	37263,988	936	39,812		
	3 kardeş	274	14,19	6,50	Toplam	37502,891	940			
	4 kardeş	180	14,38	6,17						
	5 ve üzeri kardeş	168	14,82	6,20						

Tablo 3.25. Üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılığı ölçeği alt faktör puanlarının kalınılan yer değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları.

Alt Faktörler	Kalınılan Yer	N	$\bar{X}$	Ss	Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
Sosyal Ağ Bağımlılığı	Anne-Baba	310	15,42	5,11	G.Arası	21,823	2	10,911	,428	,652
	Öğrenci Evi	246	15,72	5,21	G. İçi	23894,488	938	25,474		
	Öğrenci Yurdu	385	15,76	4,88	Toplam	23916,310	940			
Anlık Mesajlaşma Bağımlılığı	Anne-Baba	310	15,21	5,27	G.Arası	20,207	2	10,104	,342	,711
	Öğrenci Evi	246	15,59	5,66	G. İçi	27747,351	938	29,581		
	Öğrenci Yurdu	385	15,41	5,41	Toplam	27767,558	940			
Çevrimiçi Oyun Bağımlılığı	Anne-Baba	310	13,28	6,64	G.Arası	34,980	2	17,490	,407	,666
	Öğrenci Evi	246	13,73	6,83	G. İçi	40287,770	938	42,951		
	Öğrenci Yurdu	385	13,65	6,29	Toplam	40322,750	940			
Web Siteleri Bağımlılığı	Anne-Baba	310	13,74	6,19	G.Arası	148,753	2	74,376	1,868	,155
	Öğrenci Evi	246	14,63	6,53	G. İçi	37354,138	938	39,823		
	Öğrenci Yurdu	385	14,56	6,25	Toplam	37502,891	940			

Tablo 3.25’de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan üniversite öğrencilerinin Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt faktörlerden aldıkları puanların kalınılan yer değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda; kalınılan yer değişkenine göre Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt faktörlerden sosyal ağ bağımlılığı ($F=.428$; $p>.05$), anlık mesajlaşma bağımlılığı ($F=.342$; $p>.05$), çevrimiçi oyun bağımlılığı ($F=.407$; $p>.05$) ve web siteleri bağımlılığı ($F=1.868$; $p>.05$) faktör puanlarının anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmiştir.

Tablo 3.26. Üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılığı ölçeği alt faktör puanlarının ikamet yeri değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları.

Alt Faktörler	İkamet Yeri	N	$\bar{X}$	Ss	Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
Sosyal Ağ Bağımlılığı	Köy-Kasaba	104	15,08	5,24	G.Arası	120,651	3	40,217	1,584	,192
	İlçe	210	16,01	4,85	G. İçi	23795,659	937	25,396		
	Şehir	271	15,25	4,90	Toplam	23916,310	940			
	Büyük Şehir	356	15,87	5,18						
Anlık Mesajlaşma Bağımlılığı	Köy-Kasaba	104	14,49	5,51	G.Arası	170,972	3	56,991	1,935	,122
	İlçe	210	16,02	5,29	G. İçi	27596,586	937	29,452		
	Şehir	271	15,38	5,30	Toplam	27767,558	940			
	Büyük Şehir	356	15,30	5,56						
Çevrimiçi Oyun Bağımlılığı	Köy-Kasaba	104	12,98	6,42	G.Arası	80,544	3	26,848	,625	,599
	İlçe	210	13,92	6,18	G. İçi	40242,207	937	42,948		
	Şehir	271	13,33	6,65	Toplam	40322,750	940			
	Büyük Şehir	356	13,66	6,72						
Web Siteleri Bağımlılığı	Köy-Kasaba	104	13,83	6,15	G.Arası	59,465	3	19,822	,496	,685
	İlçe	210	14,61	6,40	G. İçi	37443,426	937	39,961		
	Şehir	271	14,47	6,28	Toplam	37502,891	940			
	Büyük Şehir	356	14,15	6,34						

Tablo 3.26’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan üniversite öğrencilerinin Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt faktörlerden aldıkları puanların ikamet yeri değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda; ikamet yeri değişkenine göre Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt faktörlerden sosyal ağ bağımlılığı ($F=1.584$; $p>.05$), anlık mesajlaşma bağımlılığı ($F=1.935$; $p>.05$), çevrimiçi oyun bağımlılığı ($F=.625$; $p>.05$) ve web siteleri bağımlılığı ($F=.496$; $p>.05$) faktör puanlarının anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmiştir.

Tablo 3.27’de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan üniversite öğrencilerinin Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt faktörlerden aldıkları puanların teknolojik araçları kullanma süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla

yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda; teknolojik araçları kullanma süresi değişkenine göre Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt faktörlerden sosyal ağ bağımlılığı ($F=15,067$; $p<,05$), anlık mesajlaşma bağımlılığı ($F=15,674$; $p<,05$), çevrimiçi oyun bağımlılığı ($F=11,931$; $p<,05$) ve web siteleri bağımlılığı ($F=16,417$; $p<,05$) faktör puanlarının anlamlı bir şekilde farklılaştığı belirlenmiştir.

Tablo 3.27. Üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılığı ölçeği alt faktör puanlarının teknolojik araçları kullanma süresi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları.

Alt Faktörler	Teknolojik Araçları Kullanma Süresi	N	$\bar{X}$	Ss	Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
Sosyal Ağ Bağımlılığı	0-1 saat	34	14,47	6,52378	G.Arası	1100,647	3	366,882	15,067	,000
	1-2 saat	123	14,01	5,06674	G. İçi	22815,663	937	24,350		
	2-4 saat	307	14,80	4,72362	Toplam	23916,310	940			
	4 saat ve daha fazlası	477	16,68	4,90489						
Anlık Mesajlaşma Bağımlılığı	0-1 saat	34	14,55	6,72035	G.Arası	1326,926	3	442,309	15,674	,000
	1-2 saat	123	13,58	4,94051	G. İçi	26440,632	937	28,218		
	2-4 saat	307	14,44	4,88491	Toplam	27767,558	940			
	4 saat ve daha fazlası	477	16,53	5,55162						
Çevrimiçi Oyun Bağımlılığı	0-1 saat	34	13,35	7,40549	G.Arası	1483,609	3	494,536	11,931	,000
	1-2 saat	123	12,08	5,29861	G. İçi	38839,142	937	41,451		
	2-4 saat	307	12,26	5,85168	Toplam	40322,750	940			
	4 saat ve daha fazlası	477	14,77	6,97024						
Web Siteleri Bağımlılığı	0-1 saat	34	12,67	6,70920	G.Arası	1872,788	3	624,263	16,417	,000
	1-2 saat	123	12,78	5,57297	G. İçi	35630,102	937	38,026		
	2-4 saat	307	12,95	5,75146	Toplam	37502,891	940			
	4 saat ve daha fazlası	477	15,70	6,51974						

Alt Faktörler	Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{X}_i - \bar{X}_j$	Sh $\bar{X}$	p.
Sosyal Ağ Bağımlılığı	0-1 saat	1-2 saat	,45433	1,20850	,999
		2-4 saat	-,33723	1,15084	1,000
		4 saat ve daha fazlası	-2,21075	1,14114	,313
	1-2 saat	0-1 saat	-,45433	1,20850	,999
		2-4 saat	-,79156	,53047	,587
		4 saat ve daha fazlası	-2,66508*	,50907	,000*
	2-4 saat	0-1 saat	,33723	1,15084	1,000
		1-2 saat	,79156	,53047	,587
		4 saat ve daha fazlası	-1,87352*	,35088	,000*
	4 saat ve daha fazlası	0-1 saat	2,21075	1,14114	,313
		1-2 saat	2,66508*	,50907	,000*
		2-4 saat	1,87352*	,35088	,000*
Anlık Mesajlaşma Bağımlılığı	0-1 saat	1-2 saat	,97346	1,23563	,967
		2-4 saat	,11257	1,18577	1,000
		4 saat ve daha fazlası	-1,97996	1,18023	,476
	1-2 saat	0-1 saat	-,97346	1,23563	,967
		2-4 saat	-,86089	,52552	,478
		4 saat ve daha fazlası	-2,95342*	,51289	,000*
	2-4 saat	0-1 saat	-,11257	1,18577	1,000
		1-2 saat	,86089	,52552	,478
		4 saat ve daha fazlası	-2,09253*	,37728	,000*
	4 saat ve daha fazlası	0-1 saat	1,97996	1,18023	,476
		1-2 saat	2,95342*	,51289	,000*
		2-4 saat	2,09253*	,37728	,000*
Çevrimiçi Oyun Bağımlılığı	0-1 saat	1-2 saat	1,27164	1,35692	,927
		2-4 saat	1,08584	1,31321	,959
		4 saat ve daha fazlası	-1,41855	1,30952	,867
	1-2 saat	0-1 saat	-1,27164	1,35692	,927
		2-4 saat	-,18580	,58292	1,000
		4 saat ve daha fazlası	-2,69019*	,57455	,000*
	2-4 saat	0-1 saat	-1,08584	1,31321	,959
		1-2 saat	,18580	,58292	1,000
		4 saat ve daha fazlası	-2,50439*	,46194	,000*
	4 saat ve daha fazlası	0-1 saat	1,41855	1,30952	,867
		1-2 saat	2,69019*	,57455	,000*
		2-4 saat	2,50439*	,46194	,000*
Web Siteleri Bağımlılığı	0-1 saat	1-2 saat	-,10402	1,25556	1,000
		2-4 saat	-,27467	1,19653	1,000
		4 saat ve daha fazlası	-3,02793	1,18871	,087
	1-2 saat	0-1 saat	,10402	1,25556	1,000
		2-4 saat	-,17065	,60021	1,000
		4 saat ve daha fazlası	-2,92391*	,58448	,000*
	2-4 saat	0-1 saat	,27467	1,19653	1,000
		1-2 saat	,17065	,60021	1,000
		4 saat ve daha fazlası	-2,75326*	,44369	,000*
	4 saat ve daha fazlası	0-1 saat	3,02793	1,18871	,087
		1-2 saat	2,92391*	,58448	,000*
		2-4 saat	2,75326*	,44369	,000*

*p<,05

Elde edilen bu sonuçların ardından Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt faktörlerden sosyal ağ bağımlılığı, anlık mesajlaşma bağımlılığı, çevrimiçi oyun bağımlılığı ve web siteleri bağımlılığı puanlarının grupların ortalama farklılıklarının kaynaklarını belirlemek amacıyla tamamlayıcı post-hoc analizlerine geçilmiştir. Hangi tekniğin tercih edileceğine karar verirken öncelikle varyansların homojenliği denetlenmiş, varyansların sosyal ağ bağımlılığı ($L=3,301$; $p=,020<,05$), anlık mesajlaşma bağımlılığı ($L=4,037$; $p=,007<,05$), çevrimiçi oyun bağımlılığı ($L=9,930$; $p=,000<,05$) ve web siteleri bağımlılığı ($L=2,861$; $p=,036<,05$) puanlarında homojen olmadığı bulunmuştur. Bu nedenle varyansların homojen olmadığı durumlarda kullanılan tekniklerden Tamhane-2 testi tercih edilmiştir. Çıkan sonuçlar Tablo 3.28’de sunulmuştur.

Tablo 3.28. Üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılığı ölçeği alt faktör puanlarının teknolojik araçları kullanma süresi değişkeni gruplarına göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tamhane-2 testi sonuçları.

Tablo 3.28’de görüldüğü gibi, öğrencilerin Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt faktörlerden sosyal ağ bağımlılığı, anlık mesajlaşma bağımlılığı ve web siteleri bağımlılığı puanlarının hangi gruplar arasında anlamlı bir farklılık gösterdiğini belirlemek amacıyla yapılan post-hoc Tukey testi sonucunda; söz konusu farklılığın sosyal ağ, anlık mesajlaşma, çevrimiçi oyun bağımlılığı ve web siteleri bağımlılığı faktörlerinde 4 saat ve daha fazlası teknolojik araçları kullanan öğrencilerle 1-2 saat ve 2-4 saat teknolojik araçları kullanan öğrenciler arasında ve 4 saat ve daha fazlası teknolojik araçları kullanan öğrenciler lehine anlamlı olduğu belirlenmiştir.

3.2. İletişim Becerileri ve Teknoloji Bağımlılığı Arasındaki İlişkiye Ait Bulgular

Tablo 3.29. Değişkenler arasındaki korelasyon analizi sonuçları.

		Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği			
		Sosyal Ağ Bağımlılığı	Anlık Mesajlaşma Bağımlılığı	Çevrimiçi Oyun Bağımlılığı	Web Siteleri Bağımlılığı
İletişim Becerilerini	r	-,145**	-,099**	-,166**	-,131**
Değerlendirme Ölçeği	p	,000	,002	,000	,000

* $p<0,05$ ** $p<0,01$

Yapılan korelasyon analizi sonucunda; Tablo 3.29’da görüleceği üzere öğrencilerin İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği toplam puanı ile Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt faktörlerden sosyal ağ bağımlılığı ($r=-0,145$), anlık mesajlaşma bağımlılığı ($r=-0,099$), çevrimiçi oyun bağımlılığı ($r=-0,166$) ve web siteleri bağımlılığı ($r=-0,131$) arasında negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki belirlenmiştir.

Tablo 3.30. Teknoloji bağımlılığı ölçeği alt faktörlerinin iletişim becerilerini yordanmasına ilişkin doğrusal regresyon analizi.

Yordanan Değişken	Yordayan Değişkenler	B	Standart Hata	β	t	p
İletişim Becerileri	(Sabit)	84,337	1,647		51,211	,000
	Sosyal Ağ Bağımlılığı	-,290	,135	-,099	-2,147	,032*
	Anlık Mesajlaşma Bağımlılığı	,092	,124	,034	,736	,462
	Çevrimiçi Oyun Bağımlılığı	-,274	,094	-,121	-2,930	,003*
	Web Siteleri Bağımlılığı	-,053	,105	-,022	-,501	,616
Multiple R= .184 R ² =,034 Adj R ² = .030 F _(4,936) = 8.235, p=0.00 < .05						

p<0,05*

Tablo 3.30’da görüldüğü gibi, iletişim becerileri, teknoloji bağımlılığı ölçeği alt faktörleri ile anlamlı bir model oluşturmaktadır. Sosyal ağ bağımlılığı, anlık mesajlaşma bağımlılığı, çevrimiçi oyun bağımlılığı ve web siteleri bağımlılığı iletişim becerilerinin toplam varyansının %3,4’ünü açıklamaktadır ($R = ,184$ $R^2 = ,034$, $F_{(4,936)} = 8,235$; $p = 0,000 < ,05$). Yapılan Regresyon Analizi sonucunda, iletişim becerileri ile sosyal ağ bağımlılığı ($\beta = -,099$; $p < ,005$) ve çevrimiçi oyun bağımlılığı ($\beta = -,121$; $p < ,005$) arasında negatif yönde ilişki olduğu, *anlık mesajlaşma bağımlılığı* ($\beta = ,034$; $p > ,05$) ve *web siteleri bağımlılığı* ($\beta = -,022$; $p > ,05$) teknoloji bağımlılığı alt faktörleri ise iletişim becerilerini yordama etkisinin anlamlı olmadığı bulunmuştur.

4.TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışmada, üniversite öğrencilerinin iletişim becerileri ve teknoloji bağımlılıklarının belirlenen kişisel değişkenler açısından incelenmesi, teknoloji bağımlılık düzeylerinin iletişim becerileri üzerinde bir etkisinin olup olmadığının spor bilimleri fakülteleri özelinde belirlenmesi amaçlanmaktadır. Tarhan (2019) bağımlılığı bağımlı olmak, köle olmak, düşkünlük ve tiryakilik şeklinde tanımlamıştır. Buna göre teknoloji bağımlılığını da bireylerin teknolojiyi aşırı ve yersiz kullanımı kadar, onsuz yaşamın sürdürülmesinin büyük bir yoksunluk oluşturduğu bilinç ve duygusallığı şeklinde tanımlamak yanlış olmayacaktır (Kaya 2021). “Yaşadığımız çağın zaman, mekân ve gündelik hayat pratikleri kavrayışı ve algısını büyük ölçüde değiştiren/dönüştüren İnternet teknolojisinin özellikle sosyal medyanın, birey ve toplum hayatı için varoluşsal anlamda neye tekabül ettiği, üzerinde durulmayı hak eden önemli bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır” (Babacan, 2016). İnsanlar arasındaki etkileşim içerisinde bilgi alışverişi için kullanılan yöntemde iletişim demektir. Alan yazın incelendiğinde ise benzer bir başka tanımla Kaşkin (2020) iletişimi geleneksel olarak, ortak bir dil ve anlaşma yolu bireyler arasında bilgi alışverişi olarak tanımlanmıştır. Bu tanımlardan yola çıkarak iletişim kavramının teknoloji bağımlılığının düşmanı şeklinde kabul etmek yanlış olmayacaktır. Durum tam da bu şekildeyken özetle; iletişim becerileri ile teknoloji bağımlılıkları arasındaki ilişki ve etkinin yönünü belirlemek bu çalışmayı ortaya çıkarmıştır. Bu çalışmanın alan yazında yer alan diğer çalışmalar ile nedensel karşılaşmaları aşağıda incelenmiş ve detaylı karşılaştırmalara yer vermeye çalışılmıştır.

Günümüzde teknoloji kullanımı yaygın hale gelmiştir, amacı dışında ve oldukça fazla olarak özellikle gençler tarafından tercih edilmesiyle bir bağımlılık halini almıştır. Teknolojinin yoğun olarak kullanılması, gerçek yaşam ile sanal ortam arasında bir uçurum doğmasına sebep olmuş, kimileri tarafından sanal ortam gerçek yaşamın yerini alır hale gelmiştir. Bu bağlamda, özellikle gençlerin sosyal yönlerinin zayıf kalmasına sebep olmakla birlikte toplumun bir parçası olma ve ona uygun rollerini benimsemeye yetersiz kalmaları sonucunu doğurmaktadır.

Öğrencilerin iletişim becerileri ile teknoloji bağımlılıkları arasındaki ilişkinin incelendiği bu çalışmada iletişim becerisi değerlendirme ölçeğinden elde edilen sonuca göre öğrencilerin iletişim becerilerinin yüksek düzeyde olduğu söylenilebilir.

4.1. İletişim Becerileri Değerlendirme Ölçeği ile İlgili Tartışma

İletişim Becerileri Değerlendirme Ölçeği ölçek puan ortalaması dikkate alındığında öğrencilerin iletişim becerilerinin yüksek düzeyde olduğu söylenilebilir. (Aşçı ve ark, 2015), Bingöl ve Demir (2011) ve (Pazar ve ark, 2017) çalışmalarında öğrencilerin iletişim beceri düzeylerinin yüksek olduğu, (Tutuk ve Doğan, 2002) 'nin çalışmasında orta düzeyde olduğu bulunmuştur. Başka bir çalışmada ise iletişim becerileri düşük düzeyde bulunmuştur (Kumcağız ve ark, 2011). Kadın öğrencilerin iletişim becerileri, erkek öğrencilerin iletişim becerilerinden yüksek bulunmuştur. Ortaya çıkan bu sonuç literatür incelendiğinde yapılan diğer çalışmaları da destekler niteliktedir (Aşçı ve ark, 2015; Eriş ve Kabalcıoğlu, 2014; Tepekoylu ve ark, 2009).

Araştırma bulgularına dayanarak cinsiyet değişkenine göre iletişim becerileri puanlarının kadın öğrencilerin lehine anlamlı bir şekilde farklılaştığı belirlenmiştir. Bu bağlamda öğrencilerin iletişim becerileri cinsiyetlerine göre farklılık göstermektedir sonucuna ulaşılmıştır. Ortaya çıkan bu farklılıkta ise kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre iletişim becerisinin yüksek olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen sonuca göre bu farklılığın nedeni ise çevrimiçi oyun bağımlılığı ve web site bağımlılığı düzeyi kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha düşük seviyede olması durumundan dolayı kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre iletişim becerilerini algılama yönlerini olumlu yönde geliştiği düşünülmektedir. İletişim becerisine dair yapılan araştırmalar incelendiğinde ise Akgül (2020)'ün basketbol klasman hakemleri ile Teker (2021)'in sınıf öğretmenlerine yaptığı çalışmalar incelendiğinde katılımcıların iletişim becerisi cinsiyete göre değişkenlik gösterdiği saptanmıştır. Buna göre Gönen (2015) 'in beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerine yaptığı çalışmaya göre öğrencilerin iletişim beceri düzeyleri incelendiğinde, cinsiyet değişkeni açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir. Öte yandan Ulukan (2012)'in takım ve bireysel sporculara yapmış olduğu çalışma sonucuna göre bireylerin cinsiyetleri ile iletişim becerileri arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı, Buğdaycı (2018)'nin Antrenörler ile yapmış olduğu çalışmada cinsiyet değişkeni ile iletişim becerileri alt boyutlarında da bireylerin cinsiyetleri ile iletişim becerileri arasında anlamlı bir fark bulunmamış ve çalışmamızı desteklememektedir. Yapılan diğer çalışmalar da incelendiğinde ortaya farklı sonuçlarda çıkmıştır. Ortaya çıkan bu farklılığın nedeni araştırmaya katılan örneklem grubunu farklı grupların oluşturmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Gerçekleştirdiğimiz bu çalışmada örneklem grubunu oluşturan üniversite öğrencilerinin İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği'nden aldıkları puanların analizi sonucunda; bölüm değişkenine göre iletişim becerileri puanlarının anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmiştir. Gönen (2015) 'in beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerine yaptığı çalışmaya göre öğrencilerin iletişim beceri düzeyleri incelendiğinde, bölüm değişkeni açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir. (Tepeköylü ve ark, 2009) 'nın beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencileri üzerinde yaptığı araştırmaya göre de araştırma bulgularımızın aksine bir sonuç elde edilmemiştir.mGerçekleştirdiğimiz çalışmadan farklı olarak (Kılıcıgil ve ark, 2009) 'nın beden eğitimi ve spor yüksek okulu öğrencilerine yapmış olduğu çalışmada beden eğitimi öğretmenliği bölümü ve antrenörlük bölümü öğrencilerinin iletişim becerileri ortalamalarının spor yöneticiliği bölümünde öğrenim gören öğrencilerden daha yüksek olduğu sonucunu elde etmiştir. Her ne kadar çalışmamızla paralel olmayan sonuçlar göze çarpsa da paralel sonuçlar daha fazla olduğu görülmektedir. Bu çalışmanın ve literatürde yer alan birçok çalışmanın sonucuna göre bölüm değişkeninin iletişim becerisini etkilemediği yönünde görüş ortaya çıkmıştır. Kişilerin okudukları bölümler iletişim becerilerini olumlu ve olumsuz yönden etkilememektedir.

Yapmış olduğumuz bu çalışmada üniversite öğrencilerinin İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği'nden aldıkları puanların sınıf değişkenine göre iletişim becerileri puanlarının anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmiştir. Araştırmamız doğrultusunda sınıf değişkeninin iletişim becerisine bir etki etmediği görülmektedir buna göre öğrencilerin sınıf derecesinin yükselmesi iletişim becerilerine bir etkisi olmadığı düşünülmektedir. İbekci ve Çetintaş (2022) ın yaptığı üniversite öğrencilerinin iletişim becerilerinin değerlendirilmesi adlı araştırmasına göre iletişim becerileri puanlarının sınıf düzeyine göre anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Buna göre 1. 2. 3. ve 4. sınıflarda öğrenim gören öğrencilerin sınıfları fark etmeksizin iletişim becerilerinin benzer olduğu söylenebilir. Bingöl ve Demir (2011)'in sağlık yüksekokulu öğrencilerine yaptığı çalışmada öğrencilerin sınıf düzeyinin iletişim becerileri düzeyini farklı algılamalarını etkilemediği sonucunu elde etmiştir. Literatür taraması yapıldığında elde ettiğimiz sonuçlara göre paralellik göstermeyen bir çalışma olan (Tutuk ve Doğan, 2002)'ın hemşirelik öğrencilerinin iletişim becerilerine yönelik yaptığı çalışmasında sınıf düzeyi ile iletişim becerileri düzeyi arasındaki ilişkinin istatistiksel anlamlı bulunduğu ve birinci sınıftan üçüncü sınıfa kadar sınıf düzeyi arttıkça İletişim Becerisi Değerlendirme Ölçeği puan ortalamasının da artış gösterdiği belirtilmiştir. Sınıf değişkeni özelinde de genelleme bir ifade kullanmak yanlış olacaktır. Sınıf düzeyinin artması iletişim

becerilerini olumlu veya olumsuz bir yönde etkilediği düşünülmemektedir. Çalışmamızdan elde ettiğimiz sonuçlardan farklı bir sonuç elde etmemizin nedeni araştırmanın örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin farklı bölümlerde eğitim görmesinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Yapılan araştırmamızın örneklem grubunu oluşturan üniversite öğrencilerinin İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği'nden aldıkları puanların anne ve baba eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda; anne ve baba eğitim düzeyi değişkenine göre iletişim becerileri puanlarının anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmiştir. Genel kanı olarak anne ve baba eğitim düzeyinin öğrenciler üzerinde olumlu bir etki yaratacağı kabul görülmüştür fakat araştırmamızdan elde ettiğimiz sonuçlara göre anne ve baba eğitim düzeyinin öğrencilerin iletişim becerisine bir etkisi olmadığı düşünülmektedir. Bunun nedeni ise araştırmamızı oluşturan örneklem grubumuzu üniversite öğrencilerinin oluşturmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. (Dzhanuzakov ve ark, 2020) 'nın üniversite öğrencilerine yaptığı çalışmada araştırma grubunun anne ve baba eğitim düzeyi değişkenine göre iletişim becerileri puan ortalamalarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark yoktur sonucunu elde etmiştir. Sezgin (2019)'in yapmış olduğu çalışmasında sosyal bilgiler öğretmen adaylarının anne ve babalarının eğitim düzeyi ile etkili iletişim beceri düzeyleri arasında anlamlı farklılığın olmadığı sonucuna ulaşmıştır. (Ceylan ve Atalar, 2018)'in sağlık yüksekokulu öğrencileri özelinde gerçekleştirdikleri araştırmada iletişim düzeyleri ile anne baba eğitim düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık ortaya çıkmadığını tespit etmişlerdir. Bu araştırmalar doğrultusunda anne ve baba eğitim düzeyinin iletişim becerisi üzerinde bir etkisi olmadığı söylenebilir. Gönen (2015)'in yaptığı çalışmadaki bulgularına bakıldığında anne ve baba eğitim düzeyi değişkeni anlamlı bir farklılık gözlenmiştir. Tepeköylü (2007) tarafından beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencileri üzerinde yapılan araştırma bulgularında da anne eğitimi değişkeni açısından anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Özer (2011) ve Çetinkaya (2011) tarafından gerçekleştirilen çalışmalarda iletişim beceri düzeyleri ile anne ve baba eğitim durumları arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonuca ulaşmış olup yaptığımız çalışmadan elde ettiğimiz sonuçla paralellik göstermemektedir. Yaptığımız araştırmalar neticesinde elde ettiğimiz bulgularla paralellik göstermeyen sonuçların olmasındaki sebebin tamamen farklı iki örneklem gruplarından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Çalışmamızda örneklem grubunu oluşturan üniversite öğrencilerinin İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği'nden aldıkları puanların anne-baba medeni durum değişkenine göre iletişim becerileri puanlarının anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmiştir. Elde ettiğimiz veriler doğrultusunda anne- baba medeni durum değişkeninin öğrencilerin iletişim becerilerine bir etkisinin olmamasının nedenini örneklem grubunu oluşturanların üniversite öğrencisi olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin eğitim düzeyi ilkökul veya ortaokul olsaydı anne- babanın medeni durumunun boşanmış olması durumunda öğrencilerin iletişim becerisi olumsuz yönde etkilenmesi durumu muhtemel olabilirdi.

Araştırmamızda örneklem grubunu oluşturan üniversite öğrencilerinin İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği'nden aldıkları puanların anne-baba çalışma durum değişkenine göre iletişim becerileri puanlarının anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmiştir. Yapılan araştırma sonucunda; aylık gelir düzeyi değişkenine göre iletişim becerileri puanlarının anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmiştir. İlgili konuyla alakalı literatür taraması yapıldığında Tepeköylü (2007) tarafından beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencileri üzerinde yapılan araştırmada elde ettiği sonuca göre araştırma bulgularımızla aksi bir sonuca ulaşmamıştır. (Dzhanuzakov ve ark, 2020), (Erigüç ve ark, 2013) ile Erigüç ve Eriş (2013)'in yapmış oldukları çalışmalarında araştırmanın sonucuna benzer şekilde aylık gelir düzeyi ile iletişim beceri düzeyleri arasında anlamlı bir farklılığa rastlamamışlardır. Bu çalışmaların sonuçları bu çalışma ile paralellik göstermektedir. Elde edilen bu sonuçlara göre aylık gelir durumunun iletişim becerisine etki etmediğini söylenebilir. Fakat yapılan diğer araştırmaları ele aldığımızda ise Gönen (2015)'in yaptığı çalışmadaki bulgularına bakıldığında öğrencilerin aylık gelir durumu değişkeni açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık ortaya çıkmıştır. Ayrıca Akan (2021), Görür (2001) ve Saygıdeğer (2004) tarafından yapılan araştırma bulgularında da aylık gelir değişkeni açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık ortaya çıkmıştır. Her ne kadar bu çalışma da aylık gelirin iletişim becerileri konusunda etkisi anlamsız bulunsa da genel olarak anlamlı sonuçların daha fazla olduğu görülmektedir. Buna göre aylık gelir düzeyi iletişim becerilerini etkilediğini ifade etmek daha doğru bir yargı olacaktır.

Çalışmamızda örneklem grubunu oluşturan üniversite öğrencilerine uygulanan ölçek sonuçlarına göre aldıkları puanların kardeş sayısı değişkenine göre kardeş sayısı değişkenine bağlı iletişim becerileri puanlarının anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmiştir. Dzhanuzakov ve ark. (2020)'in üniversite öğrencilerine yaptığı çalışmada kardeş sayısı değişkenine göre iletişim beceri puan ortalamalarının farklılaşmadığı sonucuna ulaşmıştır. Nitekim Sezgin (2019)'in yapmış olduğu çalışmada sosyal bilgiler öğretmen adaylarının kardeş sayısı değişkeni ile iletişim becerileri değişkeni arasında toplam puan olarak istatistiksel açıdan anlamlı farklılığın olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Bu durum çalışmamızdan elde ettiğimiz bulguları destekler niteliktedir. Bu doğrultuda öğrencilerin kardeş sayısının iletişim becerisine olumlu yönde etki ettiği düşünüldüğünün aksine kardeş sayısı değişkeninin öğrencilerdeki iletişim becerisine etki etmediği söylenebilir böyle düşünüldüğünün nedeni de örneklem grubundaki öğrencilerin eğitim düzeyi üniversite olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Yaptığımız çalışma konusuyla ilgili literatür taraması yaptığımızda elde ettiğimiz verilerin aksine Özer (2011) ve Toy (2007) tarafından gerçekleştirilen çalışmalarda kardeş sayısı ile etkili iletişim beceri düzeyleri arasında anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Bu durum araştırmamızda elde ettiğimiz sonuçlarla örtüşmemektedir. Araştırmamızdan elde ettiğimiz sonuç ile literatür taraması yaptığımızda elde edilen sonuçların farklılık göstermesindeki nedenin örneklem grubunu oluşturan üniversite öğrencilerinin farklı bölümlerde eğitim görmesinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Araştırmamızda örneklem grubunu oluşturan üniversite öğrencilerine uygulanan ölçek sonuçlarına göre aldıkları puanların kalınan yer ve ikamet yeri değişkenine göre iletişim becerileri puanlarının anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmiştir. İlgili konuyla yapılan araştırmalar incelendiğinde Elkin vd. (2016)'nin yaptıkları çalışmada öğrencilerin kaldıkları yer ile iletişim becerileri arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır sonucuna ulaşmıştır. Bu durumda yaptığımız araştırmada elde ettiğimiz bulgularla çelişmemektedir. Bu bağlamda ikamet yeri ve kalınılan yerin iletişim becerisi üzerinde bir etkisi olmadığı sonucuna varılabilir. Gönen(2015)'in yaptığı çalışmadaki bulgularına bakıldığında ise öğrencilerin kaldıkları yer değişkeni açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gözlenmiştir sonucuna ulaşmıştır. Tepeköylü (2007) tarafından beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencileri üzerinde yapılan araştırma bulgularında da kalınan yer değişkeni açısından anlamlı farklılık gözlenmiştir sonucuna ulaşmıştır. Akgün (2018) tarafından öğrencilerin kaldıkları yere göre iletişim becerileri arasındaki ilişkiye bakıldığında, öğrencilerin kaldıkları yer ile iletişim becerileri arasında anlamlı ilişki bulunduğu sonucuna ulaşmıştır. Öğrencilerin coğrafi konumları ile

iletişim becerileri arasında anlamlı ilişki bulunduğu sonuçları daha yaygındır. Bu nedenle kişilerin yaşamlarını sürdükleri yerlerin ve yörelerin iletişim becerilerini etkilediği ifadelerini kurmak daha doğru olacaktır.

Yaptığımız çalışmada örneklem grubunu oluşturan niversite ğrencilerinin İletişim Becerilerini Değerlendirme leği'nden aldıkları puanların teknolojik araçları kullanma süresi değişkenine göre iletişim becerileri puanlarının anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmiştir. Güçlü' nn (2015) Yaşam Boyu ğrenme Argümanı Olarak Teknoloji Bağımlılığı ve Yaşama Yansımaları isimli araştırmasında da teknoloji bağımlılığı toplam puanı ile teknolojik ürün kullanım saati değişkeni arasında da anlamlı bir fark tespit edilememiştir. Literatür taraması yaptığımızda elde ettiğimiz bulguların aksine (Gündüzalp ve ark, 2020) tarafından spor yapan bireylere uygulanan teknoloji bağımlılığı leğinden elde edilen bulgular incelendiğinde sosyal ağlarda geçirilen saat ile teknoloji bağımlılık düzeyleri arasındaki pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır sonucuna ulaşılmıştır. Demiral (2022)'in okul öncesi ğretmen adaylarına yaptığı araştırmada teknoloji bağımlılığı puanı bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir sonucunu elde etmiştir. Aydın (2017) Teknoloji Bağımlılığının Sınıf Ortamında Yarattığı Sorunlara İlişkin ğrenci Görüşleri adlı çalışmasında katılımcıların bağımlılık düzeylerinin gün içerisinde teknolojik uygulamalara harcadıkları süreye göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklı olduğu görülmektedir sonucuna ulaşmıştır. Çalışmamızdan farklı sonuçların ortaya çıkmasındaki neden örneklem grubunu oluşturan grubun eğitim gördükleri bölümler ve yaş ortalamalarının birbirlerinden farklı olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

4.2. Teknoloji Bağımlılığı leği ile İlgili Tartışma

Yapılan araştırmanın örneklemini olan öğrencilere uygulanan Teknoloji Bağımlılığı Değerlendirme leği sonucunda sosyal ağ kullanma bağımlılığı, anlık mesajlaşma bağımlılığı, evrimii oyun bağımlılığı ve web siteleri bağımlılığı puan ortalaması neticesine göre öğrencilerin teknoloji bağımlılığının orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Elde ettiğimiz bu sonuca göre öğrencilerin iletişim becerisin orta düzeyde olması güncel gelişim açısından öğrenciler lehine olumlu olduğu söylenebilir. Aksi durumda öğrencilerin teknoloji bağımlılık düzeyleri düşük seviyede olsaydı güncel gelişimden uzak kaldığı söylenebilirdi bir diğer bakış açısı ile öğrencilerin teknoloji bağımlılık düzeyleri yüksek seviyede ık mış olsaydı öğrencilerin yaşamını olumsuz yönde etkileyeceği düşünülmektedir. Öğrencilerin İletişim becerilerini değerlendirme leği lek puan ortalaması dikkate alındığında öğrencilerin iletişim

becerilerinin yüksek düzeyde olduğu söylenilebilir. Yapılan araştırma doğrultusunda spor eğitimi veren yükseköğretim kurumlarında eğitim gören öğrencilerin teknoloji bağımlılığının derecesi orta düzeyde olup iletişim becerisine negatif yönlü bir etkisi olmadığı saptanmıştır. Yapılan çalışmada örneklem grubunu oluşturan üniversite öğrencilerinin cinsiyet değişkenine göre Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt faktörlerinden anlık mesajlaşma bağımlılığı faktör puanının anlamlı düzeyde farklılaşmadığı, sosyal ağ bağımlılığı, çevrimiçi oyun bağımlılığı ve web siteleri bağımlılığı faktör puanlarının erkek öğrencilerin lehine anlamlı bir şekilde farklılaştığı belirlenmiştir. Literatür incelendiğinde teknoloji bakımından kadın ve erkek bireylerin karşılaştırıldığı çeşitli çalışmalara rastlanmıştır. Çelik (2020)'in Ondokuz Mayıs Üniversitesinin Spor Bilimleri Fakültesinde öğrenim gören öğrencilere yaptığı çalışma sonucunda akıllı telefon bağımlılığı bakımında kadın ve erkek bireyler arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Balcı vd. (2009)'nin yapmış olduğu çalışmada cinsiyet değişkeni açısından internet bağımlılığı açısından anlamlı bir farklılık ortaya çıkmamıştır sonucu elde edilmiştir. Çağın (2021)'in spor bilimleri öğrencilerine yaptığı araştırmada katılımcıların teknoloji bağımlılığı puanlarının cinsiyete göre karşılaştırılmasında kullanılan bağımsız gruplar t-testi sonucuna dayanarak cinsiyete göre teknoloji bağımlılığı puanlarında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir sonucuna ulaşmıştır. Levent (2020) tarafından yürütülen üniversitede eğitim gören öğrencilere yaptığı çalışma sonucunda cinsiyet değişkeninin akıllı telefon bağımlılığı üzerinde herhangi bir etkisinin olmadığı tespit edilmiştir. Minaz ve Bozkurt (2017)' un üniversitede eğitim gören öğrencilere yaptığı çalışmada kadın ve erkek öğrenciler arasında akıllı telefon bağımlılığı bakımında anlamlı bir fark tespit edilememiştir. Yapılan araştırmalardaki sonuçlar dikkate alındığında cinsiyet farklılığının teknoloji bağımlılığı üzerinde bir etkiye sahip olmadığı söylenebilir. İlgili konuyla alakalı yapılan diğer çalışmaları incelediğimizde elde ettiğimiz bulgulardan farklı olarak Karakaş (2022)'in sınıf öğretmeni adaylarına yaptığı çalışmada cinsiyet değişkenine göre teknoloji bağımlılığı değerleri göz önünde bulundurulduğunda, erkek öğretmen adaylarının teknoloji bağımlılığı puanlarının, kadın öğretmen adaylarına göre daha yüksek seviyede olduğu sonucunu elde etmiştir. Ulutaş (2019)'in Sakarya Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilere yaptığı çalışma neticesinde kadın öğrencilerin erkek öğrencilere oranla daha fazla akıllı telefon bağımlısı oldukları tespit edilmiştir. Ulutaş 'ın (2019) çalışması bu çalışma ve diğer literatür çalışmaları ile paralellik göstermemektir. Karakaya (2021)'nin yaptığı çalışmada orta öğretim öğrencileri arasında erkek öğrencilerin, kız öğrencilere göre daha çok teknoloji bağımlısı olduğu ortaya çıkmıştır. Baş vd. tarafından (2020) yapılan çalışmada Uşak Üniversitesi öğrencilerinin sosyal medya bağımlılığına ilişkin durumları incelenmiştir. Yapılan çalışmada sosyal medya bağımlılığı ile

cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu ortaya çıkmıştır. Çalışkan (2021) 'in yaptığı araştırmadan elde ettiği sonuca göre teknoloji bağımlılığının cinsiyete bağlı değişimi erkeklerin çevrimiçi oyun ve teknoloji bağımlılığı düzeylerinin kadınlardan daha yüksek olduğunu tespit etmiştir. Literatür taraması yaptığımızda elde ettiğimiz sonuçla örtüşmeyen sonuçlar elde etmemizin nedeni örnek grubunu oluşturan öğrencilerin farklı demografik yapıda olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Yapılan araştırmalar doğrultusunda, örneklem grubunu oluşturan üniversite öğrencilerinin bölüm değişkenine göre Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt faktörlerden çevrimiçi oyun bağımlılığı faktör puanının anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı, sosyal ağ bağımlılığı, anlık mesajlaşma bağımlılığı ve web siteleri bağımlılığı faktör puanlarının anlamlı bir şekilde farklılaştığı belirlenmiştir. Literatür taraması yapıldığında Çağın (2021)'ın spor bilimleri öğrencilerine yaptığı araştırmanın sonucunda katılımcıların öğrenim görülen bölümlere göre teknoloji bağımlılığı puanlarında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Bu çalışmanın yaptığımız çalışma ile aynı sonuçta olması örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin spor eğitimi veren kurumda eğitim almasından kaynaklandığı söylenebilir. Karakaş (2022)'in yaptığı çalışmaya göre ise sınıf öğretmenliği adaylarının teknoloji bağımlılığı düzeyleri orta düzeyde ve öğretmen adaylarının çevrimiçi oyun bağımlılığı ve web sitesi kullanma düzeylerinin orta seviye olduğu sonucunu elde etmiştir. Araştırmamızda bölüm değişkeni açısından diğer çalışmalar incelendiğinde bölüm değişkeni açısından ele alınan az sayıda çalışmaya rastlanılmıştır. Yaptığımız çalışmanın bölüm değişkeni açısından literatüre katkı sağlayacak bir çalışma olmuştur.

Örneklem grubunu oluşturan üniversite öğrencilerinin sınıf değişkenine göre Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt faktörlerden sosyal ağ bağımlılığı, anlık mesajlaşma bağımlılığı, çevrimiçi oyun bağımlılığı ve web siteleri bağımlılığı faktör puanlarının anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmiştir. Eryılmaz ve Çukurluöz (2018)'ün yaptıkları araştırmada sınıf düzeyi değişkeninin öğrencilerin dijital bağımlılıkları üzerinde belirleyici bir etken olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Koç (2022)'un üniversite öğrencilerine uyguladığı çalışmada teknoloji bağımlılığı sınıf faktörüne göre incelendiğinde anlamlı bir farklılık yoktur sonucunu elde etmiştir. Arslan vd.(2020)'nin yapmış olduğu çalışmaya göre teknoloji bağımlılığının öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir bulgusuna ulaşmıştır. Arslan (2020) tarafından yapılan çalışmadan elde edilen veriler incelendiğinde üniversite öğrencilerinin dijital bağımlılık düzeylerinin sınıf düzeyi açısından (1.sınıflar hariç) anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Çam (2012) tarafından yapılan çalışmada bu çalışmayla benzer sonuçlar elde edilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda

sınıf değişkeninin teknoloji bağımlılığına bir etkisi olmadığı söylenebilir. Çalışmamızla ilgili olarak diğer araştırmalar incelendiğinde elde ettiğimiz bulgunun aksine Arslan (2019) tarafından ortaöğretim düzeyinde yapılan araştırmada alt düzeydeki sınıfların dijital bağımlılık düzeylerinin st sınıflara göre daha yüksek olduğu, sınıf düzeyi yükseldikçe puan bağımlılığa ilişkin puan ortalamalarında düşüşün olduğu bulgusuna ulaşmıştır. Fakat genel olarak çalışmamızın sonuçları ile paralel bir şekilde sınıf düzeyi değişkeninin öğrencilerin dijital bağımlılıkları üzerinde belirleyici bir etken olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmamız ile örtüşmeyen bir sonucun elde edilmesindeki nedenin örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin tamamen farklı yaş grubundan olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Çalışmamızı oluşturan örneklem grubu niversite ğrencilerinin anne-baba eğitim değişkenine göre Teknoloji Bağımlılığı leği alt faktörlerden sosyal ağ bağımlılığı, anlık mesajlaşma bağımlılığı, evrimii oyun bağımlılığı ve web siteleri bağımlılığı faktör puanlarının anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmiştir. Örneklem grubumuzdaki öğrenciler artık kendileri de bir yetişkin birey oldukları için anne ve babanın eğitim değişkeninin öğrencilerin teknoloji bağımlılığı üzerinde bir etkiye sahip olmadığı söylenebilir. Yaptığımız çalışmayla ilgili yapılan araştırmalar incelendiğinde Ardiç (2023) 'ın yapmış olduğu araştırmada anne ve babanın eğitim durumu ile teknoloji bağımlılığı arasındaki ilişki incelendiğinde anlamlı bir fark bulunamamıştır bulgusunu elde etmiştir. Çetinkaya (2019)'nın ergenler üzerinde yaptığı çalışmada, anne ve babanın eğitim durumunun telefon bağımlılığını etkilemediği sonucunu bulmuştur. Gökçearslan ve Günbatar (2012)'ın ortaöğretim öğrencileri üzerinde ve Zorbaz (2013)'ın lise öğrencileri üzerinde yaptığı çalışmada da benzer şekilde anne ve babanın öğrenim durumunun internet bağımlılığı üzerinde anlamlı bir farklılık oluşturmadığı belirtilmiştir. Literatür taraması yaptığımızda elde ettiğimiz sonuçlar ile çalışmamızdan elde ettiğimiz sonuçlar paralellik göstermektedir. Bu doğrultuda anne ve baba eğitim durumunun teknoloji bağımlılığına etki etmediği kanısına varılabilir.

Yapılan çalışmada örneklem grubunu oluşturan niversite ğrencilerinin anne-baba medeni durumu değişkenine göre Teknoloji Bağımlılığı leği alt faktörlerinden anlık mesajlaşma bağımlılığı faktör puanının anlamlı düzeyde farklılaşmadığı belirlenmiştir. Tanrıverdi(2012) tarafından yapılan araştırmada internet bağımlılığı ile anne-baba medeni durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Çalışmamızda rneklem grubunu oluşturan niversite ğrencilerinin anne-baba çalışma durumu değişkenine göre Teknoloji Bağımlılığı leği alt faktörlerinden sosyal ağ kullanma, anlık mesajlaşma, evrimii oyun oynama ve web siteleri kullanma bağımlılığı faktör puanının anlamlı düzeyde

farklılaşmadığı belirlenmiştir. Güçlü (2015)'nün yaptığı çalışmada Teknoloji bağımlılığı toplam puanı ile anne-baba çalışma değişkeni arasında anlamlı bir fark tespit edilememiştir sonucunu elde etmiştir. Bu sonuca paralel olarak Doğan (2013) ergenlerde internet bağımlılığının yaygınlığını tespit etmeye yönelik yaptığı çalışmasında ergenlerin anne-baba çalışma durumuna göre internet bağımlılık durumları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit etmemiştir sonucuna varmıştır. (Ergin ve ark, 2013)'nın Tıp fakültesi öğrencilerinde internet bağımlılığı sıklığı ve etkileyen etmenlerini belirlemeyi hedefledikleri araştırmalarında anne-baba çalışma durumu değişkenleri ile internet bağımlılığı arasında anlamlı bir fark tespit etmemişlerdir. (Üneri ve Tanıdır, 2011)'in bir grup lise öğrencisinin internet bağımlılığını değerlendirmeyi amaçladıkları çalışmalarında araştırmaya katılan gurubun bağımlılık puanları ile baba çalışma durumu arasında istatistiksel olarak bir anlamlılık tespit edememişlerdir. Bu sonuçlar araştırmamız elde edilen bulgularla tutarlılık göstermektedir. Sonuç olarak teknoloji bağımlılığı ile anne-baba çalışma değişkeni arasında bir ilişki bulunamamaktadır.

Yapılan çalışmada örneklem grubunu oluşturan üniversite öğrencilerinin ailenin aylık gelir düzeyi değişkenine göre Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt faktörlerinden sosyal ağ kullanma, anlık mesajlaşma, çevrimiçi oyun oynama ve web siteleri kullanma bağımlılığı faktör puanının anlamlı düzeyde farklılaşmadığı belirlenmiştir. Ailenin aylık gelir düzeyinin öğrencilerin teknoloji bağımlılık seviyesinin yüksek seviyede çıkacağı düşünülmektedir çünkü aylık gelirin yüksek olması taktirde öğrencilerin teknoloji malzemelerine ulaşımın kolay olacağı düşünülmektedir. Yaptığımız bu çalışmadan elde ettiğimiz sonuçlara göre ailenin aylık gelir düzeyinin öğrencilerin teknoloji bağımlılığı üzerinde bir etkisi olmadığı söylenebilir. Buna etki eden neden ise öğrenciler üniversite öğrencisi olduğundan teknolojik araçlarla geçireceği süreyi doğru yönettiği söylenebilir. Aydın (2017) 'nın yapmış olduğu çalışmada Teknoloji Bağımlılığı Değerlendirme Ölçeği bağımlılık düzeylerinin katılımcıların ailelerinin aylık gelir düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklı olmadığı sonucuna ulaşmıştır. (Arslan ve Bardakçı, 2020)'nın yaptığı çalışma incelendiğinde üniversite öğrencilerinin dijital bağımlılık puan ortalamalarının ekonomik durum değişkeni açısından ölçeğin toplam puan ve tüm faktörlerinde anlamlı farklılık göstermediği görülmüştür. Gençler (2011)'in yaptığı araştırma sonuçlarına bakıldığında çalışmamızla uyumlu olarak ekonomik durumun öğrencilerin bağımlılıkları üzerinde farklılık yaratmadığı görülmektedir. (Arslan ve ark, 2015) tarafından yapılan araştırma bulgularında da ekonomik durumla dijital bağımlılık arasında bir ilişki olmadığı saptanmıştır. Çalışmamızdan elde ettiğimiz bulguların aksine Güçlü(2015) tarafından yapılan araştırmada Teknoloji Bağımlılığı toplam puanı ile aile gelir düzeyi değişkeni arasında anlamlı bir fark tespit

edilmiştir. Arslan'ın (2019) çalışmasında ekonomik durumu daha düşük öğrencilerin bağımlılık düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. (Kayri ve Günüş, 2016) tarafından yapılan çalışmada ise ekonomik durumu daha iyi olan öğrencilerin düşük olanlara göre dijital bağımlılık düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmış ve bu sonucun ekonomik anlamda daha iyi şartlarda yaşayan bireylerin dijital araç gereçlere erişiminin daha kolay olmasından kaynaklanabileceği ifade edilmektedir. Tanrıverdi(2012)'nin yapmış olduğu araştırmada ortaöğretim öğrencilerinin internet bağımlılık düzeyleri ile aile gelir durumları arasında anlamlı bir farklılaşma tespit edilmiştir. Araştırmamızdan elde ettiğimiz bulgularla örtüşmeyen sonuçların olması örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin eğitim seviyesinin farklılığından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Çalışmamızda örneklem grubunu oluşturan üniversite öğrencilerinin kardeş sayısı değişkenine göre Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt faktörlerinden sosyal ağ kullanma, anlık mesajlaşma, çevrimiçi oyun oynama ve web siteleri kullanma bağımlılığı faktör puanının anlamlı düzeyde farklılaşmadığı belirlenmiştir. Örneklem grubumuzdaki öğrencilerin teknoloji bağımlılığı seviyesine etkisi açısından kardeş sayısı değişkeninin etki etmemesinin nedeni öğrencilerin üniversitede eğitim görmesinden kaynaklandığı düşünülmektedir çünkü öğrenciler kardeşlerinden farklı bir ilde eğitim gördüklerinden dolayı veya kardeşleriyle geçireceği vaktin kısıtlandığını düşünecek olursak öğrencilerin teknoloji bağımlılık düzeylerine kardeş sayısı değişkeninin etki etmediği doğru bir kanı olacaktır. Tanrıverdi(2012) araştırmasında ortaöğretim öğrencilerinin kardeş sayısı ve internet bağımlılığı arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir sonucuna ulaşmıştır. Benzer şekilde Günüş (2009) tarafından yapılan araştırmada kardeş sayısı ve internet bağımlılığı arasında anlamlı bir ilişki bulmamıştır. (Korkmaz ve ark, 2018) 'nın yürütmüş olduğu çalışmada elde ettikleri bulgulara göre internet kullanımı bağımlılığı olan ve olmayan grup kardeş sayısı açısından karşılaştırıldığında arada fark bulunamamıştır sonucuna ulaşmışlardır. Benzer şekilde Osmanoğlu (2016) 'nın üniversite öğrencilerine yaptığı çalışmada kardeş sayısı ile internet kullanımı bağımlılığı arasında bir ilişki yoktur sonucuna ulaşmıştır. (Yıldırım ve Baydan, 2022) tarafından sosyal bilimler lisesi öğrencilerine yapılan araştırmada kardeş sayısına değişkenine bakıldığında alınan puanlar arasında anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır. Araştırma konumuz ile benzer çalışmaları incelediğimizde elde edilen bulgular ile araştırmamız neticesinden elde ettiğimiz bulgular arasında benzerliğe rastlanılmıştır. Bu benzerlik neticesinde teknoloji bağımlılığına etki eden faktörler arsında kardeş sayısı değişkeni yer almamaktadır sonucuna ulaşılabilir.

Çalışmamızda örneklem grubunu oluşturan üniversite öğrencilerinin kalınılan yer değişkenine göre Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt faktörlerinden sosyal ağ kullanma, anlık mesajlaşma, çevrimiçi oyun oynama ve web siteleri kullanma bağımlılığı faktör puanının anlamlı düzeyde farklılaşmadığı belirlenmiştir. (Sai ve Lin, 2000) ve Caplan (2007) çalışmalarında yalnız yaşayan kişilerin internet bağımlılığına daha yatkın olduklarını bildirmişlerdir. (Korkmaz ve ark, 2018)'ne göre öğrencilerin birlikte yaşadıkları kişiler-kaldıkları yerler değerlendirildiğinde değişken arasında istatistiksel bir farklılık saptanmamıştır. Bu sonuçlar neticesinde de kalınılan yer değişkeninin öğrencilerin teknoloji bağımlılığına bir etkisi olmadığı sonucuna varılabilir. Bu sonucun çıkmasına neden olan durum ise öğrencilerin kaldıkları yer değişkeninde öğrenci yurdu seçeneğini işaretleyen öğrencilerin daha çoğunlukta olduğu dikkat edilmiştir bu durumda öğrenci yurdunda kalan öğrencilerin teknolojik araçlarla geçirdiği süreyi doğru kullanmak zorunda olduğundan öğrencilerin kalınılan yer değişkeninin teknoloji bağımlılığına etki etmediği söylenebilir.

Çalışmamızda örneklem grubunu oluşturan üniversite öğrencilerinin ikamet yeri değişkenine göre Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt faktörlerinden sosyal ağ kullanma, anlık mesajlaşma, çevrimiçi oyun oynama ve web siteleri kullanma bağımlılığı faktör puanının anlamlı düzeyde farklılaşmadığı belirlenmiştir. (Balcı ve Gülnar, 2009)'ın üniversite öğrencilerine yapmış olduğu çalışmada ikamet yeri değişkenlerine bağlı olarak internet bağımlılığı düzeyinde farklılık göstermemektedir sonucuna ulaşmışlardır. (Erzincanlı ve ark,2023) tarafından yapılan araştırma incelendiğinde katılımcıların ikamet yeri değişkeni açısından akıllı telefon bağımlılık düzeyinin anlamlı bir farklılık yoktur sonucuna ulaşmışlardır. Arslan vd. (2020) ikamet yeri değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Çalışmamızdan farklı sonuçlar çıkmasındaki nedenin örneklem grubunu oluşturan öğrencilere uygulanan teknoloji bağımlılığı ölçeğinin farklı olmasından kaynaklandığı söylenebilir.

Çalışmamızda öğrencilerin Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği alt faktörlerden sosyal ağ bağımlılığı, anlık mesajlaşma bağımlılığı ve web siteleri bağımlılığı puanlarının hangi gruplar arasında anlamlı bir farklılık gösterdiğini belirlemek amacıyla yapılan post-hoc Tukey testi sonucunda; söz konusu farklılığın sosyal ağ, anlık mesajlaşma, çevrimiçi oyun bağımlılığı ve web siteleri bağımlılığı faktörlerinde 4 saat ve daha fazlası teknolojik araçları kullanan öğrencilerle 1-2 saat ve 2-4 saat teknolojik araçları kullanan öğrenciler arasında ve 4 saat ve daha fazlası teknolojik araçları kullanan öğrenciler lehine anlamlı olduğu belirlenmiştir. Bu doğrultuda teknolojik araçları kullanma süreleri 4 saatten fazla olan öğrencilerin teknoloji

bağımlılık düzeyi diğer öğrencilere göre yüksek çıkması olası bir sonuçtur. Aydın (2017)'nin yapmış olduğu çalışmada Katılımcıların Teknoloji Bağımlılığı değerlendirme Ölçeğinde bağımlılık düzeylerinin gün içerisinde teknolojik uygulamalara harcadıkları süreye göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklı olduğu görüldüğü bulgusuna ulaşmıştır. Bu bulgu öğrencilerin teknolojik uygulamalar için gün içerisinde ortalama harcadıkları sürenin teknoloji bağımlılığı düzeyini etkilediğini göstermektedir. (Balcı ve Gülnar, 2009) tarafından yapılan araştırmada riskli kullanıcılar ve bağımlılık belirtisi taşıyan grubun, haftalık internet kullanım sıklığı bakımından yüksek oranlara sahip olduğu ortaya konulmuştur. Gündüzalp (2020) 'nin yapmış olduğu çalışmada sosyal ağlarda geçirilen süre değişkenine bakıldığında teknoloji bağımlılık düzeyi ile anlamlı bir fark tespit edilmiştir. Alt grup karşılaştırmalarına yönelik analizler yapıldığında ise sosyal ağlarda geçirdikleri zaman 7 saat ve üzeri olan gençlerin teknoloji bağımlılıklarıyla; 1-2 saat, 2-3 saat ve 3-4 saat arası olan gençlerin teknoloji bağımlılıkları arasında anlamlı bir fark olduğu sonucuna varmıştır. Demiral (2022) tarafından yapılan araştırmada Ölçekler ve alt boyutlarının sosyal ağlarda günde geçirilen zaman değişkeni ile ilişkilendirilmesi sonucunda, 1 saatte az vakit geçirenlerin sosyal ağ kullanma, web siteleri kullanma ve teknoloji bağımlılığı puanlarının 7 saatten fazla vakit geçirenlere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Çalışkan (2021)'nin yapmış olduğu araştırmada sosyal ağlarda 5 saat ve üzerinde zaman geçiren kişilerin teknoloji, sosyal ağ, anlık mesajlaşma, çevrimiçi oyun ve web sitesi bağımlılığı düzeylerinin, sosyal ağlarda 5 saatten daha az zaman geçiren kişilere kıyasla daha yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşmıştır. (Erzincanlı ve ark, 2023) tarafından yapılan araştırmada akıllı telefon bağımlılık düzeyi ile telefonda geçirilen süre değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğunu saptamıştır. Yapmış olduğumuz araştırmamızla alakalı diğer araştırmalar da incelendiğinde elde edilen bulgular ile çalışmamız neticesinde elde ettiğimiz bulgular paralellik göstermektedir. Bu doğrultuda teknoloji ile geçirilen süre arttıkça bağımlılık düzeyi de artmaktadır kanısına varılabilir.

5. ÖNERİLER

Bu çalışmanın ve literatürde yer alan çalışmaların birçoğuna göre iletişim becerisi ve teknoloji bağımlılığı arasında negatif ilişkiler olduğu göze çarpmaktadır. Genel olarak iletişim becerileri yükseldikçe teknoloji bağımlılığı algı düzeyi de düşmekte olduğu yargısına varmak yanlış olmayacaktır. İletişim becerisi insanlar arasında yer alan etkileşim düzeyini artırmakta ve sosyal açıdan bakıldığında insan yaşamına değer katmaktadır. Bu durum beraberinde yardımlaşma gibi insani duyguları geliştirmekte teknoloji bağımlılığı gibi negatif davranışları olumsuz etkilemektedir. Bu çalışmanın sonuçları alan yazında yer alan diğer birçok çalışmanın sonuçları ile değerlendirilmiş aşağıda yer alan önerilere yer verilmiştir. İletişim becerisi ve teknoloji bağımlılığını inceleyen birçok çalışma sonucundan hareketle; iletişim becerisi kavramına önem verilmeli, özellikle gençlerin ve hatta tüm sosyal toplumun teknoloji bağımlılığı konusunda iletişim becerileri etkin bir silah olarak kullanılmalıdır. Bu çalışmanın örneklemini oluşturan spor eğitimi veren yüksek öğretim kurumları öğrencileri gelecekte spora ve dolayısıyla insanların hayatına etki eden bireyler olacağı düşünülmektedir. Bu kütle içerisinde iletişim becerilerinin yaygınlaştırılması sosyal topluma büyük katkı sağlayacaktır. Spor eğitimi veren yüksek öğretim kurumları öğrencileri arasında iletişim becerilerini yaygınlaştırma çalışmaları yapılmalıdır. İletişim becerileri yükseldikçe teknoloji bağımlılığı düzeyinin düşme eğilimi gerçeği göz önünde bulundurulduğunda spor eğitimi veren yüksek öğretim kurumlarında ara dönemlerde iletişim becerileri ile ilgili eğitimler düzenlenebilir. Tüm toplumlarda kardeşlik ve yardımlaşma olgusunun gelişimi hiç kuşkusuz iletişim becerilerinden geçmektedir. Bu nedenle tüm insanları, yani sosyal ve beşeri yaşamı içerisine alan geniş çaplı iletişim becerisini geliştiren proje ve etkinlikler düzenlenebilir. Sporun geniş kitlelere ulaşma konusunda ve genel olarak birleştirici bir güç şeklinde kullanımı önemlidir ve yüzyıllardır insanların bildiği ve kabul ettiği bir olgudur. Birçok makale ve bilimsel yazıda geçen ifadeler bu maddeyi güçlendirecek niteliktedir. Nitekim spor dostluk ve kardeşliktir ifadeleri birçok bilimsel çalışmada kendisine yer bulmaktadır. Sporun birleştirme gücünün iletişim becerilerini yaygınlaştırma konusunda önemli bir yeri olacağı düşünülmektedir. Bu nedenle özellikle uluslararası spor federasyonlarında ve konfederasyonlarında spor taraftarlarına yönelik iletişim becerileri konulu münazaralar gerçekleştirilmelidir. Sporun gücünü arkasına alan iletişim becerileri tüm dünyada ses getiren bir hal alacak ve teknoloji bağımlılığının önüne geçilecektir. Genelden öze inilerek uluslararası spor federasyonları kendilerine bağlı olan spor federasyonlarından taraftarlar arasında iletişim becerilerini yaygınlaştırma konusunda yıllık faaliyet raporu isteyerek takiplerini gerçekleştirmelidir. İletişim becerileri ve teknoloji

bağımlılığını değer alan farklı evren ve örneklem gruplarının katılımıyla çeşitli araştırmalar gerçekleştirilebilir. Böylelikle toplumumuzun kanayan yaralarından "teknoloji bağımlılığı" daha fazla göz önünde bulundurulmuş olacak, çalışma sonuçları alana katkı sağlayacaktır.

Bu öneriler doğrultusunda; spor eğitimi veren yükseköğretim kurumları öğrencileri arasında gerçekleştirilecek faaliyetler ile iletişim becerileri öğrenciler arasında yaygınlaşmış olacaktır. Bu öğrenciler tüm insanlara etki edebilme potansiyeli bulunan spor faktörünün gücünü arkasına aldığı anda toplumun büyük bir kesimine iletişim becerisi konusunda destek olabileceklerdir. Bu durum teknoloji bağımlılığının önüne geçilmesine öncülük eden bir davranış olabilir. Teknoloji bağımlılığından korunmaya yönelik çalışmalara öncelik verilerek öğrencilerde farkındalık oluşturulabilir. Kazandırılması düşünülen bu farkındalık yükseköğretim kurumları öğrencilerinin teknoloji bağımlılığı düzeyini daha aza indirebilmek için sosyal aktivitelere katılımın, egzersiz ve fiziksel aktivitelere yönelimin artırılması ve iyi hissettirecek hobi edinimlerine yönlendirilmeleri ile mümkün kılınabilir. Böylece teknoloji bağımlılığından uzak ve iletişim becerisi kuvvetli öğrenciler yetiştirilecektir.

6. KAYNAKLAR

- Akan, Y. (2021). Üniversite Öğrencilerinin İletişim ve Problem Çözme Beceri Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Muş Alparslan Üniversitesi Örneği, Üniversite Araştırmaları Dergisi, Nisan 2021, Cilt 4, Sayı, Muş.
- Akgül, A. (2020). Basketbol Klasman Hakemlerinin İletişim Becerilerinin Problem Çözme Süreçleri Üzerine Etkisinin İncelenmesi Yüksek Lisans Tezi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı, Muğla.
- Akgün, R. Çetin, H. (2018). Üniversite Öğrencilerinin İletişim Becerilerinin Ve Empati Düzeylerinin Belirlenmesi, MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi 2018 Cilt: 7 Sayı: 3.
- Akman, K. (2011). Genel iletişim (İkinci baskı), İzmir:
- Alfawareh, H. M. ve Jusoh, S. (2014). Smartphones Usage Among University Students: Najran University Case. International Journal of Academic Research, 6(2).
- Amatem Bağımlılık Merkezi. (2020). <https://npistanbul.com/amatem/teknolojibagimlilik>. Erişim Tarihi: 14.03.2022.
- Ardıç, T. (2023). Teknoloji Bağımlılığı ve Aile İçi İletişim İlişkisi Üzerine Teorik Ve Uygulamalı Bir Çalışma, Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimler Enstitüsü, Sağlık Yönetimi Anabilim Dalı, Kırıkkale.
- Arısoy, Ö. (2009). İnternet Bağımlılığı Ve Tedavisi. Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar, 1.
- Arslan, A., Kırık, A. M., Karaman, M., & Çetinkaya, A. (2015). Lise ve Üniversite Öğrencilerinde Dijital Bağımlılık. İletişim Ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi, 8.
- Arslan, A. (2019). Ortaöğretim öğrencilerinin dijital bağımlılık düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi (Sivas ili örneği). Gazi Eğitim Bilimleri Dergisi, 5(2).
- Arslan, A., Bardakçı, S., (2020). Üniversite Öğrencilerinin Dijital Bağımlılık Düzeylerinin İletişim Becerileri Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi, Gençlik Araştırmaları Dergisi, Nisan, 8(20).
- Arslan, A. (2020). Üniversite Öğrencilerinin Dijital Bağımlılık Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi, Araştırma Makalesi, International e-Journal of Educational Studies (IEJES), DOI: 10.31458/iejes.600483.
- Aşçı, Ö. Hazar, G. Yılmaz, M. (2015). Sağlık Yüksekokulu Öğrencilerinin İletişim Becerileri ve İlişkili Değişkenler, Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, 6(3).
- Aydın, A. (2010). Oyun Dil ve Düşünce, Ankara: Eğiten Kitap.
- Aydın, F. (2017). Teknoloji Bağımlılığının Sınıf Ortamında Yaratdığı Sorunlara İlişkin Öğrenci Görüşleri, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı Eğitim Teknolojisi Programı, Ankara.
- Babacan, M.E. (2016). Sosyal Medya Kullanım Alanları Ve Bağımlılık İlişkisi. Addicta: The Turkish Journal On Addictions. 3(1).
- Bahar, E. (2012). İletişim (Birinci baskı). Ankara.
- Balcı, Ş., Gülnar, B., (2009). Üniversite Öğrencileri Arasında İnternet Bağımlılığı ve İnternet Bağımlılarının Profili, Selçuk İletişim, 6, 1, Konya.
- Baltaş, Z., Baltaş, A. (1999). Bedenin Dili. Yirminci basım. Remzi Kitapevi, İstanbul.

- Bayırtepe, E. ve Tüzün, H. (2007). Oyun-Tabanlı Öğrenme Ortamlarının Bilgisayar Dersindeki Başarıları ve Öz-Yeterlik Algıları Üzerine Etkileri. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 33, Ankara.
- Beard, KW., (2005). Internet addiction: A review of current assessment techniques and potential assessment questions. Cyber Psychology and Behavior, 8(1).
- Bektaş, M. (2018). Davranışsal bağımlılık: Tanımı, türleri ve sınıflandırılması.
- Bian, M. ve Leung, L. (2015). Linking Loneliness, Shyness, Smartphone Addiction Symptoms, and Patterns Of Smartphone Use To Social Capital. Social Science Computer Review, 33(1).
- Bingöl, G., Demir, A. (2011). Amasya Sağlık Yüksekokulu Öğrencilerinin İletişim Becerileri, Göztepe Tıp Dergisi 26(4), Amasya.
- Boyd, D. M. ve Ellison, N. B. (2007). Social Network Sites: Definition, History and Scholarship. Journal of Computer-Mediated Communication, 13(1).
- Buğdaycı, S. (2018). Antrenörlerin İletişim Becerileri ile Öz Yeterliliklerinin İncelenmesi. Doktora Tezi. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı, Konya.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün , Ö. E., Karadeniz , Ş., & Demirel , F. (2014). Bilimsel Araştırma Yöntemleri (18 b.). Pegem Akademi.
- Caplan, S. E., (2007). Incidents and correlates of pathological internet use among college students. Computers in Human Behaviour, 2.
- Ceylan, E. & Atalar, A.D. (2018). Üniversite öğrencilerinin iletişim becerilerinin değişkenlere göre incelenmesi, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 19(2), 98-114. Malatya.
- Cha, S. ve Seo, B. (2018). Smartphone Use and Smartphone Addiction in Middle School Students in Korea: Prevalence, Social Networking Service and Game Use. Health Psychology Open, 5(1).
- Coşkun, A. (1994). İletişim Becerisini Geliştirme Eğitiminin İşgörenlerin İletişim Çatışmalarına Girme Eğilimlerine, Yalnızlık Düzeylerine ve İş Doyumlarına Etkisi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitimde Psikolojik Hizmetler A. B. D. Doktora Tezi, Ankara.
- Çağlar, K. ve Kılıç, S. (2014). Genel, teknik ve etkili iletişim (Birinci baskı). Ankara: Nobel.
- Çakmakçı, A. (1999). Türkiye'nin teknoloji tarihi. TUBİTAK, TTGV ve TUSİAD 2. Teknoloji Kongresi Bildirileri, 37, İstanbul.
- Çalışkan, E. (2021). Sağlık Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Covid-19 Sürecinde Yaşadıkları Koronavirüs Korkusu ile Teknoloji Bağımlılığı Arasındaki İlişki, Yüksek Lisans Tezi, Elazığ.
- Çağın, M. (2021). Spor Bilimleri Öğrencilerinde Fiziksel Aktivite Düzeyi, Uyku Kalitesi ve Teknoloji Bağımlılığı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi, Anabilim Dalı, Sakarya.
- Çam, E. (2012). Öğretmen adaylarının eğitsel ve genel amaçlı facebook kullanımları ve facebook bağımlılıkları (SAÜ Eğitim Fakültesi örneği). Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Çetinkaya Z. (2011). Türkçe öğretmen adaylarının iletişim becerilerine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi. Kastamonu Eğitim Dergisi. 19(2).

- Çetinkaya, S. (2019). Algılanan anne baba tutumlarının ergenlerde akıllı telefon bağımlılığı ile ilişkisinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aile Danışmanlığı ve Eğitimi Anabilim Dalı.
- Daştan, Ş. (2012). Sosyal Medya Odaklı Bilgi Ve İletişim Teknolojilerinin KOBİ Performansına Etkileri Türkiye'deki İletişim ve Reklam Ajansları Üzerine Ampirik Bir Çalışma. Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Demirel, Ö., Seferoğlu, S. S., Yağcı, E. (2001). Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme. Birinci Basım. Pegem Yayıncılık, Ankara.
- Demiral, C. (2022). Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Bağlanma Durumlarının Teknoloji Bağımlılığı ile İlişkisinin İncelenmesi Yüksek Lisans Tezi, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Temel Eğitim Anabilim Dalı Okul Öncesi Eğitimi Programı, İstanbul.
- Deniz, İ. (2003). İletişim Becerileri Eğitiminin İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin İletişim Becerisi Düzeylerine Etkisi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi. Ankara.
- Diktaş, A., & Baş, K. (2020). Değer Eğitimi Dersinin Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarına Kazandırdıkları. Turkish Studies-Educational Sciences, 15(5).
- Dinç, M. (2015). Teknoloji Bağımlılığı ve Gençlik. Gençlik Araştırmaları Dergisi, 3(3).
- Dinç, M. (2017). Teknoloji Bağımlılığı ve Biz. İstanbul: Türkiye Yeşilay Cemiyeti Yayınları.
- Doğan, A. (2013). İnternet Bağımlılığı Yaygınlığı. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Aile Eğitimi ve Danışmanlığı Anabilim Dalı Aile Eğitimi ve Danışmanlığı Programı. İzmir.
- Dökmen, Ü. (2004). İletişim Çatışmaları ve Empati. Yirmi Sekizinci Basım. Sistem Yayıncılık, İstanbul.
- Dzhanuzakov K., Türkçapar Ü., Yasul Y., Çakar A. (2020). Üniversite Öğrencilerinin İletişim Becerisi Düzeylerinin Farklı Değişkenlere Göre İncelenmesi. Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi. 14(2).
- Egger O, Rauterberg M. (1996). Internet behavior and addiction. Work and Organizational Psychology Unit (IfAP), Swiss Federal Institute of Technology (ETH) Zurich. Erişim Tarihi: 11.12.2022 <https://rauterberg.employee.id.tue.nl/ibq/report.pdf>
- Eijnden, R. J. J. M., Lemmens, J. S., & Valkenburg, P. M. (2016). The social media disorder scale. Computers in Human Behavior, 61, 478–487. Erişim Tarihi: 13.12.2022 <https://doi.org/10.1016/j.chb.2016.03.038>.
- Elkin, N., Karadağlı, F. ve Barut, A. Y. (2016). Sağlık Bilimleri Öğrencilerinin İletişim Becerileri Düzeyleri ve İlişkili Değişkenlerin Belirlenmesi. Mersin Üniversitesi Sağlık Bilim Dergisi. 9(2).
- Erbesler, A. (1987). İstanbul imalat sanayiinde işgücünün eğitim yapısı ve teknolojik değişmeye uyum sorunları. Ankara: Milli Prodüktivite Merkezi Yayınları.
- Ergin, A., Uzun, S.U. ve Bozkurt, A.İ. (2013). Tıp Fakültesi Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı Sıklığı ve Etkileyen Etmenler. Pamukkale Tıp Dergisi.
- Erigüç, G., Eriş H. (2013). Sağlık hizmetleri meslek yüksekokulu öğrencilerinin iletişim becerileri: Harran Üniversitesi örneği. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi. 12(46).
- Erigüç, G., Şener T., Eriş, H. (2013). İletişim becerilerinin değerlendirilmesi: Bir meslek yüksekokulu öğrencileri örneği. Hacettepe Sağlık İdaresi Dergisi. 16(1).

- Erigüç, G., Eriş, H. & Kabalcıoğlu, F. (2014). Emotional Intelligence and Communication Skills of Nursing Students: Example of Harran University School of Health. *International Online Journal of Educational Sciences*, 6(2).
- Eryılmaz, S. & Çukurluöz, Ö. (2018). Lise öğrencilerinin dijital bağımlılıklarının incelenmesi: Ankara ili, Çankaya ilçesi örneği. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(67).
- Erzincanlı, Y., Taş, H. G., Akbulut, G. Çubukçu, B. B., Ullaş, S. Bayrakçeken, E. (2023). Üniversite Öğrencilerinin Akıllı Telefon Bağımlılık Düzeylerinin Belirli Değişkenlere Göre Değerlendirilmesi, Araştırma Makalesi, İnönü Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Dergisi *Journal Of Inonu University Health Services Vocational School* Issn: 2147-7892, Cilt 11, Sayı 1.
- Eskiyörük, D. (2015). Örgütsel iletişim (Birinci baskı). İstanbul: Cinius Yayınları.
- Gençer, S. L. (2011). Ortaöğretim Öğrencilerinin İnternet Bağımlılık Durumlarının İnternet Kullanım Profilleri ve Demografik Özelliklere Göre Farklılıklarının İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Isparta.
- Gökçearslan, Ş., & Günbatır, M. S. (2012). Ortaöğretim öğrencilerinde internet bağımlılığı. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 2(2).
- Görür, D. (2001). Lise Öğrencilerinin iletişim Becerilerini Değerlendirmelerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi, Adana.
- Güçlü, G. (2015). Yaşam Boyu Öğrenme Argümanı Olarak Teknoloji Bağımlılığı ve Yaşama Yansımaları, Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Lisansüstü Eğitim, Öğretim Ve Sınav Yönetmeliğinin Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı İçin Öngördüğü Yüksek Lisans Tezi, Sivas.
- Günüç, S. (2009). İnternet Bağımlılık Ölçeğinin Geliştirilmesi ve Bazı Demografik Değişkenler ile İnternet Bağımlılığı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Van.
- Gündüzalp, C., Yıldız, E.P. (2020). Spor Yapan Bireylerin Teknoloji Bağımlılık Düzeylerinin Demografik Özelliklerine Göre İncelenmesi (Araştırma Makalesi), *EKEV Akademi Dergisi* Sayı: 82 ,Bahar.
- Güngör, N. (2011). İletişim Kuramlar Yaklaşımlar (Genişletilmiş ve Gözden Geçirilmiş İkinci Baskı). Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Günüç, S., Kayri, M.(2010). Türkiye’de İnternet Bağımlılık Profili ve İnternet Bağımlılık Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlik Ve Güvenirlik Çalışması. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 30.
- Griffiths, M. (1996). Internet Addiction: An Issue For Clinical Psychology?. In *Clinical Psychology Forum* (Vol. 97, Pp. 32-36). Nottingham Trent University.
- Griffiths, M. (1999). Internet Addiction: Fact Or Fiction? *The Psychologist*, 12(5).
- Griffiths, M. (2005). A Components Model Of Addiction Within A Biopsychosocial Framework. *Journal Of Substance Use*, 10(4).
- Hair, J. F., Black, C. W., Babin, J. B., ve Anderson, R. E. (2009). *Multivariate Data Analysis* (7th ed.). Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.
- İbekci, R., Çetintaş, H.B. (2022). Üniversite Öğrencilerinin İletişim Becerilerinin Değerlendirilmesi, *Bilgi Yönetimi Dergisi* Cilt: 5 Sayı: 2.

- Kamibepu, K. Ve Sugiura, H. (2005). Impact Of The Mobile Phone On Junior Highschool Students Friendships In The Tokyo Metropolitan Area. *Cyber Psychology And Behaviour*, 8(2).
- Kar, S., Agarwal, V. (2015). Technology Addiction In Adolescents. *Journal Of Indian Association For Child And Adolescent Mental Health*, 11(3).
- Karagöz, Y. (2016). SPSS 23 ve AMOS 23 uygulamalı istatistiksel analizler. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Karasar, N. (2005). Bilimsel araştırma ve yöntemi (15. baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Karakaya, E. (2021). Covid-19 Sürecinde Eğitimine Evde Devam Eden Ortaöğretim Öğrencilerinin Teknoloji Bağımlılığı Düzeylerinin İncelenmesi Karabük Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Sosyal Hizmetler Anabilim Dalı, Eğitim Yüksek Lisans Tezi. Karabük.
- Karakaş, M. (2022). Pandemi Sürecinde Sınıf Öğretmeni Adaylarının Teknoloji Bağımlılığı Nedenlerinin İncelenmesi Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı, Elazığ.
- Kaşkin, V. (2000). İletişim Teorisine Giriş. Voronej: VGTU Yayınevi 175 s. (Rusça).
- Kaya, H. (2021). Teknoloji Bağımlılığı ve Sosyal Kimlik Oluşumu Üzerine Kültürel Bir Araştırma. İstanbul Aydın Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul.
- Kayri, M. & Günüş, S. (2016). Yüksek ve Düşük Sosyoekonomik Koşullara Sahip Öğrencilerin İnternet Bağımlılığı Açısından Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi. *The Turkish Journal On Addictions*, 3(2).
- Kılıçgil, E., Bilir P., Özdiñ, Ö., Eroğlu, K., Eroğlu B. (2009). İki Farklı Üniversitenin Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin İletişim Becerilerin Değerlendirilmesi. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 7(1).
- Kim, D., Lee, Y., Lee, J., Nam, J. K. ve Chung, Y. (2014). Development of Korean Smartphone Addiction Proneness Scale For Youth. *Plos One*, 9(5).
- Kirriemuir, J. (2002). Video Gaming, Education and Digital Learning Technologies. *D-Lib Magazine*, 8(2).
- Koç, H. (2022). Üniversite Öğrencilerinin Teknoloji Bağımlılıklarının Akademik Erteleme Davranışları Üzerine Etkisi, Yüksek Lisans Tezi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı, Konya
- Korkmaz, N., Sayar, H. G., Ünübol, H., Tarhan, N. (2018). İnternet Bağımlılığı Olan Ve Olmayan Üniversite Öğrencilerinin Zihin Kuramı Yönünden Karşılaştırılması, *Araştırma Makalesi, Current Addiction Research* 2018;2(1): 17-21.
- Korkut, F. (1996). “İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeğinin Geliştirilmesi: Güvenilirlik ve Geçerlik Çalışmaları”, *Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2(7).
- Köknel, Ö. (1998). Bağımlılık: Alkol ve Madde Bağımlılığı. Altın Kitaplar.
- Kumcağız, H., Yılmaz, M., Çelik, S. B. & Avcı, İ. A. (2011). Hemşirelerin İletişim Becerileri: Samsun İli Örneği. *Dicle Tıp Dergisi*, 38(1), 49-56.
- Kwon, M., Lee, J.-Y., Won, W.-Y., Park, J.-W., Min, J.-A., Hahn, C., Gu, X., Choi, J.-H., & Kim, D.-J. (2013). Development and validation of a smartphone addiction scale (SAS). *PLoS One*, 8, 1–7. Erişim Tarihi : 02.03.2023 <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0056936>
- Levent, A. (2020). Üniversite Öğrencilerinde Akıllı Telefon Bağımlılığı ve İletişim Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.

- Lin, Y.H., Chang, L.R., Lee, Y.H., Tseng, H.W., Kuo, T. B. J., & Chen, S.H. (2014). Development And Validation Of The Smartphone Addiction Inventory (SPAI). Plos ONE, 9.
- Marks, I. (1990). Behavioural (Non-Chemical) Addictions. British Journal Of Addiction, 85(11).
- Mcquail, D., Windahl, S. (2005). İletişim Modelleri. İkinci Baskı. İmge Kitapevi, Ankara.
- Üzgül, M. A., Bozgüney, R., Can, B., Özlü, M., Akat, A., Güneş, F., Çalık, F. (2022) Üniversite Öğrencilerinin Dijital Bağımlılık Ve Yalnızlık Düzeylerinin İncelenmesi, Düzce Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi Year: 2023 - Volume: 3- Issue: 1, Düzce.
- Minaz, A. & Bozkurt, Ö. Ç. (2017). Üniversite Öğrencilerinin Akıllı Telefon Bağımlılık Düzeylerinin ve Kullanım Amaçlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi . Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 9(21).
- Morahan-Martin, J. (2005). Internet Abuse: Addiction? Disorder? Symptom? Alternative Explanations? Social Science Computer Review, 23(1).
- Nash, B. Ve Schaefer, C. (2017). Oyun Terapisi Temel Kavramlar ve Uygulamalar. Ankara: Nobel Yayınları.
- Osmanoğlu, N. (2016). Üniversite Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı İle Dürtüsellik ve Obsesif Belirtilerin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi. Üsküdar Üniversitesi, İstanbul.
- Otu, A. A. (2015). Social Media Addiction Among Students Of The University Of Ghana. Doktora Tezi, Univesity Of Ghana, Ghana.
- Özer, K. (2006). İletişimsizlik Becerisi. 6.Baskı. Sistem Yayıncılık. İstanbul.
- Özer, D. (2011). Etkili İletişim Becerilerinin Sosyal Ortama Uyum Sağlamadaki İşlevi: Fırat Üniversitesi Uygulaması. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Elazığ.
- Pazar, B., Demiralp, M. & Erer, İ. (2017). The Communication Skills And The Empathic Tendency Levels Of Nursing Students: A Cross-Sectional Study. Contemporary Nurse, 53(3).
- Pehlivan, B. K. (2005). Öğretmen Adaylarının İletişim Becerisi Algıları Üzerine Bir Çalışma. İlköğretim-Online, 4.
- Ramirez, R. (2018). Addicts to new technology. United States of America.
- Sabuncuoğlu, Z., Gümüş, M. (2012). Örgütlerde İletişim (İkinci Baskı). İstanbul: Kriter.
- Sai, C. C., Lin, S. S. (2000) Internet Addiction Of Taiwanese Adolescents: An İn-Depth Interview Study. Paper Presented At The 107th Annual Convention Of The American Psychological Association İn, Washington, DC.
- Samaha, M., Hawi, N. S. (2016). Relationships Among Smartphone Addiction, Stress, Academic Performance And Satisfaction With Life. Computers İn Human Behavior, 57.
- Savcı, G. (2015). Türkiye’de Yaşayan Lgbt Bireylerinde Sosyal Uyum ve Bağımlılık İlişkisinin İncelenmesi Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi İstanbul.
- Saygıdeğer, A. (2004). Benlik Saygısı Düzeyleri Farklı Genel Lise Öğrencilerinin Bazı Kişisel Özelliklerine Göre İletişim Becerilerine İlişkin Algılarının İncelenmesi. Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir.
- Seferoğlu, S. S., Yıldız, H. (2013). Dijital Çağın Çocukları: İlköğretim Öğrencilerinin Facebook Kullanımları ve İnternet Bağımlılıkları Üzerine Bir Araştırma. İletişim Ve Diploması Dergisi, 2.

- Sezgin, S. (2019). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının İşbirlikli Öğrenmeye Yönelik Tutumları İle Etkili İletişim Becerileri Arasındaki İlişki. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Niğde.
- Suler, J. (1998). Adolescents İn Cyberspace: The Good, The Bad, And The Ugly. Psychology Of Cyberspace.
- Tanrıverdi, S. (2012). Ortaöğretim Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı İle Algılanan Sosyal Destek Arasındaki İlişkinin İncelenmesi Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri, Anabilimdalı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Bilim Dalı, Van.
- Tarhan, N. (2019). Mutluluk Psikolojisi ve Stresle Başa Çıkma, Timaş Yayınevi, İstanbul.
- Taşkent, A. (2010). Alkol ve/veya Madde Bağımlıları İle Bağımlılığı Olmayan Bireylerin Savunma Mekanizmaları Açısından Karşılaştırılması, Çocukluk Çağı Travmaları, Disosiyatif Yaşantılar ve Bağımlılık Şiddetinin Savunma Mekanizmaları Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi. Ulusal Tez Merkezi.
- Taşkın, Ü. (2012). İletişim Becerisinin Çatışma Eğilimi ve Algılanan Ana Baba Tutumları İle İlişkisi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı, Kırşehir.
- Teker, Z. (2021). Sınıf Öğretmenlerinin İletişim Becerileri ile Öz Yeterliklerinin İncelenmesi Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Temel Eğitim Ana Bilim Dalı Sınıf Eğitimi Bilim Dalı, Elazığ.
- Tepeköylü, Ö.,Soytürk, M., Camliyer, H. (2009). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu (BESYO) Öğrencilerinin İletişim Becerisi Algılarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 7(3).
- Tsai, C., Lin, S. (2003). Internet Addiction Of Adolescents İn Taiwan: An Interview Study. Cyberpsychology And Behavior, 6(6).
- Tutar, H, Yılmaz, K. (2013). İletişim Genel ve Örgütsel Boyutuyla. (Genişletilmiş ve Güncellenmiş Onuncu Baskı). Ankara: Seçkin.
- Tutuk , A., Doğan, S.(2002). Hemşirelik Öğrencilerinin İletişim Becerisi Ve Empati Düzeylerinin Belirlenmesi. C. Ü. Hemşirelik Yüksek Okulu Dergisi; 6.
- TÜİK,(2020). Hane Halkı Bilişim Teknolojileri (BT) Kullanım Araştırması. Haber Bülteni.
- Türk Dil Kurumu. (2023). Güncel Türkçe Sözlük.
- Türkiye Yeşilay Cemiyeti. (2016). Türkiye Bağımlılıkla Mücadele Programı: Teknolojiye Bağımlı Yaşamamak İçin. (6.Baskı) 2-3.
- Tüzün, H. (2006). Bilgisayar Oyunlarının Yararları ve Zararları. XI. Türkiye'de İnternet Konferansı'nda Sunulan Bildiri, Aralık, Ankara.
- Toy, S. (2007). Mühendislik ve Hukuk Fakülteleri Öğrencilerinin İletişim Becerileri Açısından Karşılaştırılması ve İletişim Becerileriyle Bazı Değişkenler Arasındaki İlişkiler. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara.
- Tozluyurt, E. (2007). Bir Üretim İşletmesinde İletişim Yetkinliğinin Değerlendirilmesi. [Http://www.isguc.org/iletisim_yetkinligi.php](http://www.isguc.org/iletisim_yetkinligi.php) Mart.
- Ulukan, H. (2012). İletişim Becerilerinin Takım ve Bireysel Sporculara Olan Etkisi, Yüksek Lisans Tezi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Karaman.

- Ulutaş, E. (2019). Sakarya Üniversitesi Öğrencilerinin Akıllı Telefon Kullanma Düzeyleri ve Yaşam Kalitesi Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi , Uzmanlık Tezi, Sakarya Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Sakarya.
- Uzbay, T. (2009). Madde Bağımlılığının Tarihçesi, Tanımı, Genel Bilgiler ve Bağımlılık Yapan Maddeler.
- Uzbay, İ. T. (2018). Hazdan Bağımlılığa. İstanbul: Destek Yayınları.
- Ünal, .A.T. (2018). Sosyal Medya Bağımlılığı: Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Üneri, Ö. Ş., Tanıdır, C. (2011). Bir Grup Lise Öğrencisinde İnternet Bağımlılığı Değerlendirmesi: Kesitsel Bir Çalışma. Düşünen Adam Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Dergisi.
- Üstün, B. (2005). Çünkü İletişim Çok Şeyi Değiştirir! Journal Of Anatolia Nursing And Health Sciences, 8(2).
- Vural Akıncı, B., Coşkun, G. (2007). Örgüt Kültürü (Birinci Baskı). Ankara.
- Yengin, D. (2019). Teknoloji Bağımlılığı Olarak Dijital Bağımlılık. Turkish Online Journal Of Design Art And Communtation, 9(2).
- Yıldırım, M., Baydan, S. (2022). Sosyal Bilimler Lisesi Öğrencilerinin İnternet Bağımlılık Düzeylerinin İncelenmesi, Siirt İl Örneği. Siirt Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi, Fikriyat Sosyal Bilimler Araştırmalar Dergisi, 2 (2).
- Young, K. S. (2004). Internet Addiction: A New Clinical Phenomenon And Its Consequences. American Behavioral Scientist, 48(4).
- Zıllıoğlu, M. (2003). İletişim Nedir? İkinci Basım. Cem Yayınevi, İstanbul.
- Zorbaz, O. (2013). Lise Öğrencilerinin Problemlı İnternet Kullanımının Sosyal Kaygı ve Akran İlişkileri Açısından İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Bilim Dalı.
- Jones W. H, Freemon J. H, Goswick, R. A. (1981). The Persistence Of Loneliness: Self And Other Determinant. Journal Of Personality, 49;1.

7. EKLER

EK- A: Kişisel Bilgi Formu

Sayın Katılımcı;

Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Spor Yöneticiliği Ana Bilim Dalında hazırlanacak olan **Öğrencilerin İletişim Becerileri İle Teknoloji Bağımlılıkları arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Spor Eğitimi Veren Yüksek Eğitim Kurumları Örneği** yüksek lisans tezi için veri amaçlı kullanılacaktır. Çalışmaya katılım gönüllülük esasına dayanmaktadır ve ad-soyad gibi bilgiler gerekmemektedir. Yöneltilen sorulara vereceğiniz cevaplar kimseyle paylaşılmayacaktır.

Bu çalışmanın amacına ulaşabilmesi sizin işbirliğinize ve içten katkınıza bağlıdır. Bize zaman ayırdığınız için çok teşekkür eder saygılar sunarız.

Kişisel Bilgi Formu

- 1- Cinsiyetiniz ☐ Kadın ☐ Erkek
- 2- Hangi Üniversitede Eğitim Görmektesiniz
- 3- Bölümünüz?
☐ Antrenörlük ☐ Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği ☐ Rekreasyon ☐ Spor Yöneticiliği
- 4- Sınıfınız?
☐ 1. Sınıf ☐ 2. Sınıf ☐ 3. Sınıf ☐ 4. Sınıf
- 5- Anne Eğitim Düzeyi ☐ İlkokul ☐ Ortaokul ☐ Lise ☐ Lisans ☐ Lisansüstü
- 6- Baba Eğitim Düzeyi ☐ İlkokul ☐ Ortaokul ☐ Lise ☐ Lisans ☐ Lisansüstü
- 7- Anne-Baba Medeni Durumu ☐ Birlikte ☐ Ayrılmış
- 8- Anne baba çalışma durumu
☐ Baba çalışıyor ☐ Anne çalışıyor ☐ Anne-baba çalışıyor ☐ Anne-Baba çalışmıyor
- 9- Ailenin aylık gelir düzeyi
☐ 3000- 4000 ☐ 4001- 5000 ☐ 5001-6000 ☐ 6001-7000 ☐ 7001 üzeri
- 10- Kardeş sayısı ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ve fazla
- 11- Kiminle ve nerede yaşıyorsunuz

☐ Anne ☐ Baba ☐ Anne-Baba ☐ Öğrenci evi ☐ Öğrenci Yurdu

12- Yaşamınızın çoğunu aşağıdaki yerleşim birimlerinden hangisinde geçirdiniz?

☐ Köyde ☐ Kasabada ☐ İlçede ☐ Şehirde ☐ Büyük şehirde

13- Teknolojik Araçları Kullanma Saat Aralığınız: ()0-1 saat ()1-2 saat ()2-4 saat ()4 saat ve daha fazlası

EK-B: İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği

İLETİŞİM BECERİLERİNİ DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ (İBDÖ)

İfadeleri genelde gösterdiğiniz tepkilere göre değerlendiriniz.

Değerlendirmenizi **5-her zaman**, **4- sıklıkla**, **3-bazen**, **2-nadiren**, **1-hiçbir zaman** olmak üzere derecelendirdikten sonra cevap kâğıdındaki uygun yere (x) koyarak belirtiniz.

Hiç bir ifadeyi boş bırakmamanız sonuçları daha sağlıklı değerlendirmeye yarayacaktır. Teşekkürler.

	5	4	3	2	1
1- Sorunlarını dinlediğim insanlar benim yanımdan rahatlayarak ayrılırlar.	()	()	()	()	()
2- Düşüncelerimi istediğim zaman anlaşılır biçimde ifade edebilirim.	()	()	()	()	()
3- Başkalarını bir kasıt aramadan dinlerim.	()	()	()	()	()
4- Sosyal ilişkide bulunduğum insanları oldukları gibi kabul edebilirim.	()	()	()	()	()
5- İnsanların önemli ve değerli olduklarını düşünürüm.	()	()	()	()	()
6- Birisiyle ilgili bir karara ulaşmadan önce onunla ilgili gözlemlerimi gözden geçiririm.	()	()	()	()	()
7-İlişkide bulunduğum kişilerin anlatmak istediklerini dinlemek için onlara zaman ayırırım.	()	()	()	()	()
8-İnsanlara karşı sıcak bir ilgi duyarım.	()	()	()	()	()
9-İnsanlara gerektiğinde yardım etmekten hoşlanırım.	()	()	()	()	()
10- Olaylara değişik açılardan bakabilirim.	()	()	()	()	()
11- Düşüncelerimle yaptıklarım birbirleriyle tutarlıdır.	()	()	()	()	()
12- İlişkilerimin daha iyiye gitmesi için bana düşenleri yapmaya özen gösteririm.	()	()	()	()	()
13- Kendime ve başkalarına zarar vermeden içimden geldiği gibi davranabilirim.	()	()	()	()	()
14- Arkadaşlarımla beraberken kendimi rahat hissederim.	()	()	()	()	()
15- Yaşadığım olaylardaki coşkuyu her halimle başkalarına iletebilirim.	()	()	()	()	()
16- İlişkilerim nasıl geliştiğini ve nereye gittiğini anlamak için düşünmeye zaman ayırırım.	()	()	()	()	()
17- Karşımdakini dinlerken anlamadığım birayrıntı olduğunda konunun açığa kavuşması için sorular sorarım.	()	()	()	()	()
18- Benimle özel olarak konuşmak isteyen bir arkadaşım olduğunda konuyu ayaküstü konuşmamaya özen gösteririm.	()	()	()	()	()
19- Birisini anlamaya çalışırken sakın bir ses tonuyla konuşurum.	()	()	()	()	()

20- İlişkilerimi zenginleştiren eğlenceli, keyifli bir yanım var.	()	()	()	()	()
21- Birisine bir öneride bulunurken,onun öneri vermemi isteyip istemediğine dikkat ederim.	()	()	()	()	()
22- Birini dinlerken ne karşılık vereceğimden çok onun ne demek istediğini anlamaya çalışırım.	()	()	()	()	()
23- İletişim kurduğum insanlar tarafından anlaşıldığımı hissederim.	()	()	()	()	()
24- Bir yakınımla sorunum olduğunda bunuonunla suçlayıcı olmayan bir dille konuşmak için girişimde bulunurum.	()	()	()	()	()
25- Karşımdakini dinlerken sırf kendi merakımı gidermek için ona özel sorular sormaktan kaçınırım.	()	()	()	()	()

EK-C: Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği

Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği

Teknoloji bağımlılığı ile ilgili verilen önermelere katılma derecenizi belirtilen dereceler doğrultusunda işaretleyiniz.

	(1) Hiçbir zaman	(2) Nadiren	(3) Bazen	(4) Sıklıkla	(5) Her zaman
Sosyal ağ kullanma					
1.	Sosyal ağlarda olmadığım zamanlarda, en son bağlandığımda yaptıklarımı düşünüyorum.				(1) (2) (3) (4) (5)
2.	Daha önemli işlerim olmasına rağmen sosyal ağlarda geçirdiğim süreyi arttırmak istiyorum.				(1) (2) (3) (4) (5)
3.	Sosyal ağlarda harcadığım zamanı azaltmaya yönelik çabalarım başarısızlıkla sonuçlanıyor.				(1) (2) (3) (4) (5)
4.	Sosyal ağlarda zaman harcarken dikkatimin dağıtılması beni rahatsız ediyor.				(1) (2) (3) (4) (5)
5.	Sosyal ağ hesaplarımı kullanım sürem hakkında çevremdekilere doğru bilgi vermiyorum.				(1) (2) (3) (4) (5)
6.	Yaşamımla ilgili olumsuz düşüncelerden kurtulmak için sosyal ağlara bağlanıyorum.				(1) (2) (3) (4) (5)
Anlık Mesajlaşma					
1.	Anlık mesajlaşma ortamları dışında iken, sonradan bu ortamlarda yazacaklarımı hayal ediyorum.				(1) (2) (3) (4) (5)
2.	Önemli bir iş olmasına rağmen kendimi genellikle mesajlarımı kontrol ederken buluyorum.				(1) (2) (3) (4) (5)
3.	Anlık mesajlaşma uygulamalarını kullanamadığım zamanlardahuzursuz oluyorum.				(1) (2) (3) (4) (5)
4.	Anlık mesajlaşma uygulamalarını kullanırken çok zaman harcıyorum.				(1) (2) (3) (4) (5)
5.	Arkadaşlarımla anlık mesajlaşmalarla iletişim kurmayı, onlarla yüz yüze görüşmeye tercih ediyorum.				(1) (2) (3) (4) (5)
6.	Yalnızlık hissettiğim anlarda anlık mesajlaşma uygulamalarını kullanıyorum.				(1) (2) (3) (4) (5)
Çevrimiçi Oyun Oynama					

1.	Çevrimiçi oyun oynamadığım anlarda, sonraki oyunda uygulayacağım stratejileri planlıyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
2.	Çevrimiçi oyun oynarken harcadığım süreyi biraz daha arttırmak istiyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
3.	Çevrimiçi oyun oynayabilmek için uykusuz kaldığım geceler oluyor.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
4.	Çevrimiçi oyuna bağlanma sorunu yaşadığımda kendimi huzursuz hissediyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
5.	Çevrimiçi oyun oynama sürem hakkında çevremdekilere doğru bilgi vermiyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
6.	Gerçek hayatta karşılaştığım sorunları unutmak için çevrimiçi oyun oynuyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Web Siteleri Kullanma						
1.	Web sitelerinde gezinmediğim zamanlarda, daha sonra eriştiğimde yapacaklarımı hayal ediyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
2.	Web sitelerinden çıkmam gereken anlarda “bir dakika daha” diyerekgezinmeye devam ediyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
3.	Geç saatlere kadar web sitelerinde gezindiğim için uykusuz kalıyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
4.	Web sitelerinde gezinirken başkaları tarafından rahatsız edildiğimde sinirleniyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
5.	Web sitelerinde, planladığım süreden daha fazla süre geziniyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
6.	Web sitelerinde gezinmek için derslerimi ihmal ediyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

EK-D: Etik Kurul Kararı

Evrak Tarih ve Sayısı: 10.05.2022-E.282162

8. TURNİTİN RAPORU

ÖĞRENCİLERİN İLETİŞİM BECERİLERİ İLE TEKNOLOJİ BAĞIMLILIKLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ: SPOR EĞİTİMİ VEREN YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI ÖRNEĞİ.

Yazar Fırtındevs Çalik

Gönderim Tarihi: 13-May-2023 07:31PM (UTC+0300)

Gönderim Numarası: 2092168311

Dosya adı: TEZ_SON_HAL.docx (370.26K)

Kelime sayısı: 17680

Karakter sayısı: 124394

ÖĞRENCİLERİN İLETİŞİM BECERİLERİ İLE TEKNOLOJİ
BAĞIMLILIKLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ: SPOR
EĞİTİMİ VEREN YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI ÖRNEĞİ.

ORJİNALLİK RAPORU

% 18	% 15	% 7	% 10
BENZERLİK ENDEKSİ	İNTERNET KAYNAKLARI	YAYINLAR	ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ

BİRİNCİL KAYNAKLAR

1	acikerisim.gelisim.edu.tr	% 1
	İnternet Kaynağı	
2	yayinlar.gsb.gov.tr	% 1
	İnternet Kaynağı	
3	Submitted to Inonu University	% 1
	Öğrenci Ödevi	
4	Submitted to Erciyes Üniversitesi	% 1
	Öğrenci Ödevi	
5	usak.meb.gov.tr	% 1
	İnternet Kaynağı	
6	Submitted to Nişantaşı Üniversitesi	% 1
	Öğrenci Ödevi	
7	www.acarindex.com	% 1
	İnternet Kaynağı	
8	acikerisim.akdeniz.edu.tr:8080	% 1
	İnternet Kaynağı	

Submitted to Hacettepe University

9. ÖZ GEÇMİŞ

